★
Aydınlık

Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ
Kuruluş yılı: 1921

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

PAZARTESI
1
EYLÜL 1980
10 LIRA

Ali Yurtaslan'ın Alman ARD Televizyonundaki konuşmasının tam metni

«Almanya'daki MHP yanlısı 'Türk Federasyonu' MHP'ye büyük miktarda para, silah ve elektronik alet yolluyor. Bunlar deniz yoluyla sokuluyor»

15 dakika süren program sırasında, MHP'nin gösterileri ve terör eylemleri de görüntü olarak Alman kamuoyuna sergilendi

MHP Avrupa'ya eroin kaçırıyor silah getiriyor

FRANKFURT (ÖZEL)

ALİ Yurtaslan'ın gazetemize yaptığı itirafların yankıları dalga dalga yayılıyor. Alman Radyo-Televizyonu ARD geçtiğimiz çarşamba akşamı "Günün Olayı" programında 15 dakika süren bir yayın yaptı ve Ali Yurtaslan'la röportajını da görüntülü olarak Alman kamuoyuna duyurdu.

MHP'lilerin Avrupa'da düzenledikleri çeşitli gösteri ve mitinglerle toplantıların da görüntülü olarak verildiği programda, Ali Yurtaslan'ın elindeki Aydınlık'ta "Türkeş'in emri: SİLAHLARI GÖMÜN" manşeti okunuyordu.

Programın ilk iki bölümünde Alman spiker programı sunduktan sonra şöyle diyordu:

"Sağcıların Almanya'da çoğalmasıyla saldırılar da başladı. ....Aşırı sağ örgütler arasında da çatışmalar çıkıyor. Geçen hafta Aachen'de bir Türk öldürüldü. Savcılık, bunun Bozkurtların siyasi cinayeti olduğunu tahmin ediyor."

MHP'nin yurt dışı örgütlerinin 1976 yılında Anayasa Mahkemesince kapatıldığını hatırlatan spiker Niedersachsen'deki MHP faaliyetleri hakkında da şu bilgileri aktarıyordu:

"Hannover'in merkezinde bir büro: Ülkücü Türkler Derneğinin yeri. Türk Federasyonu çatısı altındaki ülkücü dernekler MHP'nin yan örgütleridir. Ülkücülerin ideali Asya'ya kadar uzanan bir Türk devletidir. Ülkücülerin en sevdiği hayvan bozkurttur."

ARD spikeri, son günlerde MHP'nin yurt dışı faaliyetleri konusunda Alman kamuoyunda süren tartışmaları özetledikten sonra Federal Anayasayı Koruma Örgütünün bozkurtlar hakkındaki düşüncesini örgütün raporundan şöyle özetliyordu:

"Türk Federasyon MHP'ye ve Türkeş'e yakındır. Bildirilerinde uluyan bir kurdun bulunduğu, siyasi düşmanlarının ise kudurmuş köpekler olduğu tespit edilmiştir. Bozkurtların en son büyük toplantısında 1978'de, -ki burada Türkeş de hazır bulunmuştu- Anayasayı Koruma Örgütü şu

(Devamı S. 6 Sü. 1'de)

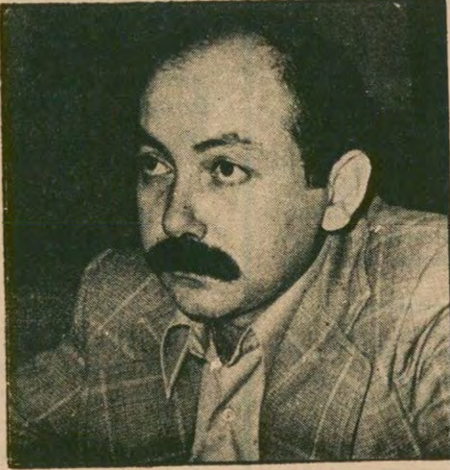
YANKI Yurtaslan'ın itiraflarına geniş yer ayırdı

ANKARA (ÖZEL)

ANKARA'da yayınlanan haftalık "Yankı" dergisi son sayısında ÜGD Yönetim Kurulu üyesi ve illegal Hukuk Masası Başkanı Ali Yurtaslan'ın "İtiraf"larına geniş yer ayırdı. Dergi Yurtaslan'ın şimdiye kadar gazetemizde yayınlanmış olan itiraflarının ilginç gördüğü bazı kısımlarını özetledi. Ayrıca derginin sorularını cevaplayan Ankara Temsilcimiz Doğan Yurdakul, Yurtaslan'ın nasıl geldiğini, itirafın nasıl yayına hazırlandığını açıkladı. Dergide itirafla ilgili üçüncü parçayı ise MHP Genel Başkan Yardımcısı Sadi Somuncuoğlu ile yapılan bir röportaj oluşturuyor. Her zamanki gibi yayının yalan olduğunu iddia eden Somuncuoğlu, yayının AP hükümeti ile MHP'nin arasını bozmak için yapıldığını ileri sürüyor.

● Ankara Temsilcimiz Doğan Yurdakul, İtiraf'ın nasıl hazırlandığını Yankı'ya anlattı:

İki idam mahkumu kaçınca İtiraf erken doğum yaptı


DOĞAN YURDAKUL

ANKARA(ÖZEL)

YANKI Dergisinin İtiraf konusundaki sorularını cevaplayan Ankara Temsilcimiz Doğan Yurdakul şunları belirtiyor:

. Yankı - İtiraf'ı yapan Ali Yurtaslan Aydınlık ile nasıl ilişki kurdu?

Yurdakul - TİKP'nin üç büyük il dışında kalan bir il merkezine, bir genç göndererek başvurmuş. MHP tarafından izlendiğini ve ölümle tehdit edildiğini bildirmiş. Can güvenliğinin sağlanması halinde bazı bilgiler vereceğini söylemiş. Olay Parti Genel Merkezine bildirmiş, Parti bunun MHP'nin bir tuzağı da olabileceğini düşünerek dikkatle incelemiş ve sonunda saklandığı yerden alarak gene dikkatle Ankara'ya getirmiş.

Yankı - İtiraf'larını nasıl hazırladı?

(Devamı S. 6 Sü. 3'te)

Somuncuoğlu: «Yurtaslan'ın Gazi Eğitime nasıl girdiğini hatırlamıyorum»

ANKARA (ÖZEL)

Yankı dergisinin Ali Yurtaslan konusunda MHP Genel Başkan Yardımcısı Sadi Somuncuoğlu ile yaptığı röportajı aynen veriyoruz:

Yankı: Aydınlık gazetesinin yayınında adı geçen Ali Yurtaslan kim? MHP ve ülkücü derneklerle ilgisi ne? Sizin yardımınızla Gazi Eğitim Enstitüsüne girdiğini söylüyor, doğru mu?

Somuncuoğlu: Aydınlık ga-

(Devamı S. 6 Sü. 1'de)

İkinci İtiraf'çı Adnan Özçiftçi'nin Ülkücü gençlere çağrısı

Yarın Aydınlık'ta

MHP Merkezindeki adam itiraf'a devam ediyor

33



OLAYLARA KARIŞAN KIŞILER (2)

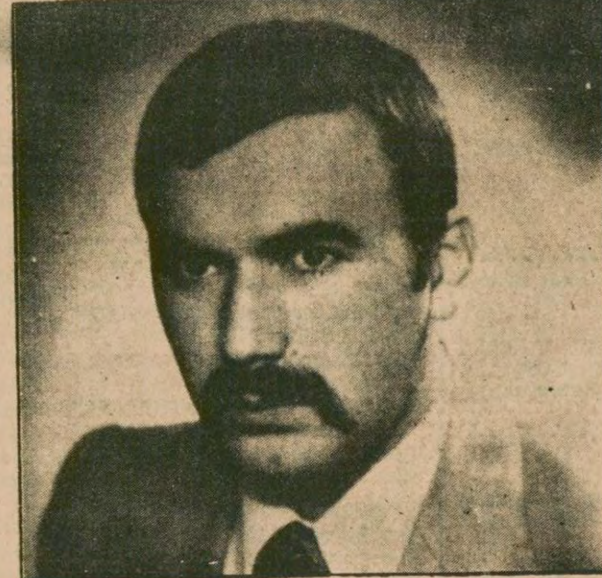
...Diğerleri

- MUHSİN YAZICIOĞLU
- SALİH DAYAN
- MUSTAFA MİT
- ERDEM ŞENOCAK
- YAŞAR YILDIRIM
- ALİ KAÇAR
- ALİ BATMAN
- ESAT BÜTÜN
- KEMAL YAZICIOĞLU
- S.ARPACI
- ERDAL KABAKUM
- OSMAN BALCI
- MUHTAR SEZAİ
- MEHMET GÜÇLÜ
- M.YAMTARÇELİK
- SAMİ BAL
- MÜŞTAK KARABAĞ
- BURHAN EMİŞTEKİN

(DEVAMI 6. SAYFADA)

«Yaşar Yıldırım:

ÜYD'nin şu andaki Genel Başkanıdır. DMMA'da okuyor. 1978'de Site Yurdunun başkanlığının yaptı. O dönemde bölgeye silah ve bomba verilmesi, yurtta bomba yapılması işlerini yönetti. Albayrak Kıraathanesinin bombalanması ve arabanın bagajında patlayan bomba olaylarıyla ilişkisi var. Yıldırım'ın adı şimdiye kadar bir kere ETKO davasında, "bize silahları gömün dedi' şeklinde geçti. Kızılcahamamlı, 1.75 boyunda, atletik esmer, 25-26 yaşlarında.



HEMŞERİ VE AKRABALARINDAN ALİ YURTASLAN'A BİR DUYURU

Niğde Bahçelili bir grup vatandaş ve Ali Yurtaslan'ın akrabaları: "Ali Yurtaslan'ı ve Aydınlık gazetesini kutlarız. Gazeteden ve Ali Yurtaslan'dan bir isteğimiz var. 12-13 Haziran 1975'te Alim Sağlık kahvede taranarak öldürüldü, katili bulunamadı, katilini biliyorsan, duyduysan bir açıklama yap, selamlar.

Yarın: İtiraf'ta geçen isimlerin ve olayların listesi

içten geldiği gibi
NİMET ARZIK

Tanıtma

GENE Atatürk'ün doğumunun yüzüncü yılına çengelde asılı unutulmuş bir giysi gibi takılı kalıyorum... Dinliyorum, hazretlerin cehalet projelerini..

Madem ki, bu deyim moda, "çürük yumurta projeleri" diyorum öz özüme... Ali Elverdi'nin deyimi bu, öyle değil mi? (demedim diyor!) Amma mutsuz deyim?

– Yahu nerden nereye atlıyorsun?...

– Atlamama engel mi var?... Nasıl olur da, sıkıyönetimdeki arkadaşlarının bazıları için "çürük yumurta" deyimini kullanır ki?... (demedim, diyor ya!)

Bütün duyduğum yabancılığa, uzaklığa karşın ve sıkıyönetimleri bağrıma basma zorunluluğunu duymama karşın bu kez, sıkıyönetim 12 Mart'ınki değildi söylemek gerek: Ve Ali Elverdi'ye duyduğumuz antipatiyi kimseye duymadık! Ona mı tutuluyor ki?

Dönelim konumuza...

BÜROKRATİK BİR KUTLAMA:

Atatürk'ün, yüzüncü yıldönümü ne coşturacak, ne koşturacak, yazık. Bürokratik bir kutlama olacak. Zaten biliyordum amma, eski bir müsteşarın öz özüne övün şarkıları çığıran bir konuşmasını dinledim. Dehşet içinde kaldım.

Eski müsteşar şimdi yadellerde bomba gibi bir görevlidir, vatan özlemiyle kıvranarak!

– Ben kendim, yapacağımı yapacağım. Bir sempozyum tertip olunacak. Alenen hayatı hakkında bazı gazeteler, yazı yazacaklar. Broşür dağıtılacak.

Hazretistan sanıyor ki, büyük işler bunlar. Kafası o kadar. Çapı o kadar. Düşündüğü düşüneceği o kadar...

Bir de folklor ekibini tepindirsin... Onun için yeter ve artar. Bütün bunlarda, hani Atatürk'ün düşüncesinin yansıması?...

Hani, dışardaki Türkleri birliğe çağırmak!

Hani, dünya gençliğine seslenme?....

Çarksız küçücük bir dişli gibi, dön dur, Hazretistan büyük şeyler yaptığını sanarak. Zaten herkesçağız sabahtan akşama değin büyük şeyler yaptığı kanısında. Dünyada büyük iş kalmadı:

Onu da kınamamalı, iki ayak oyunu, üç kuru iddiacıkla, olduğu yere gelmiş... ve.

– Büyük plan nerde ki?

– Yok.

– Büyük coşku nerde ki?

– Yok..

– Eeee bir küçücük dişli tek başına ne yapsın? Tek düşüncesi, "Aman beni ömrümün sonuna kadar bu diyarda bıraksınlar, vatan özleminden yana yana ölürse.

Zaten, bizim tanıtma hakkında bir örnek vereyim. Hep oncağız bürokratiktir.

Elia Kazan'ın son gelişiydi Türkiye'ye. Zavallı ünlü yabancılara, bizim resmi ünlüler tanıştırılır, sonra Şeraton ton tona kapak atılır, midesini bir duble viski ile sulamak için... Yabancının değil.... kendi midesini.... Ünlülerimizin kumpanyasına, bir sesli hanım kız katılmıştı, ünlü ve kıvrak bir şarkıcı...

Elia Kazan tam saygı saymaya hazırlanıyordu ki, devrimci şarkılar çığıran ve çığırmakla ün yapmış hanım kız, adamın kucağına pat diye oturdu...

Adam İngilizce bir lâhavle'ye çekti, derinden!

Derken, adamı şapur da şupur, Allaha şükür, öptü:

İkinci bir İngilizce lahavleye gücü yetmedi Elia Kazan'ın!

Sonra, bir Rumca şarkı yaktı alev alev...

Sonra, gene sarıldı gene öptü.

– Sonra?....

– Sonrasını ne bileyim be?... Bildiğim.... yemeğe götürdüler adamı, sanki ömründe yemek yememiş gibi... Sonra, herkes yapım yapım eşiyle gelmişti. Eşler birbirlerini süzdüler ve kuş dili konuştular yapım yapım... Sonra kafalar çekildi...

– Sonra?...

– Sonracağıma, bu " tanıtma" sayıldı...

Bürokratik tanıtmanın en geçerli türü bu tür bildiğim kadarı.

* * *

.... Ve biz, bir ulusun uyanışının sembolü, bir ulusa büyük gurur yaşatmış bir büyük adamı, bürokratik kutlamalarla kutlayacaksak, hiç kutlamayalım...

Onu zaten yıkamadıkları tarihi kutluyor... Bütün saldırılara karşın, birşeyin yıkılmadığını görüyor... "çürük yumurtalar" değil mi?.... Görmeselerdi o kadar inatla saldırmalarını sürdürmezlerdi!

PAZARTESİ DENEMELERİ
İsmet Zeki EYUBOĞLU

"UYAN PADİŞAHIM"

AYDINLIK'ın yayını sürerken, MHP ile açıklamalar yeni yeni boyutlara ulaşırken, suçlular, suçortakları bir bir ortaya çıkarken yetkililerde, özellikle İçişleri Bakanlığında bir suskunluk var. Gözden kaçmıyor, birtakım yorumlara, kuşkulara, yolaçıyor bu vurdumduymazlık. Yeryüzünün başka bir ülkesinde böyle bir olay ortaya çıksa yer yerinden oynar, bütün görevliler ayağa kalkar, gerekli işlemlere girişilir, değil hükümetin düşmesi, toplum kurumlarında bir sarsıntı başlardı. Olaylar Türkiye dışında geçiyormuş, Türkiye'nin onlarla bir ilgisi yokmuş gibi davranılıyor. Oysa işin içinde bir sol kuruluş olsa Ulu Hakan'ın zaptiyelerini bile şaşırtan bir açıkgözlülükle üstüne gidilir, "gereği düşünülür"dü.

Aydınlık'ın yayını ülkemizde, tarihi boyunca, görülmemiş bir olaydır. Anadolu tarihini biraz bilenler, biraz okuyup yazanlar böyle bir olayın görülmediğini, insan kanına susamışlığın böyle azgınlığa varmadığını, sorumluların böylesine vurdumduymaz olmadığını anlarlar. Demirel ile yandaşları, hükümetin başı ile takımı susuyor, olaylarla ilgileri yokmuş gibi davranıyorlar. Peki bu öldürülen insanlar hangi devletin uyruğundadır, hangi hükümetin yönetimi altındadır? Yeryüzünde suçluyu koruyan, suçsuzu suçlayan böyle bir hükümet Neron'un Romasında bile görülmemiştir. Ulusa, göreve saygısızlığın böylesini tarihler yazmamıştır. Utanmazlığın böylesini gözler görmemiş, kulaklar duymamıştır. Düşünüyorum bir ülkede "hükümet" denen yönetici kuruluş ne iş yapar, neyle uğraşır, neyle kendini sorumlu sayar?

Ülke kan çanağına dönmüş, kanlılar kanlı ellerinde kanlı bıçaklarla ortalıkta dolaşıyorlar, hükümetin koruyuculuğu altında işleri sürdürüyorlar çekinmeden, aldırmadan. Ortalığı kaplayan bu yoğun kan kokusu sorumluların burunlarına varmıyor mu? Gözleri görmüyor, kulakları duymuyor diyelim, peki bu adamların koku alma yeteneği de yok mu? Koku alamayacaklarsa seçimde yağlı oyları avlamak için iz sürebilecekler mi? Bir ülkede hükümetin görevi yalnız seçimle uğraşmak, yandaş kayırmak, yeğen korumak, çıkar sağlamak mıdır?

Bu kanlı olayların düzenleyicileri karşısında yetkili yargı kuruluşları da susuyorlar, "dosyayı inceliyoruz" diyorlar. Oysa iş bir sol parti için olsa "dosya incelemesi" kaşla göz arasında bitiverir, kesin sonuca varılır. Yetkili kuruluşlar "dosyayı" inceleyinceye değin ülkede canlı kimse kalmayacak neredeyse, o gün kim kimden yakınacak, "davacı" olacak bilinemez doğrusu. Bu sessizlik, bu ağır yürüyüş suçluları yüreklendirir. umutlandırır, daha kanlı eylemlere sürükler. Yakında okullar açılacak, bu durgunluk geçicidir, hükümetin başarısı değildir. Ortada bir durulma varsa yetkililerin, görevlilerin gücünden değil, topluluk odaklarının dinlenme dönemine geçişlerindendir. Hükümet onlarla değil sigara kaçakçılığına itilen küçük çocuklarla bile başa çıkacak güçten yoksundur. Söylenenler yalan, yazılanlar yalan, açıklamalar yalan, bildiriler yalandır yetkililerin, görevlilerin dilinde. İnsan bir "yalan varlığı" olarak çıkmıştır ortaya, bütün değerlerinden soyulmuş, boşluğa itilmiştir ülkemizde. Geçim bir yüktür, canını dişine takarak sürünmektir. Buna karşın yetkili bakan yüzü kızarmadan, ulusa karşı açıkça yalan söylemekten, ortalıkta bir mutluluk havası estiğinden sözetmektedir. Başka bir yetkili kargaşa azaldı, kaynağına indik, öteki sorumlu "okullarda din dersi koyup millileştiriyoruz" demektedir. Bütün bunlar gerçekleri göremeyişin, çağın dışında kalışın, insan değerlerine, topluma yabancılaşmanın sonucudur.

Bugün bir mahalle bakkalı bile kargaşa karşısında, özellikle Aydınlık ta yeralan açıklamalar nedeniyle Anayasa kuruluşlarından yetkili olan kurumlardan çok iyi, çok daha düzenli çalışıyor. Bir koru bekçisi bile bizim İçişleri Bakanından daha etkindir, daha saygındır. Ülkemizde bir görev sorumsuzluğu, yetki eksikliği, güvence boşluğu vardır. Bütün bunların kaynağı da ulusu çıkar aracı, gelir kaynağı, sömürü gereci diye gören hükümetin başıdır. Tarihte ondan daha sorumsuz, ondan daha suçlu bir kimse gelmemiştir, görülmemiştir. Onun işlediği suçlar yeryüzünde uygulanan bütün "ceza yasaları"nın boyutlarını aşmıştır. Ortaçağ dağ yasalarının geçerli olduğu kırlarda, vurgun-soygun yerlerinde bile insan böylesine ucuzlamamıştı. Bir vurgun topluluğunu yöneten "eşkiyabaşı"nda bile daha çok insan sevgisi, daha çok sorum duygunu, daha etkin bir yönetim erki vardı.

Ülkenin bu durumundan kimler sorumludur? İşte bu sorunun karşılığı bulunmak istenmiyor, bu konuda gereken yapılmıyor, sözün doğrusu söylenmiyor. Bütün işler suçlamada düğümleniyor. Oysa suçlayan yöneticinin elinde yetki varsa, gerçekten namuslu bir kimseyse suçladığını sorguya çekmesi, gerekli görev katına çıkarması kaçınılmazdır. Görev duygusu, ülke çıkarı, yönetim namusu bunu gerektirir. Bizde bunun büsbütün karşıtı yapılıyor, hükümet boyuna başkalarını suçluyor, suçladıkları karşısında yalnız sırıtıyor, yılışıyor. Bu tutum saygınlığın yokluğunu, güçsüzlüğü, "devlet adamı" olma niteliğinin bulunmadığını gösterir. Suçlamak bir sorum taşımaktır, bir yükün altına girmektir. Boşlukta kalan gereği yerine getirilmeyen bir suçlama görevi kötüye kullanmadır, daha doğrusu alçaklıktır. Bu kargaşanın sorumlusu, kaynağı kimdir? Hangi partidir? Görev duygusu, ulus sevgisi, insanlık değeri taşıyan bir yetkili; kimsenin gözünün yaşına bakmadan olayın üstüne yürür, yapılması gerekeni yapar, "uyan padişahım" demeden uyanır. Suçlular, onları besleyen kaynaklar, suça itenler ortadadır, ellerini kollarını sallayarak, bir tulumbacı görünüşüyle kabadayılık taslayarak dolaşmaktadırlar, ülke sokak aralarında örgütlenen, özellikle karakolların yanlarında "gençlik kolları" kuruluşları oluşturan, sırtını gizlice kendinden saydığı güvenlik gücüne, hükümete dayayan bir kurumca yönetiliyor. Bunu bilmeyen, duymayan, görmeyen kalmamış Demirel'den başka.

Seçim kazanmak, boş sözlerle oyalanmaya alıştırılmış, duygu sömürücülüğüyle aldatılmış bir toplulukta kolaydır. Güç olan kazanılan seçimden sonra sözünü yerine getirmek, suçluların yakasına yapışmak, sarsılan toplum düzenini kurmak, ülkenin bütünlüğünü korumak,ulusun mutluluğunu sağlamaktır. Bunlar da "seçim adamı" olmakla değil, "devlet adamı" olmakla sağlanır.. Ülkemizin özlemini çektiği "adam" da budur işte. Öyle kahve değiştirir gibi parti değiştiren aşağılık yaratıklardan, yüzsüzlerden "devlet adamı" değil çıkar adamı, vurgun adamı, soygun adamı olur ancak. Namus kimsenin tekelinde değildir, kişi ben namusluyum demekle namuslu olmaz. Kişinin namusu yaptıklarıyla, ettikleriyle, işin başındaki tutumuyla, başkalarına olan davranışlarıyla anlaşılır. Görevi başında korkak, ürkek, çıkarcı, çekingen, suya sabuna dokunmayan bir kimsede namus içi boş bir kavram olarak vardır. Gerçekten namus yiğitliği, gözüpekliği gerektirir insanlık bakımından. Namusla korkaklık yanyana yürüyemez. Yoksa, bizim ülkemizde sanıldığı gibi, namus kadının sıcak etiyle bağlaşımlı değildir.

Yazının başlığını "uyan padişahım" koyduk, bunu yaparken de toplumumuzda, Aydınlık'ın açıklamaları karşısında, uyuyan yetkilileri, görevlileri uyarmayı düşündük. Bu sözler geçen yy.da Osmanlı Devleti uçuruma giderken, içten çökerken, aydınların Ulu Hakan'a karşı söyledikleridir. Bugün için bunlardan çok daha etkilileri söylenmiş, hükümet uyanmamış, yandaşlarının, koruduklarının döktükleri kanların kokusuyla kendinden geçmiştir. Demirel hükümeti işbaşına gelince, valileri, emniyet müdürlerini bir gecede değiştirerek kargaşanın, kan dökmenin hızlanmasını, yayılmasını sağlamış, bunu da solcuları, devrimcileri suçlamak, kötü duruma düşürmek, böylece baskı yöntemine başvurarak gereğine ulaşmak için yapmıştır. Nitekim onun atadığı valilerin gittikleri yerlerde kargaşanın, kardeş kanı dökmenin hızlanması bunu gösteriyor. Daha önce olay çıkmayan yerlerde kanlı eylemlerin alıp yürümesi bundandır. Onun kanadı altına aldığı parti günün birinde başını yiyecektir, küçük kanatlarıyla uçmaya çalışırken eski koruyucusunu kurtaramayacaktır. Gerçek suçlular yaptıklarının karşılığını göreceklerdir. Bu iş de görevlilerin, yetkililerin "uyan padişahım" demeden uyandıkları gün gerçekleşecektir.



Tozlu raflarda unutulan bir dosya

24 Ağustos 1978'de Beyazıt'ta binlerce insanın gözü önünde bir cinayet işlendi. Cinayet kurbanı Oleyis Sendikası Avukatı ve AÖS Müdürü Devrim Çelenk'ti.

Olaydan bu yana tam iki yıl geçti. Cinayetin üzerindeki esrar perdesi aralanmadı. Tersine her yönüyle olağan bir olay gibi unutuldu, zaman aşımına uğradı. Katledilişinin ikinci yılında hem O'nu anmak, hem de olaya ilişkin dikkat çekici bazı noktaları kamuoyuna sunmayı gerekli görüyorum.

Birincisi: O neden ve kimin hedefiydi? Niçin mutlaka temizlenmesi kararlaştırılmıştı. Bu soruların yanıtı geçmişin irdelenmesindedir.

Devrim Çelenk 1970'lerden itibaren devrimci mücadelenin içinde yer aldı. Maceracılığın revaçta olduğu yıllarda bile işçi sınıfının önderliğini gözardı etmemişti. Ünver Oteli direnişine önderliği, Turizm-İş'in yeniden can bulması, AÖS'de 1974'lerde faşistlere karşı verilen mücadele, hep bu anlayışın sonucudur. Oleyis Sendikası avukatlığına getirilmesinde de O'nun kitle önderliği rolünü görmek gerekir. Zira revizyonist bir yönetimin O'nu sendikaya almasını tabanın zorlamasından başka nasıl açıklarız? Nitekim bu nokta, sendika yönetiminin olay öncesi ve sonrasındaki tutumuyla bir kez daha kanıtlanmıştır. Daha sonra AÖS Müdürlüğüne getirilmesi

— Yurdun faşist işgal altında olduğu düşünülürse— de gene O'nun sağlam, azimli, güvenilir devrimci kişiliğinin sonucudur. Tüm bunlar O'nun faşist terör odağının hedefi olması için yeterli nedenlerdi. Müdürlüğe başladıktan sonra TİT, ETKO vb. cinayet odaklarının sürekli tehdit ve şantajına maruz kalması, cinayetten sonra ÜGD İstanbul Şubesi Başkanı Kazım Ayaydın'ın "Olayla bizim ilişkimiz yoktur" şeklindeki basın toplantısındaki açıklaması, MHP'nin cinayeti itirafı. değil de neyle açıklanabilir?

Burada unutulmaması gereken bir nokta da "TKP"nin olaydaki provokatif rolüdür. "TKP" olay öncesi ve sonrasında kendi maşası kanalıyla olayın saptırılmasında etken olmuştur.

Ikincisi: Cinayet "halkçı" bir hükümet döneminde, güpegündüz, makam arabası içinde işlenmiştir. Katil bayram yerinden ayrılır gibi kurtulabilmiştir.

Öncelikle şunu belirtmeliyim ki, zamanın hükümeti cinayetin üzerine yürümemiş, asgari göstermesi gereken çabayı bile esirgemiştir. İlginçtir. Bir parti ki, parlamenterlerinden tutun da çeşitli seviyelerdeki memurları kanalıyla; O'nu AÖS Müdürlüğüne getirmek için aylarca eşiğini aşındırmış, ama cinayetten sonra sus perdesine çekilmeyi yeğlemiştir. Hatta daha ileri giderek, Kredi Yurtlar Kurumunun çeşitli toplantılarında, Yüksel Çakmur ve Orhan Çaplı gözetiminde revizyonist saldırıya hedef yapılmıştır. Burada vurgulamak istediğim şu: Yıllardan beri tanıdıkları bir devrimciye AÖS Müdürlüğüne gelmesi için adeta yalvarmıştır, CHP.. Ama cinayete kurban gittikten sonra da olayın üzerindeki esrar perdesini değil aralamayı, "O Maocuydu. Neden işe aldık" şeklindeki bir gerekçeyle adice kötüleme yolunu tutturmuştur. Kuşkusuz bu CHP içindeki "TKP"lilerin entrikaları sonucudur. Ama önemli olan büyük bir halk kitlesini kucaklayan bir partinin, icraatına sahip çıkamamasıdır. Zaten bugün CHP'nin geldiği noktada bu tip zaaflarını görmesini beklemek ölüden özeleştiri beklemekle eşdeğerdedir. Bu olaydaki tutumu CHP'ye ilişkin kuşku ve görüşlerimize haklılık kazandırmaktadır. Nitekim cinayetin ortaya çıkması için ne hükümet (yani CHP) ne de Kredi Yurtlar Kurumu kurmayı (Yüksel Çakmur, Orhan Çaplı, Nazmi Kocalar) tek bir adım atmamıştır. Kurum kendi elemanının katledilişini sıradan bir sinema seyircisi gibi seyretmeyi yeğlemiştir.

Üçüncüsü: Cinayetin yüzlerce tanık ve kanıtı vardı. Buna rağmen cinayet ortaya çıkarılamadı. Çıkacağa da benzememektedir.

Cinayet binlerce insanın içinde işlendi. Bu insanların tümü MHP'li değildi, elbet soruşturulsaydı, yüzlerce tanık çıkardı. Ayrıca dört-beş tanık olayı gayet aydınlatıcı bilgiler verdiler. Önemsenmedi. Texas'ta işlenmiş bir karanlık cinayet gibi işlem yapıldı, bile bile. Tanıkların can güvenliği sağlanmadı. Tanıklar ortadan yitmeyi daha emin buldular...

Tercüman gazetesi olaydan hemen sonra makam arabası şoförünün resmini çekiyor, ama muhabirin bu tanıklığı es geçiliyor. Israrla üzerinde durduğumuz bir nokta da buydu. Ne var ki bir magazin haberden öte anlam verilmedi buna.

Cinayet yerinde inceleme yapılmadı ve makam arabası olaydan on-yirmi dakika sonra polisçe Kumkapı Karakoluna çekildi. Karakolda tanıklardan uzak tutulduk. Hastanede bir polis arabanın içinde altı-yedi boş kovan olduğunu ve kovanların ondörtlüye ait olabileceğini söyledi. Ama bu ifade, olay gecesinden itibaren her görevliye aktarmamıza rağmen kulakardı edildi, önemsenmedi. Gece saat 24.00'te Valilikteki toplantıda Emniyet Müdürü Kozakçıoğlu'na bu ifadeyi defalarca söyledik. Gayrettepe 1. Şube Amiri (adını hatırlayamayacağım. Mavi gözlü, sarışın, dolgun, uzun boylu) bu ifadeyi inkar etti. Aynı amir sonradan soruşturmayı saptırıyor diye savcılıkça bu görevden alındı. Ne var ki bu konuya ilişkin bir soruşturma açılmadı. Sonradan bunu Sıkıyönetim Savcılığına da aktardım. Hak verdiler. Ama yine herhangi bir işlem yapılmadı. Demek istediğimiz açık: Kumkapı Karakolu polisi kovanları yokediyor. Bundan 1. Şube Amirinin haberi de var. Tüm bunlar gözardı ediliyor ve silah tespiti yapılamıyor. Daha ilginci otopsi raporu, vücutta çekirdek de olmadığını yazıyor. Demek çekirdekler de polisçe yok edildi.

Cinayet merkezi Küllük Kahvesi (Ağca'nın hapisten çıktıktan sonra burada bir komando öldürdüğü de düşünülürse) ve AÖS tüm ısrarlarımıza rağmen aranmadı.

Cinayet anında bir memurla şoför arasında oturan kişi yedi kurşuna hedef oluyor, onlara birşey olmuyor ve haklarında da ayrıntılı bir işlem yapılmıyor.

AÖS'de kalan cinayet şebekesi elemanları — ki olaydan mutlaka haberleri vardır— hakkında soruşturma yapılmadı. Ya da çok yüzeysel geçildi.

Otopsi raporu oldukça geç verildi. Polis tanığının ifadesiyle çelişki teşkil etmektedir. Vücutta yalnız ezilmiş bir çekirdek bulunduğunu söylemektedir. İstanbul Adli Tıbbın çeşitli yolsuzluklara adı karıştığı düşünülürse burada da kuşku kapmakta haklı olduğumuz çıkar ortaya. Belli bir kurumu ya da kişileri töhmet altında bırakmak için söylemiyoruz. Yalnızca olayın ciddiye alınıp üzerine yürünmediğini belirtmektir, amacımız...

Tüm bu kanıt ve tanıklardan sonra cinayetin ortaya çıkarılamaması devletin de ortaklık yaptığı izlenimini vermektedir. Bu kuşkumuz, yukarıda saydıklarımız dikkate alınıp olayın üzerine gidilmedikçe de haklılığını yitirmeyecektir.

Dördüncüsü: "TKP"nin olay karşısındaki tutumudur. Mesajı aracılığıyla "TKP" cinayetin ortaya çıkmasını yokuşa sürmüştür. Tüm istek ve ısrarlarımıza rağmen dava dosyasını devrimci avukatlara vermemiştir. Donkişotlar gibi her yere kılıç sallamıştır. Sonradan da olayı sansasyonel bir şekilde, kendince sonuçlandırmış ve mirasyedi döşeğine uzanmıştır. "Katil bulundu ve vuruldu" denildi onlarca... Böyle bir sonuçla işin içinden çıkmaya çalışmalarına doğrusu bir anlam veremedik. Ama görünen odur ki, "TKP" cinayetin ortaya çıkarılmasından rahatsız olmaktadır. Bunu şimdilik başarmış da.. Bir çağrışıma değinme zorunluluğunu duyuyorum. Gani arkadaşın ölümünde de M.E.Bozarslan böyle bir yol tutturmuş. Herhalde revizyonizm devrimcilere karşı bu en adi entrikayı oynamayı bir "savaşım" yöntemi yapmış. En kutsal varlık ve duyguları emellerine araç etmelerini başka nasıl izah edebiliriz?

Bu anlattıklarımızla ortaya çıkan şudur: İki terör odağı bir yerde elele çalışır gibidir. Hedef aynı olduktan sonra amaç önemsenmez. Şunu özellikle bir daha vurgulayalım ki, Rusya yıkıcılığına ve MHP'lilerin terörüne, bölücülüğüne karşı verilen mücadelede yitirdiğimiz şehitlerden yalnızca birisidir, Devrim Çelenk... O'nun bağımsızlık, birlik özgürlük mücadelesinde tutuşturduğu meşalenin koru yüreğimizde alev olarak yükselecektir.

Mustafa Çelenk

Geçtiğimiz Hafta

İtiraf Alman Televizyonunda

"İtiraf"ın Türkiye'de ve Avrupa'da yankıları genişleyerek sürüyor. Geçtiğimiz hafta Ali Yurtaslan'ın gazetemizdeki açıklamaları sürerken, Alman televizyon ve radyoları da "İtiraf"ı Alman kamuoyuna duyuran yayınlar yaptılar. Frankfurt Radyosu, Köln Radyosu ve Alman 1.Televizyonu yaptıkları yayınlarda MHP'nin cinayetlere nasıl karıştığını Yurtaslan'ın kendi sesinden verdiler. Ülkemizde ise birçok yazar "İtiraf"ı ele alan yazılar yazdılar. Hükümetin bu konudaki suskunluğunu ve hareketsiz kalmasını eleştirdiler.

Türkiye İşçi Köylü Partisi Genel Başkanı Doğu Perinçek de yaptığı basın toplantısında, MHP'nin kapatılması için girişimde bulunması konusunda, 'Yargıtay Başsavcılığı daha ne kanıt istiyor?' dedi. Perinçek açıklamasında Yurtaslan'ın "İtiraf"ında adı geçen olayların ve isimlerin sıkıyönetimin bulgularıyla doğruluğunun kanıtlandığını belirtti.

HÜRRİYET GAZETESİNİN HÜCUMU MSP'YE YÖNELTME ÇABALARI

"İtiraf"ın MHP'den hesap sorulmasını gündeme getirdiği günlerde, Hürriyet gazetesi dikkatleri başka noktaya çekecek bir yayına girişti. Hürriyet, MSP Genel Başkanı Erbakan'ın eski bir MSP Milletvekiline eroin verdiğine ilişkin ifadeyi manşetten yayınlamaya başladı. Bu açıklamayı diğer gazeteler takip ettiler. AP ile MSP'nin arasının açıldığı günlerde ortaya sürülen belgelerin hükümet eliyle Hürriyet'e verildiği iddiası, Demirel hükümetinin geleceğini de tehlikeye düşürdü. MSP Genel Başkanı Erbakan gensoruyla birlikte hükümeti düşüreceklerini açıkladı. Erken seçim ise artık gerçekleşemeyecek bir noktaya geldi.

POLONYA'DA İŞÇİ FIRTINASI

Polonya'nın yiğit işçi sınıfı, artan hayat pahalılığını ve Sovyetler Birliği'nin baskılarını hedef alan grevlere girişti. Grevler sonucu, Gierek yönetimi Başbakanı ve birçok Bakanı değiştirmek zorunda kaldı. Haklarını almak ve özgür sendika isteklerini kabul ettirmek için direnişlerini yaygınlaştıran Polonya'lı işçiler halkın geniş desteğini sağladılar.

Sovyetler Birliği'nin diktatörlüğü altında sosyalizmden kapitalizme dönen Polonya'da işçiler revizyonist diktatörlüğü sarsan eylemleriyle, sosyalizmin de ancak işçi sınıfı tarafından savunulabileceğini kanıtladılar. İşçiler, sosyalizmle bir ilgisi kalmayan yönetime devrimci bir rüzgarla cevap verdiler. Gierek, işçilerin siyaset yapmamaları halinde kendilerine özgür sendika hakkını tanıyabileceklerini belirterek, sözde sosyalist bu revizyonist iktidarın gerici karakterini de ortaya koyuyordu.

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR BİRLEŞİN

BAYAŞ Basın Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmen ORAL ÇALIŞLAR

Yazı İşleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S.AYDOGAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O.GÜRHAN ERTÜR

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu/İstanbul.
Tel: 26 52 44 26 42 93 İdare Tel: 26 61 78
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri. Baskı: İst. Güntur. Dağıtımı: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8 Kızılay. Tel: 25 38 69
İZMİR: Özgüler İşhanı 452. Sok. 25/3 Konak: Tel: 13 10 90 - 25 25 54
TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 3900
DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı Kat: 3 No: 30 Dörtyol Tel: 38 57 ADANA Kızılay Cad. 104 Sok. No: 23 Tel: 103 42

İLAN TARİFESİ-ABONE
Başlık yanı 4000 TL. 8 hariç diğer sayfalar st/cm 900 TL. 8. sayfa st/cm 1000TL. Renkli st/cm 1700 TL. Doğum, evlenme, ölüm st/5 cm 2000 TL. Küçük ilanlar kelimesi 30 TL.
ABONE: Yurtiçi 3 aylık 900 TL. 6 aylık 1800 TL. 1 yıllık 3600 TL. Yurtdışı 3 aylık 1125 TL. 6 aylık 2250 TL. 1 yıllık 4500 TL. Dış ülkeler için posta ücreti alınır.

Erkmen hakkındaki gensoru yarın görüşülüyor

Mecliste hükümet haftası

- Yarınki görüşmelerden sonra istenecek güvenoyu için oylama perşembe günü yapılacak.
- Partiler bütün güçlerini Ankara'ya yığıyor.
- Demirel, güvensizlik oyu sonucunda çıkabilecek bir hükümet bunalımıyla da erken seçime gidilebileceğini düşünüyor.
- Çağlayangil, Demirel ve Ecevit'i biraraya getirme projesini gensorunun sonucuna kadar erteledi.

ANKARA(ÖZEL)

AP ile MSP arasında ortaya çıkan anlaşmazlık ve Dışişleri Bakanı Hayrettin Erkmen hakkındaki gensorunun yarın Millet Meclisinde görüşülecek olması hükümetin kaderini gündeme getirdi. Yarınki görüşmeler sonunda MSP'nin Erkmen hakkında güvensizlik oyu istemesi bekleniyor. Bu arada Başbakan Süleyman Demirel'in bu güven oylamasının bütün hükümet için yapılmasını isteyeceği bildirildi. Bu durumda perşembe günü yapılacak güven oylamasının hükümet için bir güven oylaması niteliğine bürünmesi bekleniyor. Bu kritik oylama nedeniyle siyasi partiler Ankara dışında bulunan bütün milletvekillerini başkente çağırdılar.

Bir güven oylamasına gidilmesi halinde bunun MSP içinde bazı çalkantılar yaratabileceği, ancak buna rağmen hükümetin düşmesinin söz konusu olduğu bildirildi.

Başbakan Demirel'in ise hükümetin düşmesi ve MSP ile CHP arasında bir hükümet kurulması için anlaşmaya varılmaması halinde ortaya çıkacak bir hükümet bunalımı ile erken seçimin gelebileceği görüşünde olduğu, bu nedenle hükümetin görevde kalması için fazla gayret sarfetmeyeceği ileri sürüldü.

Bu arada Cumhurbaşkanı Vekili İhsan Sabri Çağlayangil'in başta Cumhurbaşkanlığı olmak üzere gündemde bulunan meselelere bir çözüm bulmak için Demirel ve Ecevit'i Çankaya Köşkünde bir kez daha biraraya getirme projesini bu gensorunun sonucuna kadar ertelediği ifade edildi.

Deniz Harp Okulu, 129 teğmene daha diploma verdi

İSTANBUL (AA)

DENİZ Harp Okulundan 1980 öğretim yılında mezun olan 129 Türk ve 4 Libyalı öğrenci dün düzenlenen bir törenle diplomalarını alıp, kılıç kuşandılar ve teğmen oldular.

Törene Cumhurbaşkanı Vekili Çağlayangil, Cumhuriyet Senatosu Başkan Vekili Mehmet Ünaldı, Millet Meclisi Başkanı Cahit Karakaş, Başbakan Süleyman Demirel, Genelkurmay Başkanı Kenen Evren, Milli Savunma Bakanı Ahmet İhsan Birincioğlu, Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Nurettin Ersin, Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Tahsin Şahinkaya, Deniz Kuvvetleri Komutanı Oramiral Nejat Tümer, İstanbul Valisi Nevzat Ayaz, 1. Ordu ve İstanbul Sıkıyönetim Komutanı Orgeneral Necdet Üruğ, İstanbul Belediye Başkanı Aytekin Kotil, Jandarma Genel Komutanı Orgeneral Sedat Celasun, Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreteri Orgeneral Halil Sözer, Harp Akademileri Orgenerali Süreyya Yüksel, Kuzey Deniz Saha Komutanı Koramiral Zahit Atakan, Üçüncü Kolordu Komutanı Korgeneral Fikret Oktay ve diğer yüksek rütbeli subaylar katıldı.

Tören birliğinin Cumhurbaşkanı Vekili Çağlayangil'i selamlamasından sonra, şehitler için saygı duruşu yapıldı. İstiklal Marşı ile göndere Türk bayrağının çekilmesinden sonra da Deniz Harp Okulu Komutanı Tuğamiral Mustafa Turunçoğlu bir konuşma yaparak genç teğmenlere yeni görevlerinde başarılar diledi.

Yem Sanayi'de çalışan 4 memur sürüldü

ANKARA (ÖZEL)

MEMURLAR Derneği Ankara Şubesi Sekreteri Yıldız Akdemir, Yem Sanayi'den 4 memurun "kurtarılmış bölge" olarak adlandırılan Erzurum ve Elazığ gibi illere sürüldüğünü açıkladı.

Yem Sanayi Genel Müdürlüğünde Genel Müdür Yardımcısı görevden alınan Uluer Akın'ın Danıştayın kararı sonucu görevine döndüğü halde yeniden görevinden alındığı belirtildi. Yıldız Akdemir, açıklamasında sürgünleri yapanların "Genel Müdür Yardımcısı Cevdet Zırhlı'nın yönetiminde faşist oba kurmaya çalıştıkları söylenen İşçi İlişkileri Şefi Hüseyin Gökmenoğlu ile Fahrettin Cıdal, Aydın Albayrak ve muhasebeden Bahçelievlerdeki faşist saldırıların başını çeken Mustafa" olduğunu kaydetti.

Akdemir, Kültür Bakanlığı İl Kütüphanesinden 16 memurun sürüldüğünü ve telefonların dinlendiğinin söylendiğini de sözlerine ekledi.

Faşistler, TİKP Merkez Komitesi Üyesi ve Adana İl Başkanı Hüseyin Bülbül'ü öldürmek istedi

- Kazım Başer Mahallesinde toplu saldırıya geçen faşistlere bazı askerler de destek oldular. Önceki gece de Adana'nın CHP yanlısı mahalli "Tel" gazetesi faşistler tarafından yakıldı.
- Kasımpaşa'da, Fındıkzade'den kaçırıldığı sanılan bir gencin cesedi bulundu.

HABER MERKEZİ

FAŞİSTLER Türkiye İşçi Köylü Partisi Merkez Komitesi üyesi ve Adana İl Başkanı Hüseyin Bülbül'ü öldürmek istediler.

Kazım Başer Mahallesinde sol görüşlü vatandaşların oturduğu sokağa 50-60 kişilik bir grup olarak saldırı düzenleyen faşistler, evlere taş attılar ve kurşun sıktılar. Büyük zarara yolaçan saldırılarda şans eseri ölen ya da yaralanan olmadı. Faşistler TİKP Merkez Komitesi Üyesi ve Adana İl Başkanı Hüseyin Bülbül'ün misafir olarak bulunduğu evin etrafını da

(Devamı S. 6 Sü. 3'te)

Sayın Fikri Soğancı
Korupınar Köyü AP. Delegesi
İnebolu- KASTOMONU

Dr. Münif İslamoğlu
Sağlık ve Sosyal Yardım
Bakanı

Sayın Fikri Soğancı
Korupınar Kö yü A.P.Delegesi
İnebolu -Kastamonu

Mübarek bayramınızı kutlar,
sağlık ve mutluluk dileğiyle selam
ve sevgilerimi sunarım.

Devletin imkanları şahsi çıkarlar için kullanılıyor

İslamoğlu, seçmenlerine 10 bin liralık resmi pul ile bayram tebriki gönderdi

ANKARA(ÖZEL)

DEVLETİN mallarının özel çıkarlar için kullanılmasının yeni örnekleri sergileniyor. Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Münif İslamoğlu 260 kuruşluk resmi pullarla 4 bin adet seçmenine bayram tebriki gönderdi.

Bakan İslamoğlu'nun bayram tebriklerine yapıştırdığı pulların tutarı 10 bin 400 lira ediyor.

Milli Eğitim Bakanlığı, Sıkıyönetimin cinayet suçundan aradığı Ülkü-Bir üyesinin tayinini çıkarttı

- 4 Temmuz günü öldürülen Nevzat İncealtın'ın katili, silahı Ülkü-Bir üyesi Mustafa Sabuncu'dan aldığını söylemişti.

Mustafa Sabuncu

İSLAHİYE (ÖZEL)

İSLAHİYE'de 4 Temmuz günü devrimci öğretmen Nevzat İncealtın'ın ölümü olayına karışan Ülkü-Bir üyesi öğretmen Sıkıyönetimce aranırken tayinini Çorum'a çıkarttı.

Bir süredir İslahiye Ortaokulunda hakimiyetlerini kurmaya çalışan komandolar okul yöneticilerini ve öğretmenlerini yıldırmak için çeşitli saldırılar düzenlemişlerdi. 4 Temmuz günkü komando saldırısında da devrimci öğretmen Nevzat İncealtın ÜGD'li bir katil tarafından öldürülmüştü. Yakalanan katil, silahı Ülkü-Bir üyesi öğretmen Mustafa Sabuncu'dan aldığını itiraf etmişti.

TAYİNİNİ ÇIKARTTI

Cinayete silah temin etmek ve azmettirmek suçlarından aranan Mustafa Sabuncu güvenlik kuvvetlerinin tüm aramalarına rağmen yakalanamazken, Milli Eğitimden tayinini Çorum'a yaptırarak izini kaybettirmeye çalıştı. Muhabirimizin bu konuda yaptığı araştırma sonucu Sabuncu'nun cinayetten sonra MHP'liler tarafından bir süre saklandığı, daha sonra da Milli Eğitim ve ilgili diğer devlet dairelerindeki yandaşlarını araya koyarak tayin kararı çıkarttığı öğrenildi. Bu konuda yaptığımız araştırmaya göre G.Antep Milli Eğitim Müdürlüğünün 17.7.1980 gün ve 22620 sayılı kararı, Valiliğin de onayından geçtikten sonra İslahiye Kaymakamlığına geldi ve Kaymakamlığın 22.7.1980 gün, 2/2875 sayılı yazısıyla okula gönderilerek Mustafa Sabuncu'nun memleketi olan Çorum'un Atatürk Okulunda görevlendirildi.

Cinayet suçundan aranan bir kişinin Milli Eğitimce tayininin yapılması okul öğretmenleri ve halk arasında nefretle karşılandı.

YAYINIMIZ İHBAR KABUL EDİLDİ

Adana Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı bugüne kadar İslahiye Ortaokulunda MHP'nin saldırıları ve öğretmen Nevzat İncealtın'ın öldürülmesi olayı ile ilgili yayınımızı ihbar kabul ederek soruşturma açtı. Askeri Savcılık konuyla ilgili olarak okul öğretmenlerinin bilgisine başvurulduğunu ve soruşturmanın sürdürüldüğünü belirtti.

Yüz kızartıcı suçlardan ceza alan polisler, komiser muavini yapılıyor

HABER MERKEZİ

EMNİYET teşkilatı içinde çeşitli yüz kızartıcı suçlardan dolayı ceza alan bazı polislerin komiser muavinliği sınavlarında kayırılarak kursa alındıkları bildiriliyor.

Alınan bilgilere göre, eski Gaziantep Emniyet Müdürü Mustafa Yiğit tarafından üzerinde esrarla yakalanan ve hakkında açılan soruşturma sonucu ceza alan polis memuru Lütfullah Yücel, 1980 yılında açılan komiser muavinliği sınavına alınarak komiser muavini yapıldı. Şu anda Gaziantep Emniyetinde görevlendirilen

(Devamı S. 6 Sü. 2'de)

Tarlada bulunan ceset Haydar Şahin'in katili mi?

Aksaray'da cesedi bulunan kişiyi, İsa Armağan'ın öldürdüğü belirtiliyor

- Ali Yurtaslan: "Haydar Şahin'in Balgat katliamının ortaya çıkmasını önlemek için öldürüldüğü teşkilat içinde konuşulurdu."
- İsa Armağan cezaevinden kaçarken Mustafa Pehlivanoğlu'na Haydar Şahin'in intikamını alacağını söylemişti.
- İsa Armağan'ın 3,5 milyonluk soygundan dolayı Muhsin Yazıcıoğlu, Şevkat Çetin ve Abdullah Çatlı ile arasının açık olduğu ve bunları öldüreceğine ant içtiği belirtiliyor.

ANKARA (ÖZEL)

ON gün önce, Niğde'nin Aksaray ilçesinde kolları kesilmiş şekilde bulunan cesedin 11 Ekim 1978 tarihinde öldürülen Haydar Şahin'in katiline ait olabileceği belirtiliyor. Mamak Cezaevi firarisi İsa Armağan'ın çok yakın arkadaşı olan Haydar Şahin, önemli cinayetler konusunda bilgi sahibi olduğu için öldürülmüştü.

Balgat katliamından idama mahkum olan ancak daha sonra kaçırılan İsa Armağan'ın Haydar Şahin'in ülkücü komandolar tarafından öldürüldüğü konusunda bilgi sahibi olduğu, cezaevinden kaçarken Mustafa Pehlivanoğlu'na Haydar Şahin'in intikamını alacağını söylediği belirtiliyor.

Haydar Şahin, Niğde'nin Aksaray ilçesinde 11 Ekim 1978 tarihinde ölü bulunmuştu. 22 Ağustos 1980 günü ise yine Aksaray'da bir ceset bulunmuş, bunun İsa Armağan'a ait olabileceği sanılarak İsa Armağan'ın annesi Aksaray'a götürülmüş, ancak cesedin İsa Armağan'a ait olmadığı saptanmıştı.

(Devamı S. 6 Sü. 3'te)

17 günlük grev meyvesini verdi

Doğu Blokunda ilk kez hür sendikalar kurulacak

Gierek, işçilerin 19 maddelik talep listesini kabul etti

- ***Bazı grevciler, anlaşmayı yetersiz buluyor***
- ***Moskova Radyosu, anlaşma haberini bile vermedi***

DIŞ HABERLER SERVİSİ

POLONYA'da dün Gdansk kenti Merkezi Grev Komitesinin (MKS) 19 maddelik talep listesi Varşova yönetimi tarafından kabul edildi. Ekonomik ve mali taleplerin yanısıra, işçilerin hür sendikalar kurma hakkını da içeren anlaşma Varşova'da Birleşik İşçi Partisi Merkez Komitesi tarafından onaylandı.

İşçilerin 17 günlük grevden sonra kazandıkları bu büyük zafer konusunda, bir kadın grevci Fransa Radyosu muhabirine şunları söyledi:

— Hafta başında grevlerin kaderi konusunda kuşkuluydum. Şimdi büyük güvenim var. Bugün bütün Polonya tarihi için son derece büyük bir gün. Çünkü işçiler ilk kez bugün, gerçekten kazandılar.

Soru: Grevler bittikten sonra hükümetin verdiği sözleri yerine getireceğine inanıyor musunuz?

Evet: Hükümetin işçi taleplerine boyun eğmek zorunda kalması bütün ülkede genel olarak memnuniyet yaratırken, özellikle Gdansk'taki tersane işçilerinin bir kısmı, MKS'in "gereksiz tavizler verdiğini" belirterek, mücadeleyi daha da sürdürmek istedikleri bildirildi.

MKS sorumlusu Lech Walesa, uzlaşma anlaşmasının imzalandığını açıkladıktan sonra, 800 delege önünde yaptığı konuşmada, "Anlaşmayı imzalamakta haklı mıydım, değil miydim?" sorusuna grevciler "Evet, haklıydın" diyerek karşılık verdiler.

Uzlaşma anlaşmasını yetersiz bulan işçiler esas olarak iki konuda endiseye kapılmış durumdalar Grevcilerin bir kısmı, anlaşma metninde geçen "Polonya Birleşik İşçi Partisi toplumun önder ve hakim gücüdür" ibaresine karşı çıkıyor. Bu konudaki itirazları cevaplayan Lech Walesa şunları söyledi: "Gerçekçi olmamız gerek. Bu ibare anlaşma metninde yer almalıydı. Ve siz bu ibarenin ne anlama geldiğini de anlamak zorundasınız."

Mücadeleye devam edilmesi taraftarı olan işçiler, hür sendikaların kurulması konusunda "İlke anlaşmasına" varılmasına rağmen, hür sendikaların "Sadece ekonomik, mali ve kültürel konularla uğraşabilen" örgütler haline getirilmesinden endişe duyuyorlar.

Lech Walesa, grevcilerin bu konudaki endişelerini gidermek

(Devamı S. 6 Sü. 2'de)

Barolar Birliği Başkanı Atilla Sav: "Adalet reformu zorunludur"

ANKARA (ÖZEL)

TÜRKİYE Barolar Birliği Başkanı Atilla Sav, gazetemize verdiği özel demeçte, "Adalet reformu zorunludur" dedi. Adaletin yavaş işlemesine yolaçan sorunların aşılmasını isteyen Sav, görüşlerini şöyle açıkladı:

"Büyük boyutlu ve karmaşık nitelikli toplumsal olayların çözümü tek başına 'adli' yöntemle sağlanamaz. Aslında bugün ülkemizde genelde adalet reformu zorunludur. Adaletin yavaş işlemesine yolaçan sorunlar aşılmalıdır. Bunlar aşılmazsa bir süre sonra Devlet Güvenlik Mahkemeleri de aynı sıkıntıya düşecektir. Soruna doğru tanım konmadığı için yanlış çözümlerde direnilmesi de anlamsız olmaktadır.."

Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Anayasa'ya aykırı olduğuna da dikkati çeken Atilla Sav, Türkiye Barolar Birliğinin bu konudaki görüşünün belli olduğunu söyleyerek şöyle konuştu:

"1976 yılında hazırlanan raporda bu mahkemelerin kuruluşu bütün boyutları ile incelenmiştir. Bu mahkemelerin olağanüstü niteliği bakımından, Anayasamızın yargı için öngördüğü sisteme aykırılığı belirtilmiştir. Anayasa Mahkemesi kararı da konuya açıklık getirmiştir. Anayasamız yargı için erklerin ayrılığı ilkesini kabul etmiştir. Yargıçların atanmasında yürütmeye katılma ve karışma hakkı verilmesi konuyu ister istemez siyasi kılmaktadır. Yargının siyasal gücün etkisine girmesi yargının bağımsızlığına aykırıdır. Bu mahkemeler, Anayasanın temel ilke olarak koyduğu doğal yargıç ilkesine de aykırı kuruluşlardır."

AKADEMİ-ÜNİVERSİTE TARTIŞMASI SÜRÜYOR

Akademilerarası Kurul Başkanı Prof. Oğuz:

«Bazı düzenlemeler yapıldıktan sonra, kararımızı gözden geçirebiliriz»

- İstanbul Üniversitesi Rektör Vekili Prof. İlkin; "Sorunları yasalara bağlı kalarak çözmek zorundayız."
- TİKP Genel Merkezinden yapılan açıklamada akademilerin ve üniversitelerin birbirlerini suçlamayı bırakıp öğrencilerin yararına bir çözüm üzerine anlaşmaları istendi.
- ÜSYM'nin Akademilere bağlı bazı fakültelere öğrenci göndermeme kararı alması üzerine, akademilerin öğretime ara vermesi yüzünden ellibin öğrenci mağdur durumda kaldı.

KEMAL ÖZDEN

ÜNİVERSİTELERARASI Kurul'un, Akademilere bağlı bazı fakültelere Merkezi Yerleştirme ile öğrenci göndermeme kararı alması ve Akademilerarası Kurulun bu karara tepki olarak öğretimi tatil etmesi ile gelişen üniversite-akademi tartışması üzerine İstanbul Üniversitesi Rektör Vekili Prof. Akın İlkin ve Akademilerarası Kurul Başkanı Prof. Orhan Oğuz'la görüştük. Prof. Orhan Oğuz öğretime ara vermek kararlarının öğrencileri mağdur etmeyi değil sorunu çözmeyi amaçladığını, bazı düzenlemelerin yapılması halinde kararlarını gözden geçirebileceklerini belirtti. Prof. İlkin ise sorunun hukuk devleti içinde yaşamanın gereği yasalar çerçevesinde çözümlenmesinde ısrar edilmesi gerektiğini söyledi.

PROF. OĞUZ: "YETKİLİLERİN MESELEYE BİRAZ DUYARLILIĞI SORUNU ÇÖZMEYE YETECEKTİR

Akademilerarası Kurul Başkanı Prof. Orhan Oğuz sorunun ÜSYM'nin sınav öncesi yayınladığı ve öğrencilerin tercihlerini yaptıkları katologdaki bazı fakültelere öğrenci göndermeme kararı almasıyla başladığını, halbuki öğrencilerin merkezin yayınladığı katalog üzerinden tercih yapıp merkeze belirli bir para ödediğini, meydana gelen akitin sınav yapıldıktan sonra keyfi bir şekilde bozulamayacağını, bunun öğrencinin mağduriyeti açısından hukuki sakıncaları bulunduğunu kaydederek şunları söyledi:

"Üniversitelerarası Kurul her şeyden önce Danıştay'ın sözkonusu kararını yanlış yorumlayarak kamuoyuna aksettiriyor. Danıştayın sözkonusu kararı akademilerimize bağlı bazı fakültelerimizin kuruluşunun değil yönetmeliklerinin iptali ile ilgilidir. Yani fakültelerin kuruluşunun iptali sözkonusu değildir. Esasen Danıştayın böyle bir yetkisi de yoktur.

"Üniversitelerarası Kurul herşeyden önce bu gerçeğin üstünü örtmeye çalışmıştır."

Oğuz, sorunun yakın vadede çözümü konusunda ne gibi gelişmeler beklenebilir şeklindeki sorumuzu da şöyle yanıtladı:

"Danıştay'ın sözkonusu kararını almasına yolaçan tereddütleri ortadan kaldıracak tek maddelik bir yasanın Millet Meclisinden geçmesi sorunu çözebilir, (Bu yasa halen Mecliste beklemektedir) ya da Üniversitelerarası Kurul, kararını islah etme yoluna gidebilir.

"Yetkililerin meseleye biraz duyarlılığı sorunu çözmeye yetecektir.. Bazı düzenlemeler yapıldıktan sonra öğrenimi tatil etme kararımızı tekrar gözden geçirebiliriz."

PROF. İLKİN: "ÖĞRETİMİ TATİL ETMEK SAKINCALIDIR

İstanbul Üniversitesi Rektör Vekili Prof. Akın İlkin Akademilerarası Kurulun öğretimi tatil etme kararı almasıyla ilgili olarak "Öğrencilerin aleyhine işleyen böyle bir karar almak kanımca son derece sakıncalıdır" diyerek konuyla ilgili görüşlerini şöyle dile getirdi:

"Hukuk devleti içinde sorunları yasalara bağlı kalarak çözümlemek sorundayız. Üniversitelerarası Kurul, Danıştay'ın akademilere bağlı bazı bölümleri fakülte olarak kabul etmemesi üzerine bu bölümlere merkezi yerleştirme sistemi ile öğrenci göndermeme kararı almıştır. Danıştay 'böyle bir fakülte yok' derken bu bölümlere öğrenci göndermek doğru olmazdı. Bugünkü aşamada akademiler sorunu ön kayıtla öğrenci olarak çözebilirlerdi. Ancak öğretimi durdurmak gibi öğrencilerin aleyhine bir karar almak son derece sakıncalıdır."

ELLİBİN ÖĞRENCİ MAĞDUR OLDU

Akademilerin Üniversitelerarası Kurul kararına karşı öğretimi tatil etme kararından ellibin öğrenci etkileniyor. 4 binin üzerinde öğrenci yeni kayıt yaptıramazken ara sınıflarda okuyan 40 binin üzerinde öğrenci de sene kaybı ile karşı karşıya kaldı. Akademileri bu sene kazanan erkek öğrencilerin ayrıca askerlik sorunları da sözkonusu. Erkek öğrenciler akademilerin öğretimi tatil etme kararı dolayısıyla kayıt yaptıramadıkları için tecil yaptıramama tehlikesi ile karşı karşıya kaldılar.

Bu durum karşısında mağdur olan öğrencilerin Danıştaya dava açabileceği belirtiliyor.

AKADEMİLERİN ÜNİVERSİTEYE DÖNÜŞTÜRÜLMESİ

CHP Ankara Milletvekili Selahattin Öcal ve onaltı arkadaşı basına bir açıklama yaparak akademilerin üniversiteye dönüştürülmesini öngören kanun teklifinin Millet Meclisi gündemine alınmasını istediler. Öcal ve arkadaşları yaklaşık ellibin öğrencinin mağduriyetinin önlenmesinin Parlamentonun elinde olduğunu kaydederek, teklifin kanunlaşmasının sorunu köklü çözüme kavuşturacağını belirttiler.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ, PROF.OĞUZ'U MAHKEMEYE VERDİ

Öte yandan İstanbul Üniversitesi Rektörlüğü, Akademilerarası Kurul Başkanı Prof.Orhan Oğuz'u Danıştay'ın yönetmeliklerini iptal ettiği fakülteleri açık tutarak üniversitenin manevi şahsiyetini zedelediği gerekçesiyle 2100 liralık tazminat davası açtı.

TİKP: AKADEMİLER SORUNU EN KISA ZAMANDA ÖĞRENCİLERİN YARARINA ÇÖZÜLMELİDİR."

Türkiye İşçi Köylü Partisi (TİKP) de konuyla ilgili olarak yaptığı açıklamada sorunun öğrenciler yararına çözülmesini istedi.

TİKP Genel Merkez Basın Bürosundan yapılan açıklamada şövle denildi:

"Üniversiteler ile akademiler arasındaki anlaşmazlık, İktisadi ve Ticari İlimler Akademilerinde okumakta olan 50 bin öğrencimizi ne olacağı belirsiz bir duruma getirmiştir. Onbinlerce gencimizi tehlikeye atan bu duruma son verilmelidir.

"Üniversitelerimiz ve akademilerimiz birbirlerini suçlamak yerine, soruna öğrencilerin yararına bir çözüm bulunması üzerinde çabalarını birleştirmelidirler.

"Bu aşamada çözüm, akademilerden veya üniversitelerden çok Mecliste geçmektedir. İşin bu noktaya gelmesine seyirci kalan hükümet sorumludur. Başbakan'ın akademileri hedef alan açıklaması bu sorumluluğu ortadan kaldırmaz.

"İktidar ve muhalefetin bir an önce sorunu öğrencilerin yararına çözecek yasal girişimde bulunmalarını istiyoruz.

"Mecliste bir haftada çıkarılacak bir maddelik bir yasa ile sorun şimdilik çözülebilecektir."

örse çekiç

Gülay Göktürk

Siyaset Yasağı

Ağzına sağlık Gierek!

Ne kadar veciz, ne kadar da kavratıcı bir şekilde ifade etmişsin,

Sayfalarca yazı yazsak, broşürler bassak, döne döne anlatsak, yine de bu kadar dank ettiremezdik bazı kafalara. Polonya daki iktidarın sınıf niteliğini bu kadar açık anlatamazdık.

Gierek, bundan birkaç gün önce grevci işçi temsilcileri ile yaptığı görüşmelerin birinde yumurtlamış inciyi: "Hür sendikaların kurulabileceğini ilke olarak kabul ediyoruz ama işçilerin siyasete karışmaması koşuluyla" demiş.

Ne kadar aşina bir söz değil mi? Ülkemizde ve bütün dünyada gelmiş geçmiş burjuva iktidarlardan dinlediğimiz cümle. Yüzyıllardır ezilen halkların ve işçi sınıfının önüne dikilen malum yasak bir kere daha karşımızda. Kim getiriyor bu yasağı? "Sosyalist" bir ülkenin "sosyalist" devlet başkanı! Öyle bir proletarya iktidarı ki, proletaryaya siyaset yasak!

Adlı adınca söyleyelim, kıvırtmayı artık bir yana bırakalım beyler, hâlâ "Polonya'da sosyalizmin yeni aşamasından" sözedenler, Polonya işçilerini "Sosyalizm aleyhtarı unsurlar" gibi laflarla karalamaya çalışanlar, adlı adınca söyleyelim;

İşçi sınıfının ve halkın siyasetten uzak tutulmaya çalışıldığı, "siyaset yapma" hakkının bir avuç imtiyazlının tekelinde olduğu iktidarların bir tek adı vardır: Burjuva iktidarı.

Halkın siyasetle uğraşması burjuva iktidarlarının en büyük korkusudur. Onlar için, halk, kendileri gibi doğuştan üstün yetenekli kişiler (!) tarafından güdülecek bir sürüdür. Bu sürü, üstüne vazife olmayan işlere burnunu sokmaya kalktı mı tehlike çanları çalıyor demektir. Çünkü o zaman sürüyü diledikleri yere götürmek mümkün olmayacaktır. Yıllardır kendileri soğuk su başlarında keyif çatıp sürüyü kıraç topraklarda kırdıran çobanların iktidarı sallanmaya başlayacaktır. İşte, 141 ve 142 gibi maddeler bunun için vardır. Bu korku yüzündendir ki tarih boyunca işçi sınıfının örgütlenme ve siyaset yapma hakkı en ağır baskı altına alınmış, Takrir-i Sükun kanunları çıkarılmış, Menderes'in Tahkikat Komisyonları harıl harıl çalışmış, 12 Mart mahkemeleri halkın örgütlenme hakkını savunan devrimcilere onlarca yıl ceza biçmiştir. Yine bu korku yüzündendir ki, bugün ağzını açan her iktidar sözcüsü işçi grevlerinin siyasi olduğundan yakınmakta, MESS'ler TİSK'ler vargüçleriyle "siyasi-ideolojik greve hayır" propagandası yürütmektedir. Yine ne çarpıcı tesadüftür ki Gierek' in Polonya'da sendikaların siyasetle uğraşmamasını şart koştuğu şu günlerde, Demirel iktidarının Çalışma Bakanlığı da sendikaların siyasetle uğraşmasını engellemek üzere 274 Sayılı yasayı değiştirme çalışması yürütmektedir. Ve Demirel' in bu uygulamalarına sözde herkesten ateşli bir şekilde karşı çıkanlar, "141-142'ye hayır" pankartını ellerinden düşürmeyenler Polonya'da olup bitenler karşısında suspustur. Demek ki bir şeyi Demirel yapınca; faşist, gerici, tekellerin temsilcisi oluyor, Gierek, Brejnev yapınca; sosyalist, proletaryanın temsilcisi oluyor! Buna kim inanır!

Sosyalizm işçi sınıfının iktidarıdır. Hem lafta değil, ideolojisiyle, siyasetiyle, örgütüyle ve kitlesiyle birlikte. Sosyalist bir ülkede, işçi sınıfı, siyaset dışı kalmak ne kelime, siyasetin tam da göbeğindedir. Ve işçi sınıfının kitle örgütleri, sendikalar siyaset dışı örgütler değil tam tersine sınıfın parti üzerindeki denetimini sağlayan, kitlenin fikirlerini, eleştirilerini, eğilimlerini partiye aktaran, öte yandan partinin siyasetlerini işçi kitlesine götüren ve bu siyasetlerin maddi bir güç haline getirilmesini sağlayan araçlardır. Partinin halktan beslenmesini sağlayan nefes alma borularıdır. Borular tıkandı mı, parti sınıfın denetiminden, işçilerden gelen canlı fikirlerden ve taze kandan yosun kaldı mı, giderek yozlaşmaya, burjuvalaşmaya mahkumdur. İşçi sınıfının siyasetle uğraşması, aktif olarak siyasetin içinde olması, sosyalist bir iktidar için böylesine zorunlu bir şeydir.

* * *

Polonya Devlet Başkanı, Gierek'in sözü bugün hâlâ Daysalların, Karacaların etkisinde olan, İ. Bilen'lerin gerçek yüzünü göremeyen işçiler için uyarıcı olmalıdır. Sahte TKP'nin ülkemize getirmeye çalıştığı "İleri Demokratik Düzen" Polonya'dakinden daha iyi değildir. Bugün "İşçi sınıfına siyasi özgürlük" diye bağıranlar, "Emeğin iktidarı"ndan sözedenler, yarın iktidarı ele geçirmeyi becerebilseler ilk yapacakları iş, işçi sınıfına siyaseti yasaklamak olacaktır. Ve hiç kimsenin şüphesi olmasın ki, onların kurmayı hayal ettikleri iktidar Gierek'inden de koyu bir revizyonist diktatörlüktür. Zira Bilen, Gierek'den de sadık bir uşaktır.

AP HÜKÜMETİ DÖNEMİNDE KURUMA YERLEŞEN KOMANDOLAR, İSÇİLERİ DÖVEREK İŞYERİNE SOKMUYOR

Sivas'ta MHP'liler, DSİ Bölge Müdürlüğünü işgal ettiler

●MHP'liler, AP'li müdür İbrahim Etem Zorlu'yu döverek makamından attılar

SİVAS (ÖZEL)

AP azınlık hükümetinin işbaşına geçmesinden bu yana Sivas'ta kamu kuruluşlarına yerleştirilen MHP'li komandolar işçilere ve kadrolu personele saldırarak işyerlerine sokmuyorlar. İşçiler ücretlerini bile alamaz durumda kaldı.

Devlet Su İşleri Bölge Müdürlüğünde AP'li Müdür İbrahim Etem Zorlu'yu da döverek işinden uzaklaştıran MHP'li komandoların 1978 yılında Sivas olaylarında da elebaşılık yaptıkları bildiriliyor.

DSİ VE HÜKÜMET

Devlet Su İşleri Sivas Bölge Müdürlüğü ile buna bağlı 191. Şube ve Suşehri'ndeki 192. Şubeye geçici işçi olarak yerleştirilen MHP'li komandolar önce DSİ 19. Bölge Müdürü Mehmet Paçacı'nın otomobilini yaktılar. Başını aynı işyerinde ressam olarak çalışan Kemal Tunaboylu'nun çektiği MHP'li saldırganlar Paçacı'ya makamında saldırarak bürosundan zorla çıkarttılar ve içeri sokmadılar. Daha sonra Erzurum'a sürülen Bölge Müdürü Paçacı, can güvenliği bulunmadığı için yeni görevine gidemedi. Bu arada 19. Bölgede İdari İşler Amiri olarak görev yapan Hasan Gerçek de Zonguldak'a sürgün edildi.

Bu süre içinde AP tarafından bir ekip DSİ Genel Müdürlüğünden Sivas'a gönderildi. İbrahim Etem Zorlu 19. Bölge Müdürlüğüne getirildi. Beraberinde bululan Halit Yatkın, Necati Dinçer, Servet Karadağ ve Şahin Özer de DSİ'de önemli görevlere yerleştirildiler. Ancak durum AP'nin istediği gibi gitmedi. CHP yanlısı yöneticiler kovulduktan sonra Hasan Bölücek ve Mehmet Emin Uslu adlı MHP'liler bu kez AP'li yöneticilere yöneldiler. Olayların bundan sonraki gelişmesi şöyledir;

"İCRAAT İSTİYORUM İCRAAT!"

MHP'liler yeni Müdür İbrahim Etem Zorlu'ya Dev-Yol, Dev-Sol adına her gün telefonla tehditler yönelttiler. Bölgeye yerleştirilen MHP'liler de çalışmadan ücret alıyorlardı. Mehmet Emin Uslu, Müdür İbrahim Etem Zorlu'ya "İcraat istiyorum, icraat. Seni buraya neden getirdik. Bu komünistler daha ne kadar çalışacak" diye tehdide girişir. Ancak Zorlu'nun, "Görev yapan arkadaşlarımın hiç birinin işten atılmasına taraftar değilim" demesi üzerine MHP'liler Ankara'ya giderler.

AP'Lİ MÜDÜR DÖVÜLEREK GÖREVİNDEN ALINIYOR

Mehmet Emin Uslu ve Hasan Bölücek Ankara'ya DSİ Genel Müdürlüğüne giderek AP'li Müdürün değiştirilmesini isterler. AP'li Müdür İbrahim Etem Zorlu'yu, Bursa DSİ'ye mühendis olarak naklini çıkartırlar. Kendileri de DSİ Müdürü ve İdari İşler Amiri olarak Sivas'a döner. Sivas'a gelen MHP'liler ilk iş olarak, İbrahim Etem Zorlu'yu döverek daireden dışarı atıp makamına otururlar.

ŞUBELERDE İKTİDAR DEĞİŞİKLİĞİ

DSİ 19. Bölgeye bağlı 191. Şube Başmühendisi Fuat Atalay AP işbaşına geldiği zamanlar raporludur. AP işbaşına geçer geçmez MHP'li militanlarca Şube Başmühendisliğinin kapısını kırarlar. Fuat Atalay'ın altın dolmakalemini ve yüzüğünü gaspederler. Olayı gören bir kişi de "solcu" diye ihbar edilir ve hakkında tahkikat açtırılır. 191. Şube Başmühendisliğine sanat okulu mezunu MHP'li Tahir Sarıyıldız, İdari İşler Amirliğine de işçi kadrosunda olan eski odacılardan ilkokul mezunu Yunus Yıldızhan getirilir.

Yine 19. Bölgeye bağlı Suşehri'nde kurulu bulunan 192. Şube Başmühendisliğinde CHP döneminde görev yapan Selçuk Özdoğan'ın yerine MHP'li Mihrali Gülmez, İdari İşler Amirliğine de ortaokul mezunu MHP'li Tahsin İpek getirilir.

HAREKAT BAŞLIYOR

19. Bölge Müdürlüğüne zorla oturan MHP'li Mehmet Emin Uslu'nun 1978 Sivas olaylarının sanığı olduğu söyleniyor. Kendisi aynı zamanda müteahhitlik de yapmaktadır. İdari İşler Amirliği yapan MHP'li Hasan Bölücek ise okuduğu okuldan diplomasını bile almadan Sivas'a gelir. Bölücek'in Ankara'da Ülkü-Tek yöneticiliği ve MHP Gençlik Kolları Saymanlığı yaptığı da biliniyor.

Bu kişiler DSİ'nin başına geçince muvakkat işçi adı altında boş gezen MHP'li militanları işyerlerine doldururlar. Toplam 216 kişi yerleştirirler. Çoğunluğu Reşadiye, Tokat, Kangal, İmranlı ve Sivas'tan özel olarak getirtilir..

Mevsimlik işçi adı altında DSİ'ye alınan bu militanların kadrolu olmalarına uğraşılır. Maliye Bakanlığının kadro yok demesi üzerine de kadrolu işçilere yönelirler. Bölge Müdürlüğünde çalışan işçiler iş çıkışında MHP'lilerce dövülür. 95 işçi, 13 memure ve bir kısım memurla mühendis işe gidemezler. Servet Erce ve Garip Kelleci işçilere saldırarak bıçakla yaralarlar. İhsan Topçu adlı işçi dövülür. Adanalı Cuma, İhsan Koçyiğit adlı komando tarafından çenesinden ağır şekilde yaralanır. 4 Nisan günü de vizite kağıdı isteyen İbrahim Bulut adlı işçi dövülerek kovulur. Bulut, daha sonra Müdürü tehdit ettiği iddiasıyla disiplin cezası verilerek işten kovulur. Bu arada Bekir Önder adlı bir şoförün de Yenimahalle'deki evine bomba atılır.

SUŞEHRİ'NDEKİ SALDIRILAR

Suşehri'nde de MHP'liler saldırılara girişirler. Tek Ges-İş'in Genel Müdürlükle imzaladığı sözleşmeye aykırı olarak işçi temsilcileri İsmail Doğan, Cihan Okur ve Ali Yağız çeşitli yerlere sürülürler. Sürgün kararından sonra temsilcilik odası yeni alınan komandolarca basılır.

Şu anda birçok işçi DSİ'deki işlerine gidemez durumdadır.

İşçiler ücretlerini almak için bile işyerine sokulmamaktadır.

Olaylar üzerine işçiler Sivas Valisine, Emniyet Müdürüne, Savcılığa başvurararak can güvenliklerinin sağlanmasını istediler. Bu arada Cumhurbaşkanı, Başbakan ve CHP Genel Merkezine gönderdikleri mektuplarla da durumu bildirerek can güvenliklerinin sağlanması için jandarmanın görev almasını istediler.

Türkiye İşçi Köylü Partisi Sivas İl Başkanı Mehmet Kaygısız da Sivas Valisine yaptığı yazılı başvuruda, olayları değerlendirerek tedbir alınmasını istedi.

Yarın: Sivas'ta AP'nin partizanlığını MHP yürütüyor



47 BİN ÇAYKUR İŞÇİSİ SÖZLEŞMEDEN HABER BEKLİYOR



29 yıllık bir işçinin eline geçen para, 6 bin 500 lira. 20 yıllık bir işçi ise ancak 5 bin lira alıyor. Diğer işçiler de ellerine geçen parayı söylüyorlar. Aylık net ücretler 6 bin, 4 bin arasında oynuyor.

İstanbul Çay Paketleme Fabrikası işçileri

«Sekiz aydır oyalanmaktan bıktık»

İŞÇİ SERVİSİ

Çay-Kur'a bağlı işletmelerde çalışan 47.200 işçi adına Türk-İş'e bağlı Tek Gıda-İş Sendikası ile Çaykur Genel Müdürlüğü arasında sürdürülen toplu iş sözleşmesi görüşmeleri sekizinci ayını doldurmasına rağmen, halen bir sonuç alınmadı. Aileleri ile birlikte yaklaşık 200 bin insanın ekmek parasını ilgilendiren böylesi büyük bir sözleşmenin bu kadar süre askıda kalması, gerek işyerlerinde, gerekse sendika ile işçiler arasında çeşitli huzursuzluklara neden oluyor. Üç yıl öncesinin ücretleri ile çalışmak zorunda olan işçiler, "açız" diye yakınırken, hükumet ve işveren de randıman düşüklüğünden şikayet ediyor.

Devam eden toplusözleşmeler sonunda işçilerin fikirlerini ve taleplerini öğrenmek amacıyla, İstanbul Çay Paketleme işçileri ile bir görüşme yaptık. Aşağıda, işçilerle yaptığımız görüşmeyi, ayrıca aynı konuda Tek Gıda-İş Sendikası yetkililerinin ve fabrika müdürünün yaptıkları açıklamaları yayınlıyoruz.

Kuruçeşme'de, denizin hemen kıyısında, kırk yıllık bir yapı.

Tuğlasına, harcına çay kokusu sinmiş, içinden iki-üç nesil işçi geçmiş tarihi bir fabrika. İstanbul Çay Paketleme Fabrikası...

Öğle paydosunda fabrikanın dışındaki duvar dibine sıralanmış işbaşı zilinin çalmasını bekleyen işçilerle konuşuyoruz. Hepsi de toplusözleşme görüşmelerinin aylardır sonuçlanamamasından ve kendilerine doğru dürüst bilgi verilmemesinden yakınıyor. Önce hep bir ağızdan konuşmaya başlıyorlar:

— Neredeyse 9 ay oluyor görüşmeler başlayalı. Başladığı günden beri hep 'bugün yarın' diyorlar. Bıktık artık anlıyor musunuz?"

— Üç sene öncesinin ücretleri ile çalışıyoruz. Açlıktan ölüyoruz, 'bunu aynen böyle yazın."

— Hükümet bir gecede zam kararı alıyor da bizim zammımız 8 aydır verilmiyor; bu nasıl iştir?"

İlk patlama bir süre devam ettikten sonra kendiliğinden kesiliyor. Konuşmalar bir düzene giriyor, işçiler tek tek söz alıp konuşmaya başlıyorlar:

İlk sözü, 29 yıllık bir işçi alıyor:

- **●«Bütün fazla mesailer kaldırıldı**
- **●İşçi ilk defa toplu izne çıkarıldı**
- **●Randıman düşürmek için herşey yapılıyor**
- **●Amaç. "Özel sektöre devretmek"**

"29 yıldır burada çalışırım. Ne kadar geçer elime biliyor musun? 6500 lira."

Sonra parmağıyla orta yaşlı bir kadın işçiyi gösteriyor:

"Bak bu arkadaş da 20 seneliktir. Onun eline geçen de 5000 lira."

Diğer işçiler de sırayla ellerine geçen parayı söylüyorlar. Aylık net ücretler 6000-4000 arasında oynuyor.

— Peki nasıl geçiniyorsunuz bu parayla? Ne yapıyorsunuz? diye soruyoruz. Böylece konu, en dertli oldukları noktaya, fazla mesai meselesine gelmiş oluyor.

MESAİLER KALDIRILIYOR

Bundan iki ay öncesine kadar fabrikada sürekli fazla mesai yaptırılırmış. İşçiler ortalama ayda 4-5 bin lira fazla mesai ücreti alırlarmış. Son derece düşük olan ücretler ancak fazla mesai parası ile dengelenir ve yaşanabilecek bir seviyeye ulaşırmış. Bundan iki ay önce, Fabrika Müdürü fazla mesailerin kaldırıldığını bildirmiş.

Neden? İhtiyaç olmadığından mı? Bu soruyu işçiler şöyle cevaplıyor:

"İşveren mesaiyi kaldırdığından beri, hariçten işçi alıp, boşaltma yaptırıyor. İşletmenin şoförleri fazla mesai yapmak için bekleyip dururken, dışardan özel firmalardan kamyon kiralayıp mal taşıtıyor. Düşünün bir kere, bir geminin bir gün geç boşaltılmasının maliyeti 85-100 bin liradır. Bir deponun metrekaresinin bir günlük kirası onbinlerce liradır. İşveren sırf bize fazla mesai vermemek için işletmeyi günde 100-150 bin lira zarara sokmayı göze alıyor. Özel firmalara dünya kadar para ödüyor. Ne için bütün bunlar? Birincisi, aklı sıra bizim burnumuzu sürtmek için. İkincisi ise daha büyük siyasi hesaplar var."

— Nasıl siyasi hesaplar bunlar?

— Hükümet, çayı özel sektöre devretmek için zemin hazırlamaya çalışıyor. Demirel bir yandan televizyonda randıman düşük diyor. Piyasadaki çay darlığının suçunu çay fabrikalarında çalışan işçilerin üzerine yıkmaya çalışıyor, bir yandan da, bizim fabrikada üretimi düşürmek için elden gelen her şey yapılıyor. Fazla mesailer kaldırılıyor, ayrıca bu fabrikanın tarihinde ilk defa, toplu yıllık izin kullandırılıyor. Bundan önceki yıllarda işçiler kendilerini paralasalar, toplu izin kullandırılmazdı. Beşer onar çıkardık. Bu yıl ilk defa toplu izne çıkardılar. Şimdi de istiyorlar ki greve çıkalım. Sonra da televizyona çıkıp, 'İşçiler grev yapıyor, onun için çay bulunmuyor. Ne yapalım' diyecekler. Özel sektöre devir için propaganda yapacaklar. Biz bu oyunları biliyoruz.

Tam bu sırada bir işçi koşarak yanımıza geliyor. "Bak işte şu kamyona. Özel firmanın. Yüklenmiş malı götürüyor. Bizim şoförler de iş bekliyor. Resmini çek de herkes görsün" diyor.

GEÇİCİ-KADROLU ÇELİŞKİSİ

Daha sonra işçilere ücretler dışındaki diğer taleplerini soruyoruz.

Konuştuğumuz işçiler fabrikadaki çalışma şartlarını şöyle özetliyorlar:

"Bu fabrika 40 yıllık fabrikadır. Hem de devlet fabrikasıdır. Ama üç günlük küçücük fabrikaların servisleri vardır da, bizim yoktur. Biz vardiyalı çalışıyoruz. Gece 10'da iş alan kadın arkadaşlarımız vardır. Fabrikanın işçisi dağınıktır. Taa Pendik'ten, Kanarya'dan, Kadıköy'den, Küçükçekmece'den gelenlerimiz vardır. Bu kadın işçiler gecenin bir saatinde ve Türkiye'nin bu ortamında nasıl işe gelecek? İşte bunu düşünen yoktur.

"Gelelim fabrikanın çalışma şartlarına. Çay tozları içinde çalışıyoruz. Toza bir girdin mi, üstünden başından, çamaşırından bir sene çıkmaz. Ama doğru dürüst bir banyomuz yok. Kış oldu mu fabrikanın her tarafından soğuk üfürür. Kapı baca açıktır. Ama bir doktorumuz, bir ambülansımız yok."

"Bir de muvakkat işçi meselesi var" diye söze karışıyor bir başka işçi. Ve devam ediyor:

"Bizim fabrikada 230 tane geçici işçi çalışıyor. İçlerinde 6 yıldır geçici işçi olarak çalışan var. Altı ayda bir mukavele yeniliyorlar. Tabii o zaman hiç bir sosyal güvenceleri, tazminatları olamıyor. Şimdi bir de diyorlar ki, sözleşmeniz muvakkatların sorunları yüzünden sonuçlanamıyor. Yani bizi birbirimize düşürmeye çalışıyorlar. İşveren odun parasını geçici işçilere vermem diyormuş. Yani geçici işçiler kışın üşümüyorlar mı? Bu nasıl mantıktır? Biz, bu meselenin kökten çözümünü istiyoruz. Geçici işçi meselesi yıllardır kangrenleşmiş bir meseledir. Artık halledilmelidir."

SENDİKA NE YAPIYOR?

Derken, söz, sendikanın ve sendika temsilcilerinin tutumuna geliyor. İşçiler bu konuda da çok dolu. Şöyle diyorlar:

"Sendika bu sözleşmenin başından bu yana, bize doğru dürüst bilgi vermedi. Merkezden fabrikanın kapısını açan yok. Onlar gelmeyince geçen hafta biz gittik görüştük.' Şu aşamada bilgi vermek doğru olmaz. Bu bir pazarlıktır' dediler. Biraz daha sıkıştırınca da söyledikleri laf şu oluyor: 'Beğenmiyorsanız, istediğiniz sendikaya gidin'. Sendikacılık bu mudur? İşyeri temsilcilerimizi sorarsan, onlar da bir alem. Hiç bir şeyimizle ilgilenmezler. Bilgi vermezler. Haydi bir şeyler yapalım, sendikayı, işvereni biraz zorlayalım desek, tek söyledikleri şey 'Biraz daha bekleyelim', 'Aybaşını bekleyelim', 'Yılbaşını bekleyelim' vs."

Biz bunları konuşurken, fabrikadaki işçi temsilcilerinden biri, kafasını üst kat pencerelerinden birinden çıkarıp çıkarıp bizi seyrediyor. "Çağırsak gelse de onunla da konuşsak" diyoruz. İşçiler gülümsüyorlar. "Boşuna uğraşma, gelmez" diyorlar.

Son olarak söz alan işçi, bütün işçiler adına taleplerini toparlıyor ve sözü bitiriyor:

"İsteklerimiz şunlardır:

— Toplusözleşmemiz günün şartlarına uygun bir şekilde bir an önce sonuçlansın.

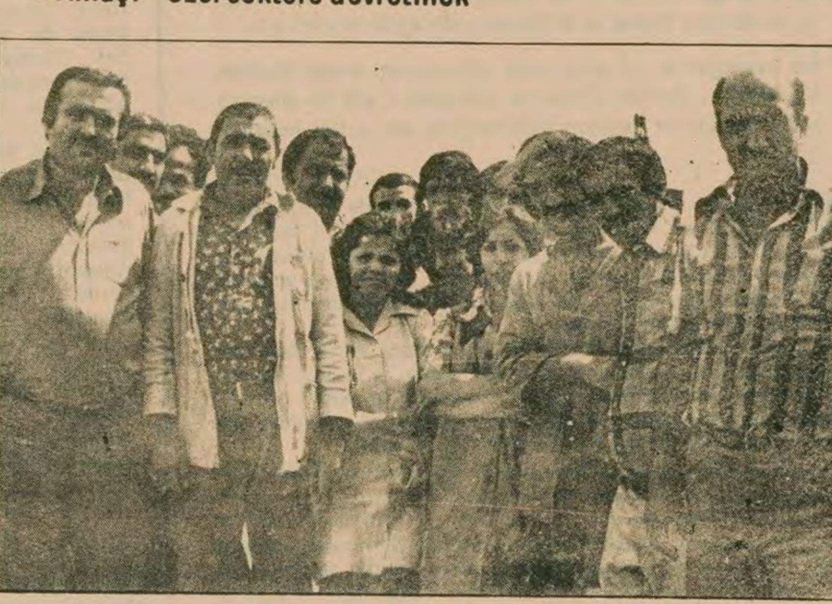
— Muvakkat işçi sorunu çözülsün.

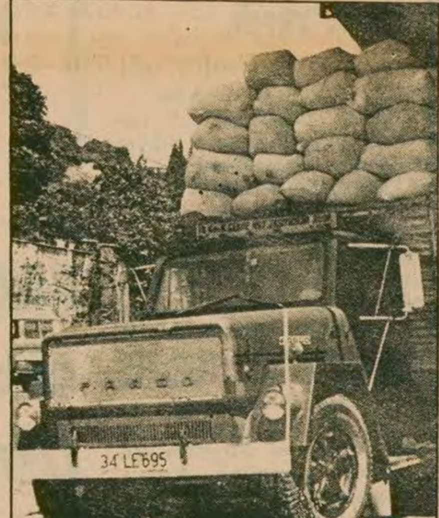
— Sözleşmenin başlamasından bu yana geçen 8 ayda biriken hakkımız mümkün olduğu kadar kısa bir tarihte ve toplu bir şekilde ödensin, çarçur edilmesin.

— Ödenmeyen ikramiyelerimiz bir an önce verilsin.

— Kendi isteği ile çıkışını almak isteyen işçiler tazminatını alabilsin."

Bu sırada öğle paydosu sona eriyor, isteklerinin bir an önce gerçekleşmesini dileyerek yanlarından ayrılırken, onlar da birer ikişer kapıya yöneliyor, o kesif çay kokusunun içine dalıp gözden kayboluyorlar.





İşte özel firmalardan kiralanan kamyonlardan biri. Çuvalları yüklemiş gidiyor. Öte yanda Çay-Kur'un şoförleri, fazla mesai bekliyor.

Tek Gıda-İş Genel Sekreteri Balta:

«Sözleşmenin yakında biteceğini umuyoruz»

Çay-Kur Genel Müdürlüğü ile Tek Gıda-İş Sendikası arasında sürdürülen toplusözleşmeler ile ilgili olarak Tek Gıda-İş Sendikası Genel Sekreteri Orhan Balta ile görüştük.

Orhan Balta, Çaykur'daki eski toplusözleşmenin 1980 Ocağında bittiğini ve yeni imzalanacak olan sözleşmenin 1.1.1980 tarihinden itibaren geçerli olacağını belirttikten sonra işçilerin sözleşmenin geciktiği konusundaki şikayetlerine değinerek şunları söyledi:

"Çay-Kur sözleşmesi ile Tekel sözleşmesi arasında üç ay gibi bir süre vardır. Tekel sözleşmesi üç ay geç başlar. Buna rağmen şimdiye kadar Çay-Kur sözleşmesi, Tekel sözleşmesi ile birlikte bitmiştir. Böylece Çay-Kur işçileri de Tekel'in gerisinde kalmamış, aynı hakları kazanmış olmaktadır. Ancak bu defa Tekel'in sözleşmesi biteli iki ay olduğu halde Çay-Kur'da anlaşma hâlâ sağlanamadı. Fakat ben bu iki aylık gecikmenin çok büyük bir gecikme olduğu kanaatinde değilim. Sonucun da yakın bir zamanda bugün, yarın alınabileceğini umuyoruz."

Çaykur'un sözleşme görüşmelerinin şu anda, Türk-İş Genel Başkanı Denizcier tarafından üst seviyede sürdürüldüğünü söyleyen Balta, anlaşmazlık konuları hakkında da şöyle dedi:

"Son görüşmelerde tek noktada takıldık. Takıldığımız nokta da muvakkat işçiler meselesi idi. Biliyorsunuz, Çay-Kur'da toplam 47.200 işçi çalışıyor. Bunların 20 bini daimi, geri kalanı muvakkat işçidir. Biz imzalayacağımız bu sözleşmenin muvakkat işçilere de uygulanmasını, onların da aynı haklardan yararlanmalarını sağlamak için uğraşıyoruz. Ancak görüşmelerden umutluyuz."

Tek Gıda-İş Genel Sekreteri daha sonra, şu anda ortaya çıkan zorluklara rağmen, sözleşmelerin kısa sürede sonuçlanmasından umutlu olduğunu, uzlaştırma kuruluna gitmeye ihtiyaç kalmadan bitmesini beklediklerini belirtti.

Fabrika Müdürü Kandemir:

«Fazla mesaiye gerek görmüyoruz»

İstanbul Çay Paketleme Fabrikası Müdürü Kamil Kandemir, toplusözleşmenin hâlâ sonuçlanmamasının, işyerinde yarattığı sorunlar nedir şeklindeki sorumuza şöyle cevap verdi: "Önce şunu belirteyim ki, toplusözleşme görüşmeleri bizim tamamen dışımızda cereyan etmekte ve Genel Müdürlük tarafından yürütülmektedir. O yüzden bu konuda bir açıklama yapmaya yetkili değilim. Fazla mesailerin kaldırılması şikayetine gelince, fazla mesai bir sosyal yardım değildir. Bir işin ertesi güne kalmasında devletin zararı varsa, ancak o zaman fazla mesai verilir. Şu anda öyle bir durum olmadığı için de mesai yaptırmıyoruz.

Kamil Kandemir, iki ay öncesine kadar sürekli fazla mesai ihtiyacı olurken bu ihtiyacın birdenbire nasıl kalktığını sorduğumuzda ise, "O zaman çay darlığı vardı" demekle yetindi.

Daha sonra, işçilerin işçi sağlığı ve fabrikanın çalışma şartlarına ilişkin şikayetleri hakkında konuşan Kandemir, işyerinde her türlü sağlık tedbirinin alınmış olduğunu ileri sürdü. İşçiler çok dağınık oturduğu için servis koymanın mümkün olmadığını söyleyen Fabrika Müdürü, şimdi olmasa bile ilerde servis koymanın düşünülebileceğini ve bu konuda araştırmaların yapıldığını sözlerine ekledi.

Kandemir, şöförlere fazla mesai yaptırılmazken, özel firmalardan kamyon kiralanmasını nasıl açıklıyorsunuz şeklindeki sorumuzu da şöyle cevapladı:

"Bu iktisadi bir konudur. İdarenin ne menfaati varsa o yapılıyor."

Açıkça

DOĞAN YURDAKUL

Çağdışı

Polonya işçisi revizyonist zulüm ve baskıya karşı ayaklandı. Anti-komünizmin biti kanlandı.

Sanırsınız Gdansk'taki işçiler bağımsızlık ve özgürlük istemiyorlar da, başlarına Pinoşe ve Türkeş'i getirmek istiyorlar.

Kremlin'deki, Varşova'daki Yeni Çarların komünizmle bir alakası olup olmaması bizim anti-komünistleri hiç ilgilendirmiyor. Onların derdi bir fırsat yakalayıp komünizme kara çalmak.

Marks ömründe bir kere telefonla konuşmamış, uçağa, otomobile hatta bisiklete binmemiş, televizyon seyretmemiş, ampulün adını duymuş ama elektrikle aydınlanmamış. Uçmak deyince sadece uçurtmayla gökte süzülen insanları bilirmiş.

Onun söylediklerini bugün kabul etmek ne kadar büyük cehaletmiş!

Marks'ın zamanında asgari ücret yokmuş, toplusözleşme ve grev hakkı yokmuş, ücretli izin yokmuş. Marks, işçilerin otomobil sahibi olacaklarını tahayyül bile edemezmiş.

Böyle bir adama bilim adına yapışmak ne büyük gericilikmiş! (Nazlı Ilıcak, Tercüman 27.8.1980)

Duyan da Abdülhamit'in Jön Türkler ile televizyon seyrettiğini, Menderes'in işçilerle pişpirik oynadığını sanacak! Nazlı Hanımın da en büyük işçi hakları savunucusu olduğunu.

Madem Marks o kadar çağ dışı kalmıştı da, neden bugün hâlâ Marksizmi yasaklayabilmek için 141-142'yi savunuyorsunuz?

Neden komünizme daha ağır cezalar verilmesi için özel mahkemeler kurulmasını istiyorsunuz?

Vakti olan varsa, bu yazarların atalarının nelerle uğraşmış olduklarını bir araştırsın.

Marks'a sövmekten başka ne yazmışlar?

Ortaya hangi bilimsel teoriyi koymuşlar?

Birbuçuk asırdan beri "bilim" olarak Marks'ı çürütmeye çalışmaktan başka ne yapmışlar?

En kabadayısı belki "Marks'ı en iyi eleştiren adam" ödülünü kazanmıştır, o kadar.

Ataları Marks'ı, dedeleri Lenin'i, torunları Mao'yu çürütmeye çalıştılar. Ama Marksizm hâlâ dünya haklarının elinde çağdaş bir bilim olarak parlamaya devam ediyor. Marksizme saldıranların ise ismini kimse bilmiyor.

Asgari ücret, toplusozleşme, grev hakkı, ücretli izin,.. sanki bu yazarların beybabalarının nazlana nazlana verdiği birer lütuf.

İşçi sınıfı bu hakları kazanıncaya kadar ne kadar işçiyi öldürdüğünüzün hiç hesabını yaptınız mı?

Elektrikten haberi olmayan adama bilim adına yapışmak ne kadar cehaletmiş ve gericilikmiş.

Onun elektrikten haberi yoktu ama, toplumsal gelişmenin bugün ne şekillere bürünebileceğini görmemizi sağlayan bir bilim bıraktı.

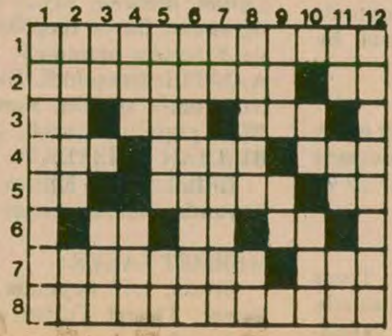
Sizin elektrikten haberiniz var da ne yapıyorsunuz? Çağdaş teknolojiyi işkence için kullanmak, Ortaçağın temsilcisi MHP'nin terörünü savunmakta kullanmak mı çağdaşlık ve ilericilik?

En büyük anti-komünist Brejnev'dir derken yanılmamışız. Baksanıza her attığı adımda ufak tefek anti-komünistlere komünizme söyleyebilecek bir-iki kelime veriyor.

Allahtan ki cahil ve çağ dışı kalmışız!

Adam Smith bisiklete binmezdi, David Ricardo uçurtmayı havada görmüştü türünden yazılar yazıp okuyucumuza rezil olmuyoruz.

BUL/MACA



SOLDAN SAĞA: 1) Bir tatlı adı. 2) Asya, Afrika ve Avrupa kıtalar topluluğuna verilen ad-Terbiye, haya. 3) TERSİ isim-İnce ses-Köylerde toprak ve nüfuz sahibi kişi. 4) Bir göz rengi-Hafif olmayan-Kralların başlarına taktıkları iktidar sembolü. 5) Kötü-Kakmaktan emir-Tersi sahip. 6) Alfabemizde bir harfin okunuşu-Tersi kriptonun simgesi-Bir gıda maddesi. 7) Bir başarısı dolayısıyla taltif edilen-Hatıra. 8) Kitap okumak için kullanılan yerin çoğulu.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Silah aramak için kullanılan aletin adı. 2) Başına 'M" harfi gelirse örneğe anlamına gelir- Bir harfin okunuşu. 3) Başına 'İ' harfi gelirse birinci anlamına gelir-Uzun süredir piyasada bulunmayan bir mal 4) Küçük bir hayvan-Yabancıya anlamına gelir. 5) TERSi kural-Kısa zaman 6) Esen yelle anlamına gelir. 7) TERSİ Neodim elementinin simgesi-TERSİ bir erkek adı. 8) İhtar-Bir siyasi partinin rumuzu. 9) Çevresindeki araziye göre yüksek olan toprak kütlesi-TERSİ yabancı 10) Bir binek hayvanı-Bir emir. 11) TERSİ balıkçıların kullandığı araç-Favori-TERSİ şöhret. 12) Hitler'den Türkeş'e miras kalan ideoloji.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA: 1) Seyrekleşmek. 2) Iza, Taam 3. ğA, Riyakar. 4) Rıkabe. 5) Rusham-Dakik. 6) Cs, tsA. 7) Ikın-Amele. 8) Kamelrayithi

AŞAĞIDAN YUKARI: 1) Sığırcık. 2) Eza-Uska. 3) Ya, rs-ım. 4) sih-na. 5) Et- bat. 6) Karamsar. 7) Laik-Ama. 8) Emyed-ey. 9) Asli. 10) Mekik-et. 11) Asil. 12) Karakedi.

sorular? cevaplar

Muğla Ortaca'dan okuyucumuzun sorusu

AYDINLIK VE TELEVİZYON REKLAMI

SORU Gazetemiz Aydınlık'ın reklamını televizyonda izliyoruz ve bildiğimiz gibi reklamlar da kapitalist üretimin reklamları arasında. Bizim gazetemize yakıştıramıyorum. Aydınlık gazetesi gücünü halktan alıyor diyoruz, doğru ama bu bağış kampanyasında toplanan parayı biraz tutumlu harcasak daha iyi olmaz mı? Ben sizi televizyonda yayınlanan reklama çok para ödendiği için eleştiriyorum.

CEVAP Değerli okuyucumuz, eleştiri yapmanızı sevinçle karşıladık. Ama içiniz rahat olsun, Aydınlık'ın televizyon reklamına yatırdığı para bu reklam sayesinde fazlasıyla, hem de misliyle geri geliyor. Televizyon aracılığıyla Aydınlık'ı bilmeyen birçok insana gazetenin yayınını duyuruyoruz ve Aydınlık hem tiraj kazanıyor, hem yeni okuyucular. Daha da önemlisi, devrimci fikirlerin daha geniş bir okuyucu kitlesine ulaşmasını sağlamış oluyoruz. En büyük kazanç bu değil mi? Eğer Aydınlık'taki devrimci fikirleri kitlelere ulaştırmak istiyorsak o zaman her türlü imkandan yararlanacağız.

Reklam dediğimiz şey bir propagandadır. Kapitalist düzende de kapitalistler fabrikalarında ürettikleri malları satabilmek için bunun propagandasını yaparlar. Ama bu sosyalistlerin de bu imkandan yararlanarak kendi gazetelerinin, dergilerinin propagandasını yapmamalarını gerektirir mi? Tam tersine kapitalistler kendi mallarının propagandasını nasıl yapıyorlarsa, sosyalistler de imkanları ölçüsünde kendi yayın organlarının propagandasını yapmalıdırlar. Kapitalistlerin kullandığı bir şeyi sosyalistler halkın menfaatleri için neden kullanmasınlar? Kapitalistler silahı, işçi sınıfını ve dünya halklarını tahakküm altına almak için kullanıyorlar. Peki işçi sınıfı ve halklar aynı silahları milli kurtuluş için kullanamazlar mı? Silahı kapitalistler kullanıyor diye herhalde kullanmamazlık etmezler. Ya da verdiğimiz para, kapitalistleri zengin ediyor diye ayakkabı, gömlek, jilet gibi ihtiyaç maddelerini almamazlık edebiliyor muyuz?

Devrimciler, bir zamanlar Ortaçağ yobazlarının düştüğü "gavur icadı" mantığından kendilerini kurtarmalı ve sosyalizmin çağımızın en modern sistemi olduğunu bilerek çağdaş bütün gelişmelerden halk ve işçi sınıfı lehine yararlanmasını bilmelidirler.

Sayın okuyucumuz satırlarınızdan yüreğinizin Aydınlık için titrediği çok iyi anlaşılıyor. Ancak endişe etmeyiniz, Aydınlık kısıtlı ölçüde verebildiği bu ilanlar sayesinde (paramız yetse, daha çoğunu vermek isterdik) çok sayıda yeni okuyucuya ulaşıyor ve zarar değil, kâr ediyor. Elbette her işe girişirken başlangıçta belli bir yatırım yapmak gerekmektedir. Bir bakkal bile, dükkanına mal getirebilmek için para yatırıp erzak almak zorundadır.

Halkın büyük fedakarlıklarla verdiği parayı, son kuruşuna kadar hesaplayarak harcıyoruz. Tek bir kuruşun boşa gitmemesi için azami çabayı gösteriyoruz.

Sovyetler Birliği, Latin Amerika'ya sızıyor

- Latin Amerika'ya silah ticaretinde Sovyetler Birliği ABD'yi geçti
- Her alanda Sovyet uzman ve danışmanları var

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Latin Amerika son yıllarda iki süper devletin rekabet alanı haline geldi. Ve Sovyetler Birliği bölgeye hakim olmak için siyasi ve askeri müdahale yollarını arıyor.

1973 Eylül ayında Şili'de CIA'nın hazırladığı askeri darbe, sadece Şili'de yükselen devrimci hareketi önlemeyi amaçlayan bir girişim değildi. Bu darbe, aynı zamanda iki süper devletin Latin Amerika'daki çatışmalarını yansıtması açısından da önemli bir gelişmeydi.

ABD'NİN LATİN AMERİKA'DA YILDIZI SÖNÜYOR

Latin Amerika ülkelerini uzun yıllar boyunca askeri, mali, ekonomik ve politik denetimine alan ABD emperyalizmi, bu ülkelerdeki Ulusal Kurtuluş Hareketleri ve ulusal burjuvazinin verdiği mücadeleler sonunda artık eski denetimini koruyamaz hale gelerek gittikçe geriliyor.

Bunun yanında sözkonusu ülkelerdeki Amerikan tekellerine bağlı şirket ve diğer ekonomik kuruluşların kamulaştırılması, bölgesel ekonomik örgütlerin kurulması ve Ekvator ve Venezüella gibi petrol üreten ülkelerin OPEC'e üye olmaları, ABD'nin Latin Amerika üzerindeki kesin denetimini önemli ölçüde sınırladı.

Buna paralel olarak, Latin Amerika ülkeleri siyasi alanda diğer Üçüncü Dünya ülkeleri ile birlikte silahlanma yarışına, hegemonyacılığa ve yeni sömürgeciliğe karşı mücadele içinde ABD emperyalizminden önemli ölçüde koptular.

SOVYET ETKİNLİĞİ ARTIYOR

Sovyet revizyonist partisinin 20. Kongresinden sonra kabul edilen Ricardo doktrininden sonra Sovyetler Birliği uluslararası işbölümünün, emperyalist denetimin tarihi bir olgusu olmadığını tam tersine objektif sürecin tarihi bir sonucu olduğunu ileri sürdü.

Buna uygun olarak, Sovyet Bakanlar Kurulu 1965 yılında "Latin Amerika'yı uluslararası işbölümü içinde bir bölge olarak" görmeye başladı. Ve bu tarihten sonradır ki Sovyetler Birliği'nin Latin Amerika'ya makine ve çeşitli sanayi ürünleri satıp karşılığında bu ülkelerden hammadde ve tarım ürünleri satın alan bir duruma geldiği görülüyor.

Sovyetler Birliği Latin Amerika'yı kendisi için yeni bir pazar durumuna getirebilmek amacıyla bu ülkelere "yardım" adı altında krediler vermekte, böylece bu ülkeleri kendisine gerekli olan hammadde ve tarımsal ürünleri satmaya zorunlu kılmaktadır. Örneğin, 1974 yılında Sovyetler Birliği Arjantin'e verdiği kredi karşılığında bu ülkenin tüm kahve, ayakkabı ve diğer mallarını kapatmıştır.

LATİN AMERİKA'YA AKAN SOVYET KREDİLERİ

Sovyetler Birliği Latin Amerika ülkelerine büyük oranlarda krediler vererek giderek bu ülkelerle bağımlı ekonomik ilişkilerini geliştiriyor.

1976'da Sovyetler Birliği Brezilya'ya 19 milyon dolar kredi vererek bir elektrik santralının kurulmasına katkıda bulundu. Bunun karşılığında ise ucuz fiyatla Brezilya'dan tam 75 bin ton kahve satın aldı. Bunun yanında iki ülke arasında varılan bir anlaşma uyarınca, Brezilya kurulacak yeni bir elektrik santralı için tüm gerekli araç ve teknolojiyi Sovyetler Birliği'nden almak zorunda.

1970 yılında Peru ile Sovyetler Birliği arasında imzalanan anlaşma gereğince, Peru, Bayovar kentinde kurulacak balıkçılık tesisleri için Sovyetler Birliği'nden 30 milyon dolar krediyi yüzde 3 faizle aldı. Fakat anlaşmayı tek yanlı bozan Sovyetler Birliği hammadde fiyatlarının yükseldiği bahanesi ile 1970 yılında verilen sözkonusu kredinin değerinin şimdi 54 milyon dolara çıktığını iddia etti.

1974 yılında Sovyetler Birliği Arjantin'e Rus teknolojisi kullanılarak yapılması öngörülen bir hidro elektrik projesi için yüzde 4.5 faiz oranıyla 600 milyon dolar verdi. Anlaşma metni uyarınca projenin yapımında Sovyet teknisyenleri çalışacak ve verilen kredinin karşılığı tarımsal ürünlerle karşılanacak. Bunu izleyen yıllarda Arjantin-Comecon ilişkileri gelişti, Arjantin'in Comecon ülkeleri ile ticaret oranı 1975'te toplam dış ticaret hacminin yüzde 12'sini oluşturdu.

Öte yandan Sovyetler Birliği Arjantin'de altyapı yatırımlarının kapsamını genişlettikten sonra, bu kez Arjantin'e komşu ülkelere el attı. Buradan hareketle, Paraguay-Arjantin arasındaki Corpus ve Yacireta barajı ve Paraguay-Brezilya arasındaki İtaipu barajının yapımını üzerine aldı.

Aynı şekilde Sovyetler Birliği gerekli hammaddeler karşılığında Salto Grande hidroelektrik santralının yapımı için Uruguay'a 1976'da 50 milyon dolar verdi. Bundan sonra Sovyet-Uruguay ilişkileri hızla gelişti.

SOVYET UZMANLARININ ROLÜ

Sovyet teknolojisinin kullanılması bu ülkeleri Sovyetler Birliği'ne teknolojik yönden muhtaç bir duruma getirmektedir. Çünkü Sovyet teknolojisi dünya teknolojik ölçütlerine uymuyor. Bunun yanında sözkonusu ülkelerin teknik kadroları, Sovyet teknik kadroları ve bilim adamlarına bağlı olarak çalışacaklarından, bu işlem Sovyet nüfuzunun devlet sektöründe etkinlik sağlamasına yol açıyor.

Son yıllarda bu ülkelerin kilit ekonomik mevkilerine yerleştirilen resmi Sovyet danışmanlarının yanında, Moskova'nın "Beşinci Kolu" durumundaki revizyonist partiler, artan Sovyet nüfuzuna paralel olarak devlet dairelerinin önemli mevkilerini şimdiden ele geçirmiş durumda. Örneğin, Arjantin'de burjuvazinin mali zümresinin bir kesimi olan (Holding Pecerre) Arjantin revizyonist partisine mali yardım yapıyor. Aynı parti diktatör Videla'nın iktidarı ele geçirmesinden sonra Ekonomi Bakanlığında etkinliğini iyice artırmış durumda.

Aynı şey Peru ve Bolivya için de söylenebilir. Peru revizyonist partisinin genel saymanı "Sovyet yardımının Peru ekonomisi için vazgeçilmez bir şart olduğunu" ileri sürerken, Bolivya'daki revizyonist partinin üyeleri devletin maden işletmelerini doldurmuş durumdalar.

RUSYA, ORDU SAFLARINA SIZIYOR

Sovyetlerin Latin Amerika ülkelerine sızması çabası bu ülkelerin ordularının saflarına da yansıyor. Ordu içindeki yurtsever kesimlerin anti-emperyalist duygularını istismar eden Rusya, bu kesimleri hükümetlerine karşı darbe girişimlerinde bulunmaya teşvik ederek Afganistan'daki duruma benzer olaylar yaratma niyetindedir.

Bu alanda Sovyetler Birliği iki yöntem izlemektedir. Birincisi, Sovyetler Birliği bu ülkelere gittikçe artan miktarda silah satmaktadır. Örneğin, 1976 yılında Sovyetler Birliği Latin Amerika ülkelerine toplam 1 milyar dolar tutarında silah satarak, 1977 yılında Latin Amerika'ya tank ve zırhlı araç satan başlıca ülke durumuna geldi. Aynı yılın sonunda ise bu ülkelere silah ticaretinde ABD'yi geçti.

İkincisi, Sovyetler Birliği bu silahların kullanılmasını öğretmek için ya Sovyet ve Küba askeri danışmanlarını bu ülkelere gönderiyor (Peru örneğinde olduğu gibi) ya da bu ülkelerin askeri teknik kadrolarını özellikle de subaylarını Rusya'ya eğitim için getirtiyor. Her iki durumda da bu subayların kazanılmasına en azından birer Rus hayranı olmalarına çalışılıyor.

Sonuç olarak denilebilir ki Sovyetler Birliği ABD'nin "arka bahçesine" ayak basmıştır. Ve gün geçtikte bu bahçenin nimetlerinden daha çok yararlanılmaktadır. Kocamış "kurt" ile "azgın kaplan" arasında yağmanın nasıl paylaşılacağını da zaman gösterecek.

LİBYA'DAKİ ASKERİ İSYANIN ESRARI ÇÖZÜLÜYOR

- Libya Ordusu, Sovyetler Birliği'ne karşı tepki duyuyor
- Muhalefet ülke içinde ve yurtdışında örgütleniyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Bir süreden beri Batı ve Mısır basını Libya ile ilgili haberlere geniş yer vererek Libya'da ortaya çıkarılan bir askeri darbe girişiminden söz ettiler. Aynı kaynaklara göre Tobruk kentinde bulunan "9. El Murabıt Alayı özel hizmetlerde görevli İdris Şhaibi önderliğinde Kaddafi'ye başkaldıran ve çıkan isyan hareketi ancak bir hafta içinde ve Doğu Alman askeri uzmanlarınca bastırılabildi. Sadece bu haber bile zihinlerde şu sorunun dolaşıp durmasına yetiyordu. Libya'da ne olup bitiyor?

LİBYA'DAKİ YENİ GELİŞMELER

Libyalı yetkililerin tüm yalanlarına rağmen ülkedeki huzursuzluk günden güne daha belirgin bir hal alıyor.

Aslında Libya'da karışıklıkların geçmişi 1969'da Kaddafi'nin yaptığı askeri darbeden hemen sonra başladı. Kaddafi, kendisi ile birlikte darbe yapan subayları sonradan çıkan anlaşmazlıklar nedeniyle tek tek ya da topluca safdışı etmeye başladı. Bunların arasında Arap Sosyalist işçi Partisinin 4 üyesi de vardı. Fiziki tasfiyeden kurtulabilenler de genellikle yurtdışına kaçtılar. Fakat muhaliflerini kesin olarak susturmayı amaçlayan Kaddafi, bu kişileri öldürmek için yurtdışına özel timler göndererek Avrupa ve Arap ülkelerinin çeşitli başkentlerinde bir dizi suikastlere girişti. Ve bunda başarılı olan Kaddafi 10 yıla yakın bir süre için dış muhalefetin sesini böylece boğabildiğine inandı.

Denilebilir ki Kaddafi yönetimi geçen 11 yıl boyunca ayakta kalabilmek için tüm dikkatini Libya ordusuna verdi. Ordu içinde kuvvetli bir askeri istihbarat kurarak sorumluluğunu iki yeğenine teslim etti. Aynı şekilde iç istihbarat servisi yönetimine mensup olduğu kabilenin bireylerini yerleştiren Kaddafi, ülke içinde halkı baskı altında tutarak güvenliği sağlamaya çalıştı 1973 Arap-İsrail savaşından sonra Libya hükümeti çok büyük miktarda Sovyet silahları alarak kendisiyle anlaşmazlığa düştüğü Arap ülkeleri ve bazı Afrika ülkelerinde çıkan çeşitli iç karışıklıkları destekledi bazen de bunalımları başlattı.

İÇERİDE VE DIŞARIDA MUHALEFET GELİŞİYOR

Libya'nın komşu Arap ülkeleri ile anlaşmazlığı Sovyet desteğinde tehlikeli boyutlar alınca bu kez Mısır ve Tunus gibi ülkeler, Libya'daki muhaliflerin sığınak ve örgütlenme merkezi durumuna geldiler. Son zamanlarda kurulan ve Libya Devrim Komitesi kurucusu Muhsin El Hawni nin başkanlığında faaliyetlerini sürdüren Libya Yurtsever Demokratik Hareketi zaman zaman Kahire'den açıklamalar yapıyor. Bu hareket son zamanlarda Libya'da bir dizi eylemlerin düzenleyicisi durumunda.

Bunun yanında, uzun süreden beri baskı yöntemleri altında bulunan halk hareketi özellikle çöl bölgelerinde kendini gösteriyor. Hatırlanacağı üzere bundan birkaç ay önce Libya'nın Yeşil Dağ bölgesinde Kaddafi'ye karşı bir askeri ayaklanma başlamıştı. Son günlerde ise Libya hükümeti ordu saflarındaki isyan girişimini yalanlarken hükümete karşı kabile ayaklanmalarını itiraf ediyorlardı.

Bu konuda bir açıklama yapan Libyalı muhaliflerin önderi eski Bakanlardan İbrahim El Mağrıbi "Kuşkusuz Libya'da bir muhalefet var. Ne var ki bu muhalefet öldürülerek susturuluyor. Ve hiç kimse kaderini bir delinin eline bırakmayı kabul etmiyor" diyordu.

ORDU BAŞKALDIRIYOR

Tüm hesaplarını güçlü bir ordu kurarak kendisini ülke halkı ve komşu Arap ülkelerine kabul ettirmek üzerine kuran Kaddafi, Libya ordusunun sayısını 25 binden 70 bin kişiye yükselttti. Ordunun eğitimi için Sovyet, Doğu Alman ve Küba'lı uzmanlar getirterek Libya ordusunun yönetimini bu uzmanlara teslim etti.

Tobruk kentinde çıkan askeri isyanın Libya ordusunun yurtsever kesiminin Rusya ve yandaşlarına karşı bir tepki olduğunu kestirmek güç olmasa gerek. Çünkü Albay Abu Bekir Yunus ve Yarbay İdris Shaibi önderliğinde baş gösteren ayaklanmayı esas olarak sözkonusu yabancı uzmanlar bastırdı.

Libya-Sovyetler Birliği ilişkileri konusunda Yurtsever Demokratik Hareketi Başkanı Muhsin El Hawni bir gazeteci ile yaptığı röportajda şöyle diyor. "Kaddafi, Libya'yı Sovyet çıkarlarının esiri durumuna getirdi. Kaddafi'nin deliliği yüzünden ülkemiz bir Sovyet askeri deposu durumuna sokuldu ve ülke ucuz fiyatla Rusya'ya satıldı. Kaddafi, Sovyetlere Sirte çölünde nükleer araştırma merkezleri kurmak için söz verdi. Oysa Libya'nın atom bombasına ihtiyacı yoktur. Bu tür bir bombaya ihtiyacı olanlar Ruslardır. Çünkü Rusların Mısır'ı yıkmak ve Basra Körfezine hakim olmaya ihtiyaçları vardır."

Şu anda gözlemcilerin merak ettiği bir konu da içte ve dışta bu kadar şimşeği üstüne çeken Kaddafi yönetiminin daha ne kadar dayanacağıdır.

Libya'da prestiji gitgide sarsılan Albay Muammer Kaddafi Moskova'da Brejnev ile

MHP Avrupa'ya eroin...

(Baştarafı 1. sayfada)

sloganları tespit etmiş: 'Ecevit en büyük ve en adi canidir', 'Muhakkak kan akıtacağız', 'Müslüman olmayanlar şişlenecektir'.

Milyonlarca kişinin izlediği program sırasında spiker haberi sunarken, kameralar da MHP'lilerin Almanya'daki çeşitli eylemlerini, sloganlı-yumruklu gösterilerini, terör olaylarını, gazete küpürlerini ve uluyan, kan akan bozkurt amblemlerini sergiliyordu.

Programın üçüncü bölümünde ARD spikeri Ali Yurtaslan'ı Alman kamuoyuna tanıttı. Elinde Aydınlık gazetesi, ekrana gelen Ali Yurtaslan rahat ve neşeli görünüyordu. Spiker sorularından önce Yurtaslan'ı şöyle tanıttı:

"MHP'nin ve bozkurtların başı Alpaslan Türkeş'in partisinden biri olan, MHP Merkezinde haftalık toplantılara katılan, başbuğun emirlerini yerine getiren Hukuk Masası Başkanı partiden ayrıldı. Ali Yurtaslan yasal Türkiye İşçi Köylü Partisinin organı, günlük Aydınlık gazetesinde itiraflarını açıkladı."

Spiker: MHP ve bozkurtların Türkiye ve Almanya'daki hedefleri nedir

Ali Yurtaslan: Almanya ve Türkiye'de MHP'nin faaliyetlerini şöyle açıklayabiliriz. MHP ülkücü bir düzen yaratmak istiyor. Bu MHP'nin Türkler önderliğinde faşist bir örgüt tarafından bir İslam devleti kurmayı planlamasıdır. Benim itiraflarım MHP ve bütün yan örgütlerini kapsamaktadır. Legal ve illegal olanlarını. Almanya'daki Türk Federasyonu direkt olarak MHP'ye bağlı bir yan örgüttür.

Spiker: Geçmiş durumlarınızdan, Türk Federasyon Başkanı ve yardımcısı Ali Batman ve Serdar Çelebi hakkında ne biliyorsunuz?

Ali Yurtaslan: Türk Federasyonu yöneticileri olan Serdar Çelebi ve Ali Batman hakkındaki bilgilerim şunlardır: Serdar Çelebi 1979 başına kadar İstanbul Şişli MHP örgütünün Yönetim Kurulundaydı. O da, tüm MHP yöneticileri gibi tüm cinayet ve anarşist olaylarla yakından ilgilidir. Bunları yönetmiştir, planlamıştır. Ali Batman ise, 1976'da MHP'nin yan örgütü olan Ülkü Ocakları Başkanıydı. 1977'de ise MHP'nin Güney Anadolu'da illegal sorumlusu idi ve birçok saldırının sorumlusudur.

Spiker: MHP ile Batı Almanya'daki esrar ve silah kaçakçılığı arasında ne gibi bir ilişki vardır?

Ali Yurtaslan: Türkiye'den Avrupa'ya getirilen esrar ve eroinin bir bölümünü kendileri burada piyasaya sürüyorlar. Kazancı ile silah ve patlayıcı madde alınarak ihraç malı olarak Türkiye'ye yollanıyor.

Spiker: Türk Federasyonu MHP'ye para yolluyor mu?

Ali Yurtaslan: Almanya'daki Türk Federasyonu MHP'ye büyük miktarda para yolluyor. Sırf para olarak değil, daha çok silah, elektronik aletler yollanıyor. Silahlar Fransa, Almanya, Belçika ve Bulgaristan'dan yollanıyor. Normal olarak deniz yolundan sokuluyor.

Somuncuoğlu...

(Baştarafı 1. sayfada)

zetesinde, adı geçen kişinin bizimle, MHP ile hiç bir ilişkisi olmamıştır. Adı geçen kişinin ülkücü derneklerle olan ilişkisini o dernekler bilir. Bizim o konuda bilgimiz olması mümkün değildir. Gazi Eğitime 1976'da nasıl girdiğini de bugün hatırlamak imkansız.

Yankı: Açıklamalarında MHP Genel Merkezinde her hafta Genel Başkan Türkeş ile ülkücü kuruluş yetkililerinin toplantı yaptıklarını söylüyor, bu doğru mu?

Somuncuoğlu: MHP Genel Merkezinde kendi yan kuruluşları olan Gençlik Kolları, Kadın Kolları ve parti teşkilatlarıyla yani tüzüğünde olan kurullarla toplantıları olur. Yoksa dernek durumunda olan kuruluşlarla böyle bir toplantı olması sözkonusu değildir.

Yankı: Ali Yurtaslan'ın açıklamalarının AP ile MHP'nin arasını açma maksadıyla yayınlandığını söylediniz. Nasıl?

Somuncuoğlu: AP hükümeti zamanında devletin bir kısım görevlileri tertibe, adi iftira yollarına başvurmuştur. Biz tabii bu durumdan hükümeti sorumlu tutacağız. Hükümet eskiye ait olduğunu ileri sürerek, sorumlu olmadığını söyleyecek. Aramızda bir tatsızlık meydana gelecektir. İşte böylece hükümetle MHP'nin arasını açma maksadı ortaya çıkıyor. Aksi takdirde 78-79 döneminde günü gününe not edilmiş asılsız saçmalıklar bugüne kadar getirilemez, o gün yayınlanırdı.

Yankı: Ali Yurtaslan ile ilgili açıklamalar yapıp bunları notere teslim eden resmi kişi kim? Açıklama size mi yapıldı? Noterdeki belgeleri ne zaman açıklayacaksınız?

Somuncuoğlu: Onunla ilgili, ismiyle, hatta bandını basın önünde dinletmek, hatta bunu mahkemeye sunmak gibi hususlara ileriki günlerde başvurulacaktır. Çünkü biz bu açıklamalarımızla ilgili olarak resmi makamların üzerlerine düşen görevleri yapmalarını bekliyoruz.

Yankı: Yurtaslan'ın açıklamalarıyla ilgili olarak Adana Sıkıyönetim Komutanlığının açmış olduğu soruşturmayı nasıl değerlendiriyorsunuz?

Somuncuoğlu: İşin garip tarafı, bu soruşturmanın nasıl yürütüleceğidir. İddiaları ortaya atan şahsın savcılıklarca dinlenmesi gerekir. Basın yayın organlarında çıkan yazılar için elbette devletin yetkili kuruluşları tahkikat açarlar.

Yankı: Mamak Cezaevinden kaçan iki idam hükümlüsü sağcıdan birinin yakalanması sonucu elde olunan bilgilerle Yurtaslan'ın açıklamaları birbirini tutuyor, bunu nasıl izah edersiniz?

Somuncuoğlu: Ben bu iki açıklama ile ilgili birbirini tutacak herhangi bir şey görmedim.

Yankı: Yurtaslan'ın açıklamalarını bir özel timin hazırladığını söylüyorsunuz. Özel tim ile Aydınlık arasında nasıl bir irtibat var?

Somuncuoğlu: CHP'li bazı milletvekilleri Marksistliği ile şöhret yapmış bazı gazeteciler, bazı MİT görevlilerinden oluşan özel tim yurdun çeşitli yerlerinde MHP aleyhinde topladıkları iftiraları bir gazeteciye verip yayınlanmasını sağladılar. İtirafı yayan kişi "Ben polise başvurdum, can güvenliğimi sağlayın açıklama yapacağım dedim. Onlar da sağlayamayacaklarını, Aydınlık gazetesine gitmemi söylediler" diyor. Bu ilişkiyi göstermez mi? Ayrıca özel tim tarafından hazırlanan bu İtirafname adı geçen gazete ile ilişkileri olmasaydı nasıl intikal ederdi.

Yankı: Bu açıklamalar MHP ye nasıl etki yapar?

Somuncuoğlu: Bu açıklamalar MHP'ye hiç bir etki yapmaz. Bu ilk kez denenen bir yol değildir. Kısa vadede bazı tereddütler yaratır. Ama biz ibra ediliriz.

Yankı: Aydınlık gazetesindeki yayınla ilgili olarak adli makamlara başvurarak kovuşturma istediniz mi?

Somuncuoğlu: Bugüne kadar bu itirafları yayan komünist gazete hakkında açılmış birçok davamız vardır. Sonuncusu ile ilgili olarak başvurmaktayız, ayrıca tekzip edeceğiz.

Yankı: Ali Yurtaslan'ın Ankara'da Güvercinlik Jandarma Komando Birliğinde saklandığını sonra da resmi görevlilerce yurt dışına çıkarıldığını söylediniz. Bu iddianızı açıklar mısınız?

Somuncuoğlu: Adı geçen yayında birçok kişiden söz ediliyor. Bu kişilerden bazıları Güvercinlikte bazı işleri olduğu için ve bu arada yüzleştirme maksadı ile götürüldüklerinde İtirafı yapan kişiyi orada görmüşler ve hemen tanımışlardır. Bize bunu ifade edenler oldu. Bunun pasaportunun hazırlandığını daha İtirafın başladığı ilk günlerde bazı resmi kişiler bize bildirmişlerdir. Pasaport çıkartıyor ve buna polisler yardım ediyor diye. Fakat uzun süre yurt dışına çıkamadı. Ancak Ankara Sıkıyönetim Komutanının değişeceği sırada çıktı. Ayrıca emniyet yetkililerinin suç işlediği açıklamalarıyla sabit bir kişiye yurt dışına çıkma izni vermeleri de şaşırtıcıdır.

Yüz kızartıcı...

(Baştarafı 3. sayfada)

Yücel'in bazı gizli eller tarafından mükafatlandırıldığı bildiriliyor.

Urfa ilinde Bucak ailesinin hazırladığı listede yazılan tüm polislerin komiser muavini olduğunu bildiren emniyet çevreleri, kurs sınavlarında önceden hazırlanan listelerde adı geçenlere formalite gereği sorular sorulduğunu, tarafsız polislerin, sözlü sınavlarda elendiğini bildiriyorlar.

1980 yılı kurslarına sadece MHP'li ve Pol-Bir üyesi polislerin alındığını kaydeden emniyet çevreleri, kursun daha önceki dönemlerde dört ile altı ay süreli olduğunu, toplam mevcudun da 700 civarında bulunduğunu, bu dönemde ise, kurs süresi 30 güne indirilirken, toplam mevcudun 3 bine çıkarıldığı belirtiliyor.

URFA DEFTERDARLIKTA PARTİZANLIK

CHP döneminde Urfa'ya muhasebe müdürlüğüne 5 yıl önce getirilen ortaokul mezunu İsmet Karakaş AP hükümetinin kurulmasıyla Urfa Gıda Teknoloji Yüksek Okulundan diploma sağlanarak Urfa Defterdarlığına atandı.

Karakaş'ın Urfa Maliyesinde çalışan 431 memuru siyasi görüşlerine göre ayırarak partizanlık yaptığı öğrenildi.

İki yıl devam mecburiyeti olan Gıda Teknoloji Yüksek Okulundan diploma alan İsmet Karakaş'ın okula sadece 15 gün devam ettiği bildirildi.

Urfa Defterdarlığına getirilen İsmet Karakaş, yurtsever memurların tayinlerini Apocuların ve MHP'lilerin tahakkümü altında bulunan ilçelere çıkaracağını söyleyip, memurları manevi baskı altına aldığı söyleniyor. MHP yanlısı memurları ise ilçelere servis şefi olarak atamakta olduğu öğrenildi.

İsmet Karakaş'ın defterdar olması ile il ve ilçe maliyelerinde birçok yolsuzlukların yapıldığı ve rüşvet olaylarından sözedilmekte olduğu da ileri sürülüyor.

Gierek...

(Baştarafı 3. sayfada)

amacıyla ikinci kez söz aldığında da şöyle konuştu: "Bu ilk adımdır. Burada başarı kazandık. İkinci ve üçüncü adımları daha sonra atacağız".

Anlaşma metninde görüş ayrılıklarına yolaçan bir başka sorun da hür sendikaların bütün Polonya'da kurulabilmesi sorunu oldu. Batılı gazeteciler, Walesa'nın uzlaşma metnini 800 delegeye kabul ettirirken büyük bir ustalık ve esneklik gösterdiğini ve grevcilerin endişelerini büyük ölçüde ortadan kaldırdığını bildirdi.

Öte yandan, Gierek yonetiminin Varşova'nın muhalif çevrelerinde yeniden tutuklamalara başladığı öğrenildi. Lodz, Krakowie ve Wraclaw'da ise dayanışma grevlerinin devam ettiği bildirildi.

MOSKOVA: SUSKUNLUK

MKS ile Varşova yönetimi arasında anlaşmaya varıldığı haberi hiç bir Sovyet yayın organı tarafından duyurulmadı. Moskova'daki Batılı basın mensupları, resmi çevrelerde bu konuda tam bir sükunetin hakim olduğunu bildirirken, Sovyet gazetelerinin şimdiye dek bir kez olsun "hür sendika" sözcüğünü kesinlikle kullanmadığını hatırlatıyor.

Aksaray'da cesedi...

(Baştarafı 3. sayfada)

Gazetemizde itirafları yayınlanan Ali Yurtaslan Haydar Şahin'in öldürülmesi hakkında şöyle demişti:

"Haydar Şahin 11 Ekim 1978 tarihinde Niğde Aksaray'da ölü bulundu. ÜGD'nin öndü gelenlerindendi. Ethem Kıskıs'la beraber görünürlermiş. Teşkilat içinde bunun Balgat katliamının açığa çıkmasını önlemek için teşkilat tarafından öldürüldüğü konuşulurdu."

3,5 MİLYONLUK SOYGUN VE ÜGD MERKEZİNDEKİ ÇATIŞMA

İsa Armağan'ın 3,5 milyonluk bir gasp olayından dolayı Şevkat Çetin, Muhsin Yazıcıoğlu ve Abdullah Çatlı ile arasının açık olduğu belirtiliyor. Çetin, Yazıcıoğlu ve Çatlı'nın İsa Armağan'a hissesini vermedikleri, cezaevine düştükten sonra kendisiyle ilgilenmedikleri belirtiliyor. İsa Armağan bu nedenlerden dolayı cezaevinden kaçarken bunları öldüreceğine ant içmişti. İsa Armağan'ın Abdullah Çatlı, Muhsin Yazıcıoğlu ve Şevkat Çetin ile arasının açık olmasının diğer bir nedeni de en yakın arkadaşı Haydar Şahin'in ÜGD'liler tarafından öldürülmesi olduğu belirtiliyor.

İsa Armağan'ın öldüreceğini söylediği Muhsin Yazıcıoğlu Ülkü Ocakları ve Ülkücü Gençlik Derneği Başkanlığı, Şevkat Çetin ÜGD Genel Başkanlığı, Abdullah Çatlı ise ÜGD Genel Başkan Yardımcılığı görevlerini yapmıştı.

İki idam mahkumu

(Baştarafı 1. sayfada)

Yurdakul - Ankara'ya geldikten sonra TİKP tarafından ağırlandı. Ağırlandığı yerde bilgisi dahilinde teybe alınmak suretiyle sohbetler yapıldı. Hatırlamakta zorluk çektiği konularla ilgili istediği her döküman arşivlerden bulunup önüne konuluyordu.

Yurtaslan bildiklerini hem teybe anlattı hem yazdı. Sonuçta ortaya 100 sayfalık bir açıklama çıktı.

Yankı - Kendisinin söylediklerinin gerçeklere uygunluğunu nasıl denetlediniz ve yayına nasıl karar verdiniz?

Yurdakul - Tutarlı konuşuyordu. Söylediklerinin birçoğu daha önce bildiğimiz şeylerdi. O anlattıkça elde edilen bilgiler arşivden araştırılıyor, bilinmeyenler başka kaynaklardan doğrulanmaya çalışılıyordu. Çelişkili görülen konular Yurtaslan'a sorular sormak suretiyle çözülüyordu.

Anlatılan olayların arşivimize ve araştırmaya uygun olduğu görülünce yayınlanmaya karar verildi.

Yankı - İtiraf'ları yayınlamadan önce resmi makamlara içeriği hakkında bilgi verip yasal yönde kovuşturma için suç duyurusunda bulundunuz mu?

Yurdakul - Elbette. Ama doğrusunu söylemek gerekirse, İtiraf erken doğum yaptı. Hem araştırmalarımızın sonuçlanması hem de kamuoyunun yakından ilgilendiği erken seçim tartışmalarının sona ermesi için İtiraf'ı Eylül ayında yayınlamayı uygun görüyorduk. Ama o sırada iki idam mahkumu MHP'li teröristin Mamak Askeri Cezaevinden kaçması erken doğuma yol açtı.

Yankı - Yayını MHP tertip olarak niteledi?

Yurdakul - MHP Genel Başkan Yardımcısı Sadi Somuncuoğlu bu İtiraf'ın devlet tarafından Güvercinlik Komando Alayında alındıktan sonra Aydınlık'a verildiğini ifade etti. Bu iddianın doğru olmasını isterdik. O zaman devletin terör konusu ile biraz olsun ilgilendiğine dair halkın yüreğine su serpilmiş olurdu. Ama maalesef iddia doğru değildir. Ali Yurtaslan bu İtiraf'ı vermek için CHP döneminde devlete başvurmuş, fakat kendisi ile ilgilenilmemiştir.

Yankı - Daha önce de bu tür diziler yayınladınız. Bunların Aydınlık'ta yayınlanmasının sebebi nedir?

Yurdakul - Bunun sebebi gazetemizin teröre karşı doğru bir tutum izlemesi, anarşinin her iki odağına karşı kararlı bir tavır almış olmasıdır. Terörün iki kaynağı ile de bir girdimiz çıktımız yok.

TİKP Merkez...

(Baştarafı 3. sayfada)

sararak ateş açmaya başladılar. Mahalle halkının karşı koyması sonucu saldırganlar püskürtüldü.

Olayın üzerinden bir iki dakika bile geçmeden gelen üç asker, saldırganların kaçmasına göz yumdu ve saldırıya uğrayan yurttaşları yakalamaya kalkıştı. Evi kurşunlanan iki kadın ve bir erkeği gözaltına alan üç askerin saldırganlara destek olduğu gözlendi.

Olaydan sonra basına bir açıklama yapan TİKP Adana İl Başkanlığı şu görüşleri dile getirdi:

"Güvenlik kuvvetlerinin, silahla taşla sopayla bir mahalleye toplu saldırıya geçen MHP'li saldırganlardan hiç birisine müdahale etmezken, bu saldırganlardan hiç birisini yakalamazken saldırıya uğrayan il başkanımızın kimliğini almasını ve saldırıya uğrayan mahalle halkını gözaltına almasını yanlı davranış olarak değerlendiriyoruz. Bu tutum saldırgana cesaret verir.

"Kazım Başer Mahallesine uzun süredir aralıklarla saldırılar düzenleyen faşistler, bundan bir süre önce de Hüseyin Bülbül'ün misafir olarak bulunduğu aynı evi kurşunlayıp kaçmışlardı."

Mahalle halkı daha sonra olay yerine gelen ekibin saldırganların bulunduğu yerde çok sayıda boş kovan topladığını belirttiler.

FAŞİSTLER ADANA'DA MAHALLİ 'TEL' GAZETESİNİ DE YAKTILAR

Adana'da Vali Konağı ile Jandarma Alay Komutanlığına 100 metre mesafede bulunan mahalli Tel gazetesi, önceki gece bir grup faşist tarafından yakıldı. Faşistler gazetenin matbaasına benzine batırılmış ve tutuşturulmuş bez parçaları attılar.

Fatma Sabina Saraçoğlu'nun sahibi bulunduğu Tel gazetesi, CHP'ye yakınlığıyla biliniyordu.

Öğrenildiğine göre faşistler daha önce buradan birkaç kez tehdit yoluyla haraç almışlardı.

ANKARA'DA MEB MÜSDAHDEMİ ÖLDÜRÜLDÜ

Milli Eğitim Bakanlığında müsdahdem olarak çalışan Sadık Çömez adlı sağ görüşlü bir kişi dün sabaha karşı evini basan biri kız beş saldırgan tarafından kurşunlanarak öldürüldü.

DİYARBAKIR'DA BİR LİSE ÖĞRENCİSİ ÖLDÜRÜLDÜ

Diyarbakır İstasyon Caddesinde Ekrem Karaaslan adlı bir lise öğrencisi kimliği belirlenemeyen kişiler tarafından tabancayla öldürüldü.

KASIMPAŞA'DA BIR GENCİN CESEDİ BULUNDU

İstanbul Kasımpaşa Pişmaniye Camii yakınlarında kimliği belirlenemeyen bir genç önceki gün ölü olarak bulundu.

Emniyet yetkililerinden alınan bilgilere göre, 18-20 yaşlarında olan genç, üç el ateş edilerek öldürülmüş.

FINDIKZADE'DEN KAÇIRILAN GENÇ

Kasımpaşa'da bir gencin ölü olarak bulunduğu gece, Haseki ile Fındıkzade arasında yolda tek başına yürüyen bir genç araba ile kaçırılmıştı.

İçinde silahlı dört kişinin bulunduğu, 34 ZC 002 plakalı Renault marka araba, yolda yürüyen gence yaklaşmış ve genç iki silahlı kişi tarafından zorla arabaya alınmıştı. Vatan Caddesinden geçerek Fatih'e, oradan da Çarşamba'ya sapan arabanın arkasına alınan gençin başına silahla vurularak koltuğun altına sokulduğu görülmüştü. Ertesi günü Kasımpaşa'da ölü olarak bulunan gencin Fındıkzade'den kaçırılan genç olduğu sanılıyor.

MHP Merkezindeki adam itiraf'a devam ediyor

33

...Diğerleri

Bugün Ali Yurtaslan'ın itirafının son sayfalarını yayınlıyoruz. Böylece bir cinayet ve ihanet örgütünün karanlık çehresi bütün ayrıntıları ile kamuoyunun gözleri önüne serilmiş oldu. Yurtaslan, cinayet örgütünün elemanlarını isim isim açıklayarak itirafını noktalıyor:

İBRAHİM SONGÜR:

Songür Abdullah Çatlı'ya ikide bir telgraf çekiyordu. "Sayın başkanım, acele paraya ihtiyacım var" şeklinde. Abdullah da bundan hiç hoşlanmıyor ve "çok geveze adam" diyordu.

Pozantı'ya ilk gittiğimde bey gibiydi. Müdürün odasında oturuyordu. Verdiğimiz paranın yarısını gardiyanlara yatırıyordu. Bir gece cezaevinden çıktık, epey gezdik. Verdiğimiz paranın 8 binini de Pozantı'da ülkücülere vermiş, "dernek açın" diye. Biz buna toplam 200-250 bin TL. civarında para verdik.

Bir süre sonra bize yardımcı olacak durumu kalmamıştı. Artık adli makamlar uyanmıştı. Adalet Bakanlığı bu konuda tamim yayınlamıştı. Kendisinden hoşlanmadığımız için de ilişkiyi kestik.

MÜMTAZ TÜRKÖNE:

ÜGD Yönetim Kurulu üyeliği yaptı. Şu anda MHP Eğitim Masasında çalışıyor.

MEHMET GÜÇLÜ:

Milli güreşçi Mehmet Güçlü ile alakası yok. Bu, genç milli, 1977'de Gençlerde Ağır Siklet Türkiye Şampiyonu oldu. 1.80-1.85 boyunda. 90 kg. kadar. İri yarı kumral. Gazi Eğitim Beden Eğitimi ikinci sınıf öğrencisi. Şeker Öğrenci Yurdunda kalır. Kayserili, 23-24 yaşlarında.

SALİH DAYAN:

Zannederim Maliye Muhasebe öğrencisi. Kırşehirli. 1.65-1.70 boyunda, 65 kg. esmer. Anarşi işlerine bakardı. Silah dağıtımı yapardı. 25 yaşında.

MUSTAFA MİT:

AİTİA öğrencisi. Sivaslı, 1.70 boyunda Saçları hafif önden dökük. Kumral, bıyıklı, 27-28 yaşlarında.

MAHMUT KORKMAZ:

1.80 boyunda, atletik yapılı. Bir elinin üçüncü parmağı hafif kısa. (Bombada uçtu.) Esmer. Erzurumlu olabilir. 25-26 yaşlarında.

BORA TUZCUOĞLU:

Kemal Yazıcıoğlu'nun yeğenidir. Toros obasıyla birlikte Sıhhiye'de yakalandı. Aynı gece serbest bırakıldı. Her yakalanışında aynı şekilde serbest bırakıldı. Biraz nasihat edip bıraktılar. O sırada ÜGD Ankara Şubesinin arabasını kullanıyordu. Bu araba çeşitli olaylara karıştığı için yakalanıyor, fakat Bora kullandığı için bırakılıyordu.

MEHMET EKİCİ:

Yozgatlı, AİTİA öğrencisi. 1.70 boyunda, hafif göbekli. 26-27 yaşlarında, evli.

MUHSİN YAZICIOĞLU:

1.75 boyunda, esmer. Saçlarını arkaya tarar. Yüzü çiçek bozuğu. Sivaslı, 27-28 yaşlarında. Veteriner veya Ziraat öğrencisi.

TALİP GÜN:

Gazi Eğitim mezunu. Beşevler'de Talim Terbiye Dairesinde çalışıyor. 1.70 boylarında. Zayıf, avurtları hafif çökük. Kumral 26-27 yaşlarında.

M.S.BARSAN:

28 yaşlarında sarışın. 1.75 boyunda, atletik yapılı. Alnı hafif açık, palabıyıklı.

VEDAT ALAGÖZ,

Seyranbağlar Cad. Taksi Durağı karşısında oturur. 1.75 boyunda. Bir kaşında yara izi var. Atletik yapılı, esmer, Ankaralı.

EKREM YÜKSEL:

1.65-1.70 boylarında. 75 kg. saçları hafif dökük. Kumral. Eskiden Aydınlık'ta otururdu. Şimdi Keçiören'de oturuyor.

ALİ KAÇAR:

1.75 boyunda, atletik yapılı. Güreş, halter, take wando yapar. Antalya'nın Serik ilçesinden. MMYO son sınıf öğrencisi. 25-26 yaşlarında. Siyah saçlı.

MUŞTAK KARABAĞ:

Sivaslı, evli, iki çocuk babası. 1.70 boyunda, hafif kır saçlı. Hafif göbekli. 35-40 yaşlarında.

ERDEM ŞENOCAK:

1.68 boyunda, 64 kg. Kumral beyaz yüzlü. Gazi Türkçe bölümü öğrencisi. Bafra İshaklı Mahallesinde oturuyor. Nüfusa kayıtlı olduğu yer: Amasya'nın Suluova ilçesi. Yedi kardeşler; dördü kız, üçü erkek. Hepsi MHP'lidir. Babası Bafra Merkez Vaizidir.

S.ARPACI:

1.75 boyunda, atletik yapılı, siyah saçlı, beyaz yüzlü. Adana'nın Osmaniye ilçesinden. 25-26 yaşlarında.

ERDAL KABAKUM:

1.75 boyunda, çok zayıf, esmer. 23-24 yaşlarında. İzmirli.

OSMAN BALCI:

Nevşehirli. 30 yaşında. Adana Ziraat son sınıf öğrencisi. 1.75 boyunda, atletik yapılı, esmer, alnında yara izi var.

MUHTAR SEZAİ:

1.70 boyunda. Atletik yapılı. Esmer, 26-27 yaşında.

BATTAL ASLAN:

28 yaşında. Adana Yavuzlar Mahallesinde oturur. 1.85 boyunda. 100 kg. Saçının yarısı dökük, kumral.

ADANALI VEYSEL:

22 yaşlarında. Adana Ticaret Lisesi mezunu. Karaisalı'dan. 1.70 boyunda, esmer.

ARZU:

Başı örtülü. 1.65 boylarında. Normal kiloda. 25 yaşlarında.

ALİ DURDUSAL:

1.75 boyunda, zayıfça, sarışın. Gazi Eğitim mezunu; Afyon'da bir ilkokulda öğretmen. Bursa, İnegöllü. 24-25 yaşlarında. Fransızca öğretmeni.

A.ÇATLI: Nevşehirli. Evli. 1. 75 boyunda. Atletik vücutlu. Esmer, dalgalı saçlı. 27-28 yaşlarında, fakat 24 gösterir.

BURHAN EMİŞTEKİN:

Bitlisli. Gazi Eğitim öğrencisi. 1.70 boyunda, şişman, esmer. 22-23 yaşlarında.

MEHMET TAŞER:

Sivaslı. 1.75 boyunda. Atletik vücutlu. Esmer, Ticaret Turizm öğrencisi. 22-23 yaşlarında.

KEMAL YAZICIOĞLU:

1.75 boyunda. Hafif şişman. Pala bıyıklı. Bartınlı, evli, esmer.

SAMİ BAL:

1.75 boyunda. Atletik. Saçlarının önü açık. Kumral, 30 yaşında.

ALİ BATMAN:

Ali Hoca lakabıyla tanınır. Kayserili. 1.75 boyunda. Veteriner mezunu. Evli. 28-30 yaşlarında.

OSMAN KATİPOĞLU:

Malatyalı. 1.75 boyunda. Çok hafif topal. Esmer. Çankaya'da gece ders verilen meslek yüksek okulunda okuyor. 25 yaşında.

M.YAMTARÇELİK:

1.70 boyunda. Karateci, siyah kuşak. Saçı hafif dökük; MMYO'da okur. 27-28 yaşlarında.

AYHAN ÜNAL:

1.75 boyunda. Atletik. Erkek Teknik öğrencisi. Sarışın, Zonguldak veya Kastamonu civarından. 22-23 yaşlarında.

ESAT BÜTÜN:

Maraş'ın Elbistan ilçesi, Yapalak köyünden. 1.72 boyunda. Atletik. Palabıyıklı. 25-26 yaşlarında.

MEHMET BERK:

1.75 boylarında. Hafif şişman. Esmer palabıyıklı. Adanalı. Güney şivesiyle konuşur. 25 yaşlarında.

Bitti

İtiraf'ta MHP cinayetlerinin elebaşısı olduğu belirtiliyordu

Şevkat Çetin, Gazi Eğitim Enstitüsünden mezun edildi

ANKARA (ÖZEL)

Ali Yurtaslan'ın itirafında "MHP nin cinayetlerinin başındaki adam" olarak tanıtılan Şevkat Çetin, Selçuk Eğitim Enstitüsünden mezun edildi.

Ali Yurtaslan, Şevkat Çetin'in 1976 yılında Gazi Eğitime kaydını yaptırdığını, okula sadece 4 ay komandoları örgütlemek için geldiğini, ondan sonra ÜGD'de teşkilatlanma görevini üstlendiğini anlatıyordu.

BAKANLIĞIN KOMANDOLARA TANIDIĞI OKUMA HAKKI

Milli Eğitim Bakanlığı, şubat ayında CHP zamanında okula gelmeyen komandolara yeniden okuma hakkı veriyordu. Bunlar o dönemde okula dilekçe vererek kurslara katılmak isteğinde bulundular. Kurslara katılmak isteyenler ise bir dilekçeyle "Kursa katılmayacaklarını, sınava gireceklerini belirtiyorlardı. Okul ise kursa katılacaklara kimlik, sınava gireceklere belge veriyordu.

Yaptığımız araştırmaya göre Şevkat Çetin ne kursa katılma dilekçesi vermiş, ne de sınava girmek için talepte bulunmuştur. Ayrıca temmuz ayının ortalarında yine Milli Eğitim Bakanlığının bir yazısı üzerine komandolara "başka okullara nakil" hakkı tanınıyordu. Şevkat Çetin'in bu nakil listelerinde de ismi bulunmamaktadır.

SINAV NAKLİ

Halil İbrahim Yaprak temmuz başında Gazi Eğitim Enstitüsü Müdürlüğüne atandıktan sonra önce eski Müdür Vekili Niyazi Altunya, daha sonra diğer ilerici müdür yardımcıları ve öğretmenler görevden alınıyor, arkasından da bütün bölüm müdür yardımcılarının imza yetkileri kaldırılıyordu.

Müdür yardımcılarının imza yetkilerinin alınmasından hemen sonra ise, komandolar Konya, İzmir ve Bursa Eğitim Enstitülerine naklediliyorlardı.

Okul Müdürü Halil İbrahim Yaprak'a "Birçok cinayeti yönetmiş bulunan Şevkat Çetin'in Konya-Selçuk Eğitim Enstitüsüne nasıl nakledildiğini ve mezun edildiğini soruyoruz: "Benim haberim yok. Ben gelmeden önce olmuş. O zamanki bölüm yöneticileri yapmış" diye cevap veriyor. Oysa sınav sırasında kendisi görevdeydi ve müdür yardımcılarının imza yetkileri ellerinden alınmıştı.

Şevkat Çetin'e dilekçesi olmadığı halde okuma hakkı veriliyor, kursa da katılmıyor. Yine dilekçesi olmadığı halde sınava giriyor, hem de nakil listesinde ismi olmadığı halde Konya-Selçuk Eğitim Enstitüsü 3. sınıfını yüksek notlarla bitiriyor. Şimdi de Gazi Eğitim Enstitüsünden diplomasının verilmesini bekliyor.



Muzaffer İzgü (Yazar-hikayeci)

Gazetecilik yönünden büyük bir olay. Birçok haber ve fıkralarda, satır aralarında açıklanmak istenenler, haberde adıyla, sanıyla belirtilmiştir. Aydınlık'ın, bu konuda hiç bir tekzip almaması, olayın doğruluğunu kanıtlamaktadır. Doğru haber yayınlamak, gazeteciliğin ilkelerindendir. Aydınlık, bu ilkeye ne kadar bağlı olduğunu göstermektedir.

MHP hakkında, Adana Sıkıyönetim Komutanlığının soruşturma açmasını çok olumlu buluyorum. Bu konuyla sendikaların, baroların, meslek kuruluşlarının, Türkiye Yazarlar Sendikasının ilgileneceğini umuyorum.

CHP'nin iktidar olduğu dönemde MHP'yi kapattırmaması çok kötü bir puandır CHP açısından. Bu noktada CHP, oylarının AP'ye gideceğini düşünerek, böyle bir zaaf göstermiştir. CHP, şimdi böyle bir girişimde bulunmalıdır. CHP, üzerine düşeni yapmalıdır.

Bugün yükselen faşist teröre karşı bütün demokratik güçler, basınıyla, halkıyla (şimdilik faşizmin baskısını hissetmeyenler dahil) savaş vermelidir.

Aydınlık, ayrıca, MHP'den bu yayınla ilgili tepkileri öğrenmeli ve bunları da gazetede yayınlamalıdır. MHP'liler bu yayına ne diyorlar, bunu öğrenmek gerekir. Bu da ikinci bomba olur.

Tüm Aydınlık çalışanlarına çok selam.

Turan Altuntaş (Yazar)

Aydınlık'ta yayınlanan İtiraf dizisini çok olumlu buluyorum. Bu yayın, MHP'nin iç yüzünü aydınlığa çıkarmıştır. MHP'ye karşı mücadele açısından biz sanatçıların üzerine büyük görevler düşüyor. Tüm yazarlar tüm sanatçılar faşizme karşı verilen mücadelenin içine girmeli, ateş hattında yerlerini almalıdırlar. Simitçinin, işçinin, köylünün romanı, hikayesi yazılmalıdır. Ancak, günün meselesi, faşizme karşı mücadele olduğundan, bu konuda yazılar yazılmalı, mücadele verilmelidir.

Her aydının, her devrimcinin görevi bugün bu mücadelede yerini almaktır. Bu mücadele içinde görüş ayrılıkları ikna yöntemiyle çözülmelidir.

Geçmiş dönemde CHP, MHP'ye karşı mücadelede üzerine düşen görevi yerine getirmedi. Bu açıdan sorumluluğu büyüktür. Hep ılımlı, hep yumuşak davrandı. Devrimciler, faşizme karşı verilen bu mücadelede yurtsever CHP tabanını da kazanmaya çalışmalı ve mücadeleye seferber etmelidirler.

Hüsamettin Dikmen (Bor CHP İlçe yöneticisi)

Çok iyi buluyorum. Türkiye çapında MHP'ye karşı çok iyi bir mücadele. En iyi hizmeti Aydınlık yapıyor, kutlarım.

Anarşi ve teröre karşı olan bir öğretmen -Niğde

Bu gazetede ve itirafta bulunan Ali Yurtaslan'da deve gibi yürek varmış. Vatandaş olarak bu açıklamalara rağmen hükümet, vali, sıkıyönetim yöneticileri, bu milletten geçinen ve devletin yüksek kademelerinde görev alan sorumluların bu itiraflara ilgisiz kalmalarına ben şahsen üzülüyorum. İtirafta bulunan kişiyi gazeteyi, itirafı ihbar kabul eden Adana ve Kahramanmaraş Sıkıyönetim Komutanlığını kutlarım.

Selçuk Özdemir (Manav)

Ben yıllardır devrimci mücadele içerisinde olan bir yurtseverim. Yıllardır kitleleri bölmek ve kitlelerin mücadelesini engellemekten başka bir iş yapmadığımızı anladım. Faşizme karşı mücadeleyi MHP'nin tabanına karşı mücadele olarak kavradım.

Bu uğurda mücadelemi verdim, fakat yıllardır sol içerisinde faşist diye adlandırılan Aydınlık, MHP'ye karşı mücadeleyi Ali Yurtaslan'ın itiraflarıyla bilinçli bir şekilde yürüttü.

MHP'nin sıkıyönetimi yurtseverlerin üzerine göndermeye çalıştığı bir dönemde MHP merkezindeki adam Ali Yurtaslan'ın itirafını cesur bir şekilde yayınlamasını yurtsever bir hareket olarak görüyorum. Diğer sol gruplara şunu soruyorum, eğer Ali Yurtaslan bu gruplardan birine itiraf için gelseydi. Ali Yurtaslan'ı ne yaparlardı? Bu yaptıkları kime hizmet ederdi?

MEHMET SEYDA

ROMANCI GÜNLÜĞÜ

Düşünce ve eylem

BANA KARŞI–Düşünce nedir sence?

BEN–Herhangi bir konu, bir sorun üzerinde karara varmak eylemidir.

BANA KARŞI–Dikkat et, "eylemidir" diyorsun. Düşünce bir eylem midir ki?

BEN–Evet, kendi kendine, başlı başına bir eylemdir. Ve düşüncesiz kafa sonuç (karar) yaratamadığı için eylemsiz kafadır.

BANAN KARŞI–Yanılıyorsun dostum. Yeryüzünün her yerinde her çağda, en bilgisiz kafalar bile, kendilerini ilgilendiren, evet hiç değilse kişisel alanda, şu ya da bu biçimde bir karar vermişler, vermektedirler. Şunu demek istiyorum; "eylemsiz kafa" deyimini kullanmaman gerekir. Ayrıca, düşünce ile eylemi içiçe aynı şeymiş gibi göstermeye kalkışman da yanlış. Bunlar ayrı şeyler olmasalardı, aynı kavramlar durumuna gelmezlerdi. Değil mi?

BEN–Görünüşte haklısın.

BANA KARŞI–Ne demek o?

BEN–Şu demek: Düşünce mekanizmasının ya da eyleminin özelliğini hasıraltı etmemeliyiz. Seninle şu başlattığımız konuşmayı ele alalım istersen. Ben, "düşünce de bir eylemdir" diyeceğim, sen tersini savunacaksın, sonunda bir karara varacağız.

BANA KARŞI–Ya da, varamayacağız.

BEN–Evet, o da olabilir. Ama bu düşüncenin kendi başına, bağımsız ve özgün, elle tutulmaz, gözle görülmez bir eylem olduğu gerçeğini yoketmeye yetmez.

BANA KARŞI–Saçmalama kuzum! Bir düşüncenin eylem olabilmesi için, en azından, söze dökülmesi, yazıya geçmesi gerekmez mi? Düşünceyi yazıya dönüştürmek diyelim ki eylemdir, gelgelelim, tek başına o da yeterli değildir.

BEN–Daha neler!

BANA KARŞI–Düşünsene! Yalnız kitaplarda kalan, yaşama uygulanmayan, pratiğe geçmeyen düşüncenin kaç paralık değeri var?

BEN–Sen şu anda işi karıştırdın, yararcılığa geçtin. Bir düşüncenin yararlı olup olmaması ayrı sorundur. "Komşularımıza, çevremize karşı iyi davranalım" sözü yararlı bir düşüncedir. Ancak, bunun tersi, "Komşularımızla iyi ilişkiler kurmadan da yaşayabiliriz" sözü de bir düşünceyi, bir kararı içerir. Yararlı mıdır? Değildir elbet, ama bir düşüncedir, bir görüştür, bir karardır ne de olsa. Bunu böyle söyleyen kişi o karara, o düşünceye bir pratikten, yaşam deneylerinden gelmiştir. Komşularından zarar görmüştür, ondan sonra böyle düşünmüştür. Ya da diyelim bencildir, içine kapalıdır. Hepsi olabilir.

BANA KARŞI–Öyleyse, düşüncenin kökeninde, kaynağında pratik vardır diyemez miyiz?

BEN–Bak bu doğru. Olumlu olumsuz, her düşüncenin kaynağında bir yaşam deney barınır.

BANA KARŞI–Bu da bizi, düşünce ile eylemin ayrı şeyler olduğu gerçeğini kabule götürmez mi yeniden? Düşünce, tek başına, olsa olsa, pratiğin beyinde oluşan bir hazırlık dönemi olabilir. Salt zihinde kaldığı, kendi doğrultusunda yaşama geçmediği sürece de hiçbir değeri, değeri ne söz, hiç bir anlamı yoktur!

BEN–Ne tuhaf, bugüne dek şu ya da bu anlamı olmayan bir düşüncenin varolduğunu bilmiyordum. Bunu bana sen öğrettin. Sağolasın.

BANA KARŞI–Alay mı ediyorsun benimle?

BEN–Kesinlikle hayır. İnsanoğlunun kendi kendine, abuk sabuk şeyler sayıklamasının bile bir anlamı vardır, dolayısıyla anlamsız düşünce olamaz, olmamıştır demek istiyorum. Bu bir, ikincisi düşünceyi eylemden soyutlamanın anlamsızlığını vurgulamak istiyorum. O, bir pratikten çıkar dedik. Bu pratiğin içine neler girmez ki... Yaşam deneyleri girer, belki en başta o girer, ancak başkalarının yaşam ve bilgi bileşkesi olan kitaplar da girer. Bilginlerle, sanatçılar kültür üreticisidirler. Bu kültür üreticilerinin yazdıklarını okuyarak, oturduğumuz yerde, sözgelimi bir kitaplıkta, başkalarıyla düşünce alışverişine, bir eyleme girişmiş oluruz.

BANA KARŞI–Okumak bir eylemdir, ona sözüm yok.

BEN–Ya, okuduğum kitabı kapattıktan sonra düşüncelere dalmama ne diyorsun?

BANA KARŞI–Pratiğe geçmedikçe, yani söz ve yazı olarak senden dışarı çıkmadıkça, senin zihninde hapsoldukça, eylem değildir diyorum. Hep de bunu diyeceğim.

BEN–Peki, sen bilirsin.

BANA KARŞI–Hatır için konuşma!

BEN–Peki dostum, sen kazandın.

BANA KARŞI–E, neye gülümsüyorsun öyleyse?

BEN–Daha başından beri konuyu yanlış koyduk, düşünce ile eylemi birbirinden soyutladık da ona gülümsüyorum. Aslında etle tırnak gibidir bu ikisi birbirinden koparılamaz, sökülemez. Eskiden, düşünürler ayrı, eylemciler ayrı gruplar olarak ele alınmışlır. Biz de bu eski havaya kapıldık. Oysa çağımızda, aynı zamanda düşünür olmayan eylemci hemen hemen kalmamış gibidir. Artık sanatçısı da başını sokuyor, giriyor eylemin içine, bilgini de...

BANA KARŞI–Ama yeterli ölçüde, oranda değil. Bağlantı hâlâ eksik ve kopuk. Kültür üreticileri, toplumlarınca anlaşılmamaktan yakınıp duruyorlar hâlâ.

BEN–Suç onlarda değil. Aracılar, yani devlet, okullarıyla, kuruluşlarıyla, bu işlevi, bu görevi yerine getirmiyor, getiremiyor. Tam tersine, çoğun, kültür üreticileriyle halk arasına engeller, duvarlar koyuyor. Onları halka yaklaştırmamak için elinden geleni yapıyor. Düşünceyi eylem saymak isteyişimi, bu ikilemi yoketmek hırsıma bağlayabilirsin.

(Altınova: 31 Temmuz 1980)

AYHAN BOZFIRAT:

«Sanatçı, haksızlıkları, yanlışlıkları, bozuklukları vurgulayarak toplumu yönlendirmekle yükümlüdür»

Doğan Kemancı



SON çıkan öykü kitabınız "Sokak Lambaları"nda diğer yapıtlarınız "İstasyon" ve "Fırıldak"tan farklı bir anlatım biçimi var. Bu ayrımdan, "Sokak Lambaları"nın diğerleri arasındaki yerinden, bir de yazarlığınızın gelişiminden sözeder misiniz?

"İSTASYON" ve "Fırıldak"ta yer alan öyküler daha çok karşılıklı konuşmalardan oluşuyordu. Ayrıca simgelerden çok yararlanıyor, soyutlamalara yöneliyordum. Bu tutumum da, bozuk düzenin baskı kurduğu insanları, en genel çizgide vermek istememden kaynaklanıyordu. Bu yöntem, yalnızca öykülerimde uygulanmış değildir. "Dört Yol Ağzındaki Ev" adlı yapıtım da, aynı yöntemin romana uygulanışıydı. "Dört Yol Ağzındaki Ev" 12 Mart döneminin romanıdır. Bu dönemin Türkiye gerçeğindeki yerini, acı ve işkence öğelerine başvurmaksızın, karşılıklı konuşmalar ve simgelerle vermeye çalıştım.

"Sokak Lambaları"nda simgelerden uzaklaşarak, anlatım biçimine yöneldim. Yalnız bu uzaklaşma, simgelerden kopmam demek değildir. Simgeyi seviyorum. Yapı olarak, genelleme yapmak eğiliminde olduğumdan, bu eğilime yararlı öğeler olarak, simgelerden her zaman yararlanacağım. "Anlatım' biçiminin de kendine özgü zenginlikleri, güzellikleri var kuşkusuz. "Sokak Lambaları"ında bunlardan yararlanmayı denedim. Bu biçimin, öykülerime daha bir esneklik, rahatlık getirdiğini sanıyorum. Böylece daha kolay okunur oldular belki. Yalnız 'kolay' derken, okunma kolaylığından sözediyorum. 'Öz' de değişmedim. Kolay okunmak başka, sorunların yüzeysel bir değerlendirilişini yaparak, kolay anlaşılır olmak başka şeylerdir. İşi, kolayından almaktan yana değilim asla.

"Sokak Lambaları"nın, öykücülüğüm açısından yenilik olduğuna inanıyorum. Tür değiştirmek bile, bir yeniliktir başlıbaşına. Ama bu yenilik, bir gelişme midir aynı zamanda?... Böyle olmasını dilerim kuşkusuz. Ama bu konuda söz sahibi olduğumu sanmıyorum.

Son yapıtın, bir aşamada, bir gelişme çizgisinde olması, her yazarın özlemidir kuşkusuz. Kendi kendini aşma sözkonusudur çünkü. Her yazar, yapıtları karşısında nesnelleştiği ölçüde eksikler, açıklar, boşluklar yakalayacaktır. Çok doğaldır bu. Ben de, "Sokak Lambaları"nı hazırlarken, daha güzel, daha iyi, daha sağlam öyküler verebilmek amacıyla çıktım yola. Üstelik öteki yapıtlarımla, bu son öykü kitabım arasına giren zamanın getirdiği oluşmayı da hesaba katarsak, daha başarılı olduğuma inanmak istiyorum. Ama yarın, ondaki eksiklikleri doldurmak amacıyla, daha güzel, daha iyi öyküler vereceğime inanarak işe girişeceğim yeniden...

SİZCE bir öykü ya da romanda, insanların yalnızca olumlu, olumsuz duygularını, özlemlerini, acılarını, sevinçlerini vermek, insanların bilinçlerini 'nesnel' bir bakışla yansıtmaya çalışmak yeterli midir? Olumlu bir yönde yol göstericilik de düşünülebilir mi?

HER yönüyle de olsa, yalnızca toplumu yansıtmak yeterli değildir. Toplumu yansıtmaktan sözederken şunu eklemek istiyorum: Toplumu yansıtabilmek için her şeyden önce topluma, toplumun insanlarına, olaylarına nesnel bir bakış, bir yaklaşım gerekir. Nesnel bir bakış ve yaklaşım olmadıkça, toplumun yansıtılmasından sözedilemez. Öznel bakış ve yaklaşım, tek yanlı, eksik, yanlış gözlemlerle karşı karşıya getirir bizi. Yalnız, 'nesnel'likten sözederken, yazarın kişisel yapısını, algılama biçimini, kişiliğini yadsıyorum anlamı çıkmasın. Kuşkusuz her yazarın kendine özgü bir bakışı, bir yorumu, bir değerlendirmesi vardır. Olması da gerekir. Toplumu, olayları, insanları değişik, bir yorum ve bakışla vermedikten sonra yazarın kişiliğinden söze dilemez. Ama 'nesnel' oluş buna engel değildir. Benim 'öznel' yaklaşımdan amaçladığım, yazarın insanlara ve olaylara bilerek, isteyerek tek yanlı bakması, onları çarpıtmasıdır. Amaçlı bir biçimde değerlendirmeler yapması, siyasal seçimini öne alarak yaklaşım göstermesidir. İşte bu tür yaklaşım, bizi yanlış birtakım sonuçlara sürükleyecektir.

Yazarın işi, toplumu nesnel bir bakışla yansıtmakla da bitmez. İnsanların acılarını, sevinçlerini, olumlu-olumsuz her türlü duygularını dile getirirken okuru, bunu yaratan nedenler üstünde düşünmeye, çıkış yolu aramaya zorlaması gerekir. Daha güzel bir dünya özlemi yaratarak çıkış yolları aratmak, yazarın sorumluluğunun bir sonucudur. Haksızlıkları, yanlışlıkları, bozuklukları vurgulayarak toplumu yönlendirmek, ona olumlu yönde yol göstericilik yapmakla yükümlüdür sanatçı. Sanatın özündeki etkililik en büyük yardımcısıdır. Hiç de küçümsenemeyecek bir yardımcı...

Sanatçıyı, genel anlamda, sezgilerinden yola çıkan kişi olarak niteleyebiliriz. Sanatçı, sezgisi ve duyarlığı ile, toplumda aksayan noktaları daha önce yakalayabilecek durumdadır. Yalnız, sezgisiyle yola çıkarken, kendi toplumu hakkında bilimsel verilerden de yararlanmak zorundadır. Ancak böyle bir kaynaklanma söz konusu olduğunda, toplumu için olumlu bir yol göstericilikten sözedilebilir. Ama yakın tarihlere değin kendi toplumumuza dönük bilimsel araştırmalar yapılmamış olduğundan, bizde sanatçının böyle bir yardımdan yoksun olduğunu kabul etmek zorundayız. Son zamanlardaki kendimize dönük çalışmalar, sanatçıya çalışmalarında yardımcı olacak, onu toplumu için daha etkin bir yönlendirici durumuna getirecektir.

Sanatçı, toplumunu yansıtırken ondaki rahatsızlığı sezgisiyle vurgulayacaktır sonuçta. İşte bu vurgulama daha güzel, daha insancıl bir düzenin kuruluşunda yardımcı olacaktır. Bu bakımdan uyarıcıdır sanatçı. Bozuklukları, aksaklıkları vurgular. Ama öneri getirmez. Öneri getirmek bilim adamının işidir.

Sanatçı yalnızca olumlu bir yol gösterici olarak kalmalıdır. Yaşadığı toplumun bunalımlarını, sıkıntılarını vurgularken, toplumu oluşturan kimselere direnç vermekle de yükümlüdür. Ağır toplumsal bunalımların yaşandığı dönemlerde, oldukça önemlidir bu katkı. Okur, kendi sıkıntılarında, acılarında ortak bulurken umutsuz olmaması gerektiğine inandırmalıdır. Ortak bulabilen her duygu, paylaşılabilen her acı umarsız değildir. Yazar toplumu yansıtırken acıların, korkuların, kuşkuların ortak olduğunu vurgulayacak, dayanma gücü, direnç verecektir. Ayrıca, belirli dönemlerdeki bunalımların geçiciliğine inandıracaktır okuru. Toplumsal olaylara kötümser bir yaklaşımdan yana değilim. Umuttan yoksun bir edebiyatın zararlı olduğuna da inanıyorum.

YENİ çalışmalarınızı açıklar mısınız?

YAZARLIĞA bir süre ara verdim. Bu açığı kapatmak için son sıralar yoğun bir çalışma içindeyim. Önümüzdeki sezon sahnelenecek olan bir oyun hazırladım. "Kimdi O Adam?..." adlı romanımı yeni bitirdim. Şu sıralar yeni bir roman üstünde çalışıyorum.

420. Ölüm yıldönümünde

PİR SULTAN ABDAL ve Aşık Geleneğimiz

MUSA AKAR (Etnolog) 2

Pir Sultan geleneği, hangi tarihsel koşulların ürünüdür?

Pir Sultan geleneği, İslamiyetin yorumlanmasında ortaya çıkan farklı görüşlerden bir tarafı oluşturan Şii mezhebinden; Osmanlı devletinin Anadolu'daki Alevi-Kızılbaş Türkmenlere karşı uyguladığı baskı ve zulüm politikasına alternatif olarak gelişen halk hareketlerine uzanan bir tarihsel sürecin ürünüdür.

Bazı tarihçi ve toplumbilimcilerin iddia ettikleri gibi, Alevi-Kızılbaş Türkmenlerin düzenle uzlaşmama ve düzene karşı tutum alma gelenekleri, İran'daki Safevi kışkırtmalarıyla başlamamıştır. Bu hareketlerin her şeyden önce düşünsel temelleri vardır. Her ideolojik tutumun politik alanda da bir güç olmaya çalışması doğaldır. İran'da ortaya çıkan Şii-İsmaili hareketlerinin düşünsel temeline kaynaklık eden fikirlerin birçokları Bizans imparatorluğunda görülen Hıristiyan zındıklığında da mevcuttur. Bizans kültürünün üzerinde kurulan Osmanlı imparatorluğu kendi yönetimi altında bulundurduğu halkların birbirlerinin kültürlerinden şu ya da bu biçimde etkilenmelerini engelleyemezdi. Üzerinde şekillendiği üretim biçimi ve üretim ilişkileri ne olursa olsun; hiç bir kültür kendinden önceki kültürün unsurlarını tümüyle dışlayarak oluşamaz. Nasıl yeni eskinin zıddı ise, her yeni olan şey de kendi zıddını içinde taşır.

İran'da ortaya çıkan Şii-İsmaili hareketi, Bizans'ta ortaya çıkan Hıristiyan Zındıklığından da belirli ölçüde etkilenerek, Anadolu'da taraftar bulmuştur.

İslamiyeti benimseyen Türk boyları, bu dinin ana kurallarını Orta Asya Şaman inançlarının bazı kurallarıyla birleştirerek, soyut bir Tanrı kavramının yerine daha insancıl ve daha bağışlayıcı bir Tanrı kavramını oturtmaya çalışmışlardır. Çünkü doğaya egemen olmak için, kendine yakın bir gücün mistik erdemlerine değer veren Ortaasya'nın Şamanist insanı, İslamiyetin soyut Tanrı tanımını olduğu gibi benimsemeye yanaşmamıştır.

İşte, Anadolu'da ve İran'daki despot devletlere karşı, daha demokratik bir devlet anlayışıyla yola çıkan; Batıni hareketlerinin Anadolu'daki uzantıları olan Baba Ilyas, Baba İshak, Şeyh Bedreddin ve Pir Sultan hareketlerinin ideolojik temelleri bu tarihsel olgulara dayanır.

Bu hareketlerin en belirgin ortak özellikleri şunlardır:

1- Devletin dini inançlara müdahalesinden hoşnutsuzluk.

2- Kendilerinin inaç ve düşüncelerin hoşgörü göstermeyen toplumsal yapının dışında kalmak.

3- Devletin baskısına baş eğmemek.

4- Devlet gücü ile ayakta tutulmak istenen bir dinin dışında kalmaya çalışmak.

5- İnançları ile ilgili seremonileri gerektiğinde gizli yapmak.

6- Politik alanda, koşullar uygun oldukça devlete hakim olan güçlere karşı ayaklanmak.

7- Kendi güçlerini ayakta tutmak ve toplumsal varlıklarını sürdürmek için, her zaman örgütlü olmaya önem vermek.

İşte Pir Sultan geleneğinin, düşünsel temellerinin belirleyici özellikleri bunlardır. Ama bunun yanı sıra; Anadolu köylü Aleviliğinin tarihsel süreç içinde gösterdiği sosyal ve siyasal dalgalanmalar bu geleneğin renk ve desenlerini vurmuştur. Pir Sultan geleneği birinci olarak, Şii mezhebinin, din bilginlerinin düşüncelerinden etkilenmiştir. İkinci olarak Osmanlı devleti tarafından korunan ve belirli ölçülerde düzenle uzlaşmayı savunan; Alevi-Kızılbaş Türkmenlerin devlete başkaldırmalarında; onlarla, devlet arasında uzlaştırma rolü oynamaya çalışan Bektaşi tekkelerinden etkilenmiştir. Üçüncü olarak da, geleneğe damgasını vuran ana unsur köylü Aleviliğidir.

Köylü Aleviliği merkezi otorite ile hiç bir zaman uzlaşmaya yanaşmamıştır. Koşullar uygun oldukça merkezi otoriteye başkaldırmış; üzerinde Osmanlı devletinin baskısı arttığı zamanlarda kendi içine kapanarak, devletin uzanamayacağı yerlere çekilmiştir.

Bu koşullar altında varlığını sürdürmek zorunda kalan köylü Aleviliği, kendi iç düzenini sağlayacak, dışa karşı gücünü zaafa uğratacak iç çelişmelerin getireceği bölünmeleri engelleyecek kuralları, gene kendisi yaratmıştır. Bu kurallara da sımsıkı sarılmıştır. Örneğin: Köylü Aleviliğinde düzenlenen 12 cem bir anlamda sorunların tartışılarak çözümlendiği, içbarış ve istikrarın sürekliliğinin sağlandığı bir meclistir. Bu cemlerde küsler barışır, haksızlığa uğrayanların hakları iade edilir. Haksızlık yapanlar da bağışlayıcı olmak şartıyla cezalandırılır.

Köylü Aleviliği, Bektaşi tekkelerinden farklı olarak, törenlerini bütün toplumu kucaklayacak biçimde organize eder. İnsanların eksikliğinin "Kendi özünde olacağı" anlayışıyla hareket eden köylü Aleviliği, bireyin özündeki eksikliğin ancak toplumla birleşmek ve başkalarından öğrenmekle azalacağına inanır. Bu nedenle de seremoniler bütün topluluğa açıktır. Bu toplantılarda "çiğler pişer".

Köylü Aleviliğinde topluluğu birleştiren, içbarış ve istikrarı sağlayan cemler bir anlamda HAK DİVANIDIR. Hak divanına dizilen bu insanlar; Hakkın huzurunda kötülüklerden sıyrılıp, iyi ve güzel olanda karar kılınca, tek tek bireyler de birbirlerinin gönlüne sevginin ve aşkın tahtını kuracaklardır. Pir Sultan geleneği bunu şöyle ifade etmektedir:

"Hak divanına dizildik
Aşk defterine yazıldık."

Gene köylü Aleviliğinde ana ilke, bağışlayıcı olmak ve alçakgönüllü olmasını bilmektir. Bir başka ifade ile, her insan kendi özünde doğruyla yanlışın, iyi ile kötünün aynı anda ve içiçe olduğunun bilinciyle hareket eder. Bağışlar ve bağışlatır.

"Eksikliğim çoktur ben de bilirim
Eksikliğimle kabul eyle gel beni" diyen Pir Sultan, köylü Aleviliğindeki bu hoşgörü ve öğrenmeye açık tutumun, bencilliği ve kendini beğenmişliği de ortadan kaldırmayı amaçladığını şu mısralarıyla ifade ediyor:

"Benlik ile konma gülün dalına
Har vardır pençeni kanatır bülbül."

Devletin eğitim kurumları, kolluk kuvvetleri vb. devlet kurumlarıyla sağladığı düzeni; köylü Aleviliğinde tarikat cemleri üstlenmiştir. Bu alanda sarsılan otorite ve düzeni köylü Aleviliği tarikatın belirlediği ilkeleri işleterek yeni baştan kurar.

Bu cemlerde önem verilen en büyük üç değer vardır:

1- Eline sahip olmak
2- Diline sahip olmak
3- Beline sahip olmak

Diline sahip olmayan ve sözleriyle toplumun birliğini sarsan; başkalarını küçük düşüren, başkalarını kötülüğe yöneltmeye çalışan insan şer kuvvetlidir. Çalıp çırpan; başkalarının canını yakan, gücünü kötüye kullanan insan eline hakim olamayan insandır. Başkalarının namusunu ve ırzını kirleten insan da beline hakim olmasını bilmeyen insandır. Bu tip insanlar köylü Aleviliğinde "yol düşkünleridir" ve toplumun birliği için tehlike sayılırlar. Köylü Aleviliğinde "yol düşkünleri" cemlerin dışında tutulur.

Yukarda belirttiğimiz tarihsel olguların gelişim süreci içinde şekillenen Pir Sultan geleneğinin işlediği ana temalar bunlardır.

YARIN: PİR SULTAN'DA GERÇEKÇİLİK

Antalya Belediyesi Kültür Bakanlığına karşı tavır alınca

Sinema çevresi Antalya Şenliğini destekliyor

17. Antalya Uluslararası Sanat Şenliğinin Ulusal Altın Portakal Film Yarışması ile ilgili olarak sinema çevresinde bir süredir başgösteren tepkiler yumuşadı, olumlu, destekleyici bir yöne doğru gelişme gösterdi.

Bilindiği gibi bu yılki yarışmanın Antalya Belediyesince değiştirilen yönetmeliğinde Kültür Bakanlığı para ödülü verdiği takdirde Belediyenin ayrıca para ödülü vermeyebileceği maddesi, sinema çevresinde şenliğin düzenlenmesinde Belediyenin Kültür Bakanlığı ile işbirliği yaptığı biçiminde değerlendirilmiş, yönetmeliğin diğer değişiklik maddeleriyle birlikte tepkilere yol açmıştı. Bu konuda ilgili sinema kuruluşları ve film yapımcılarıyla Antalya Şenliği Yürütme Kurulu temsilcisi arasında yapılan görüşmelerden sonra şenliği protesto etmeye yönelen tepkiler sona erdi. Sinema kuruluşları şenliği destekleme yolunda tutum belirlediler..

Sine-Sen tarafından Cumartesi günü basına yapılan açıklamada Sine-Sen, Yön-Sen, Set Teknisyenleri Derneği, Kameramanlar Derneği, Film-Ses, Türkiye Yazarlar Sendikası, SİYAD, Sinematek Derneği, Çiçek Film, Polar Film, ADAF Film, Murat Film, Güney Film, Doğa Film, Belge Film ve Barış Film temsilcilerinin önce şenliğe karşı çıkma kararı aldıkları ancak Antalya Belediyesinin Kültür Bakanlığına karşı tavır alması sonucu bu kararlarından vazgeçtikleri belirtiliyor. Genel Başkan Rauf Ozangil ve Eğitim Dairesi Başkanı S.Ahmet Keskin imzalı basın açıklaması şu sözlerle son buluyor:

"Belediye ve festival komitesinin almış olduğu bu karar egemen sınıflara karşı bir tavır olduğundan, tüm demokrat, ilerici ve devrimcilerin bunu sonuna kadar desteklemeleri gerektiğine inanıyoruz."

Birkaç gün önce Antalya Belediye Başkanı da konuyla ilgili olarak bir açıklama yaparak Belediyenin şenliği kendi oluşturacağı bir seçici kurul ve kendi para ödülleri ile (150, 100 ve 75 bin) sürdüreceğini, Kültür Bakanlığının ayrıca ödül vermesinin kendilerini ilgilendirmeyeceğini belirtmişti. Ancak Antalya Belediyesinin şenlik yönetmeliğinde yurt dışında ödül almış filmlerin katılmaması ve katılan filmlerin tüm resmi işlemlerini tamamlamış olması biçimindeki değişiklikleri geri almadığı belirtilmişti. Bu noktaların sinema çevresi tarafından genellikle anlayışla karşılandığı öğrenildi.

Öte yandan ortaya çıkan gelişmelerden ötürü Antalya Belediyesi 13-20 Eylülde yapılacak yarışmaya film gönderme süresini 8 Eylül Pazartesi akşamına dek uzattığını açıkladı.



Uğur Mumcu, TYS sergisinde kitaplarını imzalarken(Yanında yazar Abidin Nesimi görülüyor)

İzmir Fuarındaki TYS Pavyonu ilgi görüyor

● TYS pavyonunda bu hafta da 18 yazar kitaplarını imzalayacak.

İZMİR(ÖZEL)

20 Ağustosta açılan İzmir Fuarındaki Türkiye Yazarlar Sendikası pavyonu en çok ilgi gören pavyonlardan biri oluyor. Pavyonda çeşitli yayınevlerinin kitapları sergileniyor ve satılıyor. Aralarında ünlü adların da bulunduğu yazarların her akşam kitaplarını imzalamaları pavyona olan ilgiyi artırıyor.

Bugüne dek Aziz Nesin, Uğur Mumcu, Demirtaş Ceyhun, Müjdat Gezen ve Muzaffer İzgü'nün imza günlerinde kitap satışlarının gözle görülür bir artış gösterdiği izlendi. Satışlar konusunda görüşlerini aldığımız yazarlardan bazıları satışların geçmiş yıllara oranla düşük olduğunu söylerlerken, büyük çoğunluğu da kitap fiyatlarındaki artışların okuru çok fazla etkilemediğini belirttiler.

İzmir Fuarının Paraşüt Kulesi yanında, PTT karşısındaki TYS pavyonunda bu hafta boyunca kitaplarını imzalayacak yazarlar şunlar:

1 Eylül: Oktay Akbal, Asım Bezirci, Özdemir Nutku, Hüseyin Yurttaş.

2 Eylül: Oktay Akbal, Asım Bezirci, Fahrünnisa Kadıbeşegil, Gülten Dayıoğlu. .

3 Eylül: Mehmet Doğan, Ayhan Bozfırat.

4 Eylül: Ayhan Bozfırat, Erhan Tığlı.

5 Eylül: Recep Bilginer, Celalettin Çetin, İbrahim Topçuoğlu.

6 Eylül: Celalettin Çetin, Cengiz Bektaş, Abdullah N.Karahan, İdris Atmaca, İbrahim Topçuoğlu.

7 Eylül: Dursun Akçam, Muazzez Menemencioğlu, Kemal Bayram.

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

BÜYÜK ZAFERDEN SONRAKİ GÜNLERDE ANADOLU BASINI

30 AĞUSTOS GÜNLERİNDE
ANADOLU BASINININ BÜYÜK TAARUZU

Hazırlayan: ZEKİ SARUHAN

3 Eylül: "Bütün gün ve gece Ankara zaferi kutladı"

31 Ağustos: Zafer haberleri

DÜNKÜ savaşta düşmanın durumu tam bir bozguna dönüşmüştü. Kütahya, Gördes ve Çivril kurtarılmıştı. 31 tarihli Anadolu basını bu mutlu haberlerle doluydu.

Öğüt: "Yunan ordusunu Anadolu'da ölüm bekliyor. Dumlupınar'da davayı kaybettiler" diye yazdı.

Yenigün, Kütahya önünde bir savaş beklendiğini yazarak "Düşman kaçamayacak" diye ekledi. Diğer bir yazının başlığı "İlk Tokat"tı. Zafer haberleri dalga dalga Anadolu'ya yayıldıkçı milletin bütün fertlerinin 3 yıldır gerilmiş olan sinirleri boşanıyor, dört yandan gazetelere haberler yağıyordu. "Zafer Şenlikleri" başlığı altında bu sevinç gösterileri anlatılıyordu. "Bütün Anadolu, zaferi büyük tezahüratla karşılıyor" diye yazıyordu Yenigün.

Gazetenin bugünkü sayısında Afganistan'dan gönderilen mektupların ikincisi de yayınlanıyordu. Anadolu basını, büyük zaferin Afganistan'da yarattığı büyük sevinci, Afgan dağlarında yakılan ateşleri daha sonra yazacaktı. Bugün yayınlanan mektup Türk Elçilik Kurulunun Afganistan sınırında ve Herat'ta karşılaştığı eşsiz karşılama törenlerini anlatıyordu. Herat Veziri "Bugün bizim için Bayramdır. O rucumuzu yesek yeridir" demişti. Anadolu basını bütün ezilen dünyayı yanına almış öyle saldırıyordu.

594 sayılı Hakimiyet-i Milliye de bundan öncekiler gibi tek yapraklıktı. 6 sütunun tamamı baş haber için kullanılmıştı. "Sol cenahımızda Uşak istikameti umumiyesinde ilerleyen takip kıtalarımız Dumlupınar'ın doğu ve kuzeyinde ricat etmek isteyen düşmanı muhabereye mecbur ederek müthiş bir darbe vurmuştur. Elde edilen top ve ganimetler fevkalade mühimdir. Son dakika: Dumlupınar Muhaberesinde alınan otomobillerin adedi 100'ü mütecavizdir."

Başka bir haber: "Afyon halkı şükran secdesinde." Altında üç yıldızlı bir imza olan başyazı "İslamın ihyası" başlığını taşıyordu. "Bundan sonra İslam tarihçileri üç büyük olayı yan yana anacaklar: 'Uhud savaşı, Peygamberimizin ölümü, Anadolu'daki bugünkü savaş...'"



9 Eylül tarihli Akşam gazetesi "Elhamdülillah İzmir'e kavuştuk"

Fransız hükümetinin yarı resmi organı Le Temps (Tan) Fransa'nın İngiltere ile olan çelişkisinden dolayı, bugünü bekliyormuşcasına "Türk zaferi" diye başlık attı. Le Matin Yunanlıların 70 km. çekildiğini haber verdi.

The New York Times olayı şöyle yorumladı: "Avrupa uygarlığının beşiği olan Ege bölgesi bir kez daha Asyalıların eline geçerse, bu cinayetin başlıca sorumluları Yunanistan ile birlikte İtalya ve Fransa olacaktır..."

Emperyalistler "Suçu birbirlerinin üzerine atadursun, İkdam'da Yakup Kadri, 'İzmir'de görüşeceğiz. Vuslat saatini bekleyen bir sevdalı gibiyim' diyordu.

1 Eylül: "İlk Tebessüm"

DÜN, Türk ordusu komutanları Çalköy'de düşmanın kaçarken yakıp yıktığı binlerce evden birinin önündeki kağnı arabasında buluşarak kazanılan meydan savaşının kesin sonuçlu bir meydan savaşı olduğu kararına varmışlar, Mustafa Kemal, "Ordular ilk hedefiniz Akdeniz'dir" emrini vermiş, büyük takip başlamıştı.

Öğüt, bugün bunların haberleriyle doluydu.

Hakimiyet-i Milliye "Düşman süvarilerimizin kılıçları altında emekleyerek kendisini Uşak-Gedos şosesine atmaya çalışmaktadır" diyordu. Gazeteciler, yaşadıkları günün önemini kavrıyorlardı. "30 Ağustos olayları pek mühim neticeler ihtiva ediyordu" diye yazıyordu Hakimiyet-i Milliye; sol köşesindeki başyazı "Yunan alçakları"na ayrılmıştı. Gerçekten de emperyalizmin bir zulüm aletinden başka bir şey olmayan Yunan ordusu kaçarken öldürüyor, soyuyor, yakıyor, sürüp götürüyordu. Aydın Mebusu Esat imzasıyla "Cepheden müjdeler" veriliyordu.

Başka bir haber Anadolu'nun sevincini anlatıyordu. "Büyük neşe; iki günden beri Anadolu'nun her tarafından, her vilayet her kaza, her kasabamızdan yüzlerce telgraf alıyoruz."

Yenigün: "Yunanistan yıkılmalıdır" diyor. Ordunun Uşak'a girmesinin beklendiğini haber veriyordu. Türkiye'ye düşman ayağı basalı beri dişleri kenetlenen halkın ilk gülüşüydü bu. Yenigün bir yazısının başlığını "İlk tebessüm" koymuştu. İngiliz milyarderleri ve politikacıları, Yunan armatörleri, çok gülmüşlerdi şimdiye kadar, sıra mazlum Doğudaydı ve son gülen elbette iyi gülecekti.

Vakit'te Ahmet Emin "Dün İstanbul'da büyük bir bayram günü hali vardı. Bugün bizimle beraber bütün Türk ve Müslüman alemi seviniyor. Bütün insanlık aleminin de sevinmesi lazımdır." diye yazıyordu.

2 Eylül: "Adsız kahramanların hatırası"

DÜN bütün gün düşman kovalanmış, akşama doğru Uşak kartarılmıştı. Yunan saldırganları kasaba ve köylerimizden sökülüp atılıyordu.

Türk saldırısının gücünü ve yaratacağı sonuçları hâlâ kavrayamamış olan İngiliz Dışişleri Bakanı Curzon, Venedik'te bir konferans toplanması konusunda Fransa ve İtalya'ya başvururken, Yenigün'le Hakimiyet-i Milliye, Başkomutanın millete ve orduya yayınladığı bildirileri özenle bastılar. Mustafa Kemal millete zafer müjdesini veriyor, orduyu kutluyordu.

Bugün cumartesiydi. "Cumartesi'den maada her gün" çıkan Hakimiyet-i Milliye'nin çalışanları dün Cuma tatili yapmamışlar, her saat cepheden sevinçli haberler bekleyen okuyucularını bu sevinçten yoksun bırakmamışlardı. Hakimiyet-i Milliye "Düşman ordusunun omuzlarına çöken inhizam(yenilgi) pek büyüktür" diyordu. Ankara'daki sevinç gösterilerini anlatıyor, düşmandan alınan ganimetleri sıralıyordu.

Yenigün büyük takibi şu sözlerle tasvir ediyordu: "Ordumuz şimşek hızıyla yürümekte, düşman üzerine yıldırım hızıyla düşmektedir." Anadolu Ajansının dünkü haberi de yer alıyordu Yenigün'de: "Hükümetimiz düşman vahşetini protesto etti". Gazetede Atina'da heyecan başladığı, Yunan hükümeti aleyhine gösteriler yapıldığı haberi de veriliyordu.

Öğüt: "Adsız kahramanların hatırası" diyordu.

3 Eylül: "Tek hedefiniz Akdeniz'dir"

BUGÜN pazardı. Londra'da Paris'te, Atina'da devlet adamlarının tatili zehir olurken Hakimiyet-i Milliye'nin yeni müjdeleri vardı millete. 6 sütun üzerinden Eskişehir ve Uşak'ın zalim düşmanın elinden kurtarıldığı, Ankara'nın gece ve gündüz emsalsiz sevinç gösterileri yaptığı anlatılıyordu. Başyazıda Başkomutanın 1 Eylül bildirileri inceleniyor, birçok yerin altı çiziliyordu.

Yenigün şöyle yazıyordu: "Mağdur düşman ordusunun asıl unsuru, inanılmayacak kadar az bir zamanda, akıllara dehşet verecek bir kesinlikle imha edildi." Yenigün, Ankara'nın sevinç heyecanlarıyla nasıl çalkalandığını da anlatıyordu. "Bütün gün ve bütün gece Ankara, zaferi kutladı."

Ahmet Emin de İstanbul'daki dünkü sevinci şöyle anlatıyor: "İstanbul gazetelerinde yer alan zafer haberleri İstanbul halkını sevinçten çıldırtıyordu. İstanbul bir tek kalp gibi çarpıyor, bozguncular kaçacak delik arıyorlardı. Cami ve mescitlere dalan halk 'Allahım, sen kahraman ordumuzun zaferini ve başarısını devam ettir' diye dua okuyordu, şehitlere fatiha okuyordu."

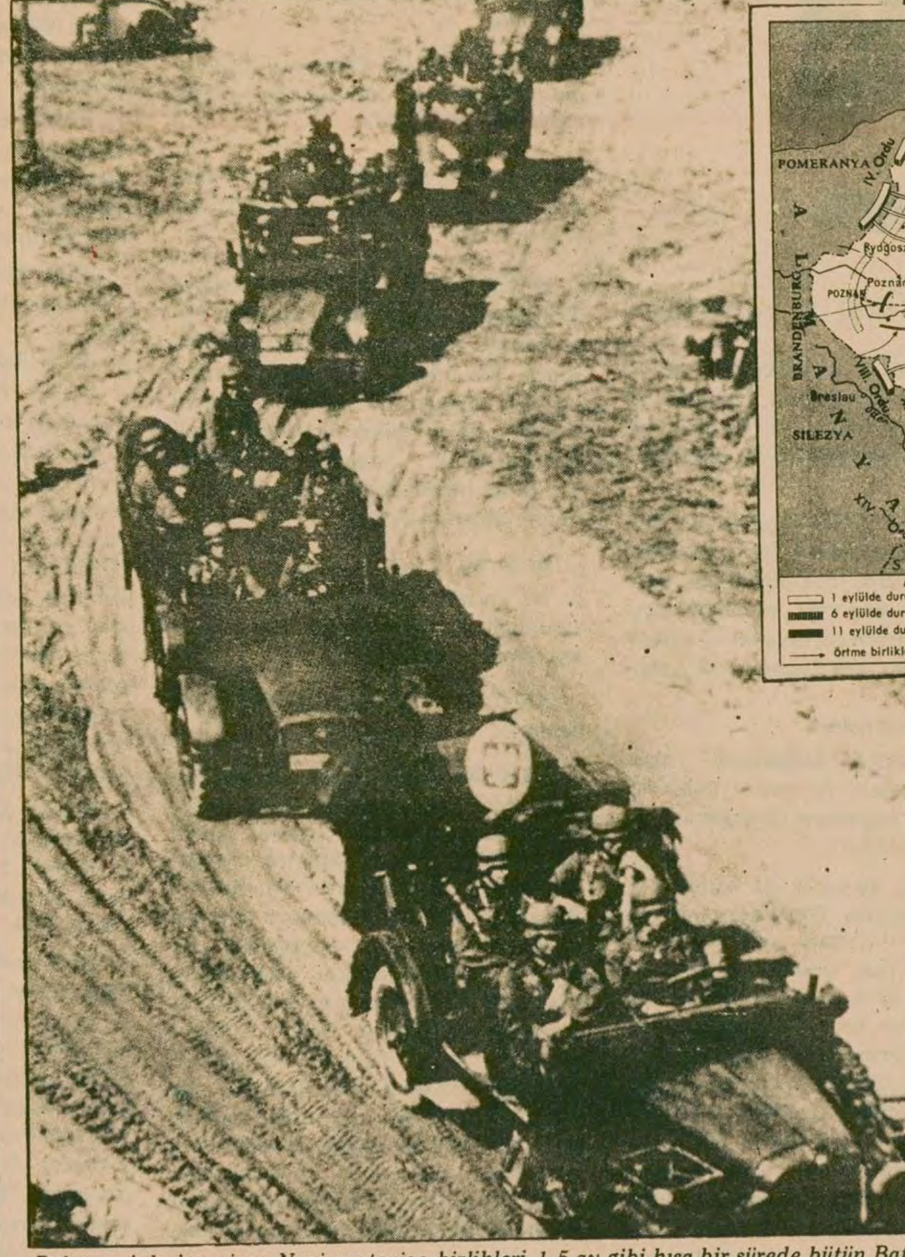
Babalık bugün kırmızı kağıda baskı yapmıştı. Zaten Anadolu basını hangi cins ve renkte kağıt bulsa ona baskı yapıyor, sık sık ambalaj kağıdı toplamak için gazeteciler bakkalları dolaşıyordu. Fakat bugünkü renk, haberlere ne güzel de yakışıyordu. Bu kağıt üstündeki iri puntolu harfler, "Muzaffer ordumuz"un "dün Eskişehir ve Uşak'ı kurtardığı"nı haber veriyordu.

Türk Ordusu Başkomutanı sanki "Tek hedefiniz Akdeniz'dir" emrini onlara vermiş gibi, Yunan ordularının ardına bakmadan kaçışlarını alaya aldı Açıksöz:

—Yuha!..

(DEVAMI VAR)

Ankara'da yapılan Büyük Zafer şenliklerinden bir görünüş



Polonya içlerine giren Nazi motorize birlikleri 1,5 ay gibi kısa bir sürede bütün Batı Polonya'yı denetim altına aldı.



Hitler, Sovyet-Alman Saldırmazlık Anlaşmasının imzalanmasından bir hafta sonra Polonya'ya saldırdı

1 Eylül yıldırım saldırısı, 2. Dünya Savaşını başlattı

Bugün Sovyet tehdidi altında olan

Polonya 41 yıl önce Naziler tarafından işgal edilmişti

DIŞ HABERLER SERVİSİ

"Polonya seferi 1 Eylül 1939 tarihinde sabah saat 05.00'te başladı. Nazi kuvvetleri, önce hava kuvvetleri ile stratejik noktaları bombalamaya başladılar, Ardından zırhlı birlikler Polonya topraklarını çiğnemeye başladı. (...) Almanların gücü 6 zırhlı tümen, 4 hafif zırhlı motorize piyade tümeni ve 4 motorlu tümenden oluşuyordu.

'Polonya 'Yıldırım Harekatı' savaş tarihi açısından anlamı büyük bir olaydır, Çünkü, ilk kez 1920'lerde ortaya atılan seri harekat, zırhlı kuvvetler ve uçakların birleşmesiyle ortaya çıkan mekanik savaş teorisi, Nazi birlikleri tarafından Polonya'da uygulanmaktaydı."

Askeri uzmanlar, 41 yıl öncesini işte böyle anlatıyor.

Bugün siyasal ve ekonomik hakları için mücadele bayrağını açmış olan Polonyalı işçilerin dedeleri, hatta babaları Hitler saldırısına karşı savaşmışlardı. Oğulları ve torunları ise bütün bir Sovyet saldırısına karşı temkinli ve uyanık olmaya önem veriyorlar.

İkinci Dünya Savaşını başlatan Hitler, 1934 yılında Polonya hükümeti ile bir Saldırmazlık Paktı imzalamıştı ama... Münih'te 30 Eylül 1938 günü İngiliz ve Fransız yönetimlerine "Barışçı isteklerini" kabul ettiren Naziler, 1939 Martında Çekoslovakya'yı işgal ettiler. İkinci Dünya Savaşının en önemli aşamalarından biri olan, 23 Ağustos 1939'daki Sovyet-Alman Saldırmazlık Anlaşmasının imzalanmasından sadece bir hafta sonra Nazi birlikleri Polonya'ya girdi. Hitler 39 Nisanından itibaren Batı Polonya'da yaşayan Alman azınlığın haklarını bahane ederek, "Polonya Koridorunu" talep ediyordu. Polonyalılar, 18. yüzyıldan o tarihlere kadar sürekli olarak dış güçlerin saldırı, müdahale ve tehditlerine maruz kalmıştı. İngiltere ve Fransa, muhtemel bir Alman saldırısına karşı Polonya hükümetine güvence vermesine rağmen Londra ve Paris'teki teslimiyetçiler ellerini kollarını bağlayıp Hitler'in taarruzlarını seyrediyordu. "Polonya Koridorunun" kilit kenti Danzig (şimdiki Gdansk) Milletler Cemiyetinin denetimi altında bir serbest limandı. Hitler'in kurmayı, Polonya'yı işgal etmek için gerekli olan iki koşulun yerine geldiğine inanmış, Batı Avrupalıları "Münih Anlaşması" ile tarafsızlaştırdıktan sonra Sovyet-Alman Paktını da imzalamıştı. Hitler 1938 yılında Nazi Genelkurmayında yapılan bir toplantıda şöyle diyordu: "Polonya'nın üzerinde Sovyet tehdidi var oldukça, Varşova yönetimini korkutmak daha kolay olacaktır".

Polonya uğradığı yıldırım saldırı karşısında büyük ölçüde şaşkınlığa kapılmış, ordusu bölük ölçüde dağılmıştı. Ekim ayının ortalarına doğru, ülkenin Batı kısmı olduğu gibi Nazi işgaline girerken, Sovyet birlikleri de Polonya'nın doğu bölgesinde denetimi ele geçirmişlerdi.

İkinci Dünya Savaşından en büyük kayıpla çıkan ülkelerden biri de Polonya oldu. 2 milyon civarında Polonyalı Almanya'daki Nazi toplama kamplarına gönderilirken, 3 milyonu aşkın Musevi akıl almaz baskı ve işkencelere uğradı.

Şimdi, 41 yıl sonra Gdansk'ın tersane işçileri Hitler'in Polonya'ya girişini lanetle anıyor. Ve yeni Hitler'in muhtemel "Yıldırım Harekatına" karşı, "Tarih tekerrürdür" diyenleri tekzip etmek için mücadele ediyor.



Hitler'in Polonya Dışişleri Bakanı Oberst Beck ile, 1934 yılında imzalanmış olan Almanya-Polonya Saldırmazlık Anlaşmasını görüşüyor.

Televizyonda Bugün

19.00 HABERLER

19.10 HEİDİ

Sürekli filmin bugün yayınlanacak olan 28. bölümünde Heidi okumayı öğrenmeye başlar. Bu öğretmeni için büyük bir sürprizdir.

19.35 HAFTANIN ŞARKISI

Programda İstanbul Radyosu Çocuk Korosu, söz ve müziği Ekrem Zeki Ün'e ait olan "Karadeniz Türküsü" adlı şarkıyı seslendirecek.

19.40 ÇOCUKLAR İÇİN

Programda II. Uluslararası 23 Nisan Çocuk Şenliğine katılan Bolu Halk Eğitim Merkezi ve Alpaslan İlkokulu Bingöl Ekibi ekrana gelecek.

20.00 SANTRAFOR

Dizinin bugün yayınlanacak olan 5. bölümünde Brenton takımı maçın ikinci yarısında dört gol atarak kupayı kazanır ama onları kötü bir sürpriz beklemektedir.

20.20 LİBYA

Libya Halk Sosyalist Cemahiriyesi'nin kuruluş yıldönümü nedeniyle TRT Haber Merkezinin hazırladığı bir program yayınlanacak.

20.30 HABERLER

21.20 TARİHTE BU HAFTA

Programda İkinci Dünya Savaşı anlatılacak.

21.30 FORSYTE EFSANESİ

22.20 HİCAZ FASLI

22.40 SPOR

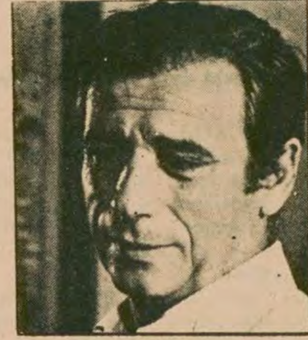
23.20 HABERLER

TV'de HABER YORUM MAGAZİN

2 EYLÜL SALI

Sanctuary

Yönetmenliğini Tony Richardson'un yaptığı, başrollerinde Lee Remick, Yves Montand, Bradford Dillman'ın oynadığı "Sanctuary" (Sığınak) adlı film oynayacak. William Faulkner'in 1924'lerin Güneyini anlatan romanından uyarlanan film izlenmeye değer.



Yves Montand

5 EYLÜL CUMA

Ben Bir Dansçıyım

Bu gece gösterilecek film Sovyetler'den kaçan ünlü balet Rudolf Nureyev'in yaşamını anlatıyor.

Ünlü Sovyet baleti Nûreyev, "Ben bir dansçıyım"

6 EYLÜL CUMARTESİ

Penceredeki Gökyüzü

Yönetmenliğini Harry Harris'in yaptığı ve başlıca rollerini Linda Purl, Roger Kern ve Robert Hays'ın paylaştıkları bir kovboy filmi.

7 EYLÜL PAZAR

Büyük Harekat

Pazar Sinemasında bu hafta Elvis Presley'in başrolde oynadığı Kutsal Harekat adlı film oynayacak.

Elvis Presley

Kezban

TV'de Türk Sinemasında bu hafta yönetmenliğini Orhan Aksoy'un yaptığı ve başlıca rollerini İzzet Günay ile Hülya Koçyiğit'in paylaştıkları "Kezban" adlı film yayınlanacak.

Haftanın Filmleri

Radyoda neler var?

TRT – 1

10.02 Arkası Yarın'da yeni başlayan oyunun adı "Herşey yeniden başladı"

TRT – 2

10.30 Siyasal Hayat-Siyasal Güçler, 12.40 Oyunlarımız, Ezgilerimiz, 16.20'de Arkası Yarın'da "Sevgili Vanda" adlı oyunun birinci bölümü yayınlanacak

TRT – 3

Saat 10.00'da Çağdaş Sanatçılarımız adlı programda N.Kodallının "Sanata, Allaturca ve Telli Turna" eserleri çalınacak.